

Brussell, 30 ta' Novembru 2018
(OR. en)

14784/18

**Fajl Interistituzzjonali:
2016/0190(CNS)**

JUSTCIV 292

NOTA

---

minn: Presidenza

lil: Kunsill

Nru dok. Cion: 10767/16

Suġġett: Proposta għal Regolament tal-Kunsill dwar il-ġurisdizzjoni, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri u dwar sekwestru internazzjonali ta' minuri (riformulazzjoni)
- Approċċ generali

I. SITWAZZJONI ATTWALI

1. Permezz tal-ittra tat-30 ta' Ġunju 2016, il-Kummissjoni baġtet proposta għal Regolament tal-Kunsill dwar il-ġurisdizzjoni, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri u dwar sekwestru internazzjonali ta' minuri (riformulazzjoni) (ir-"Regolament Riformulat Brussell IIa") lill-Kunsill u lill-Parlament Ewropew.

2. Ir-Regolament Riformulat Brussell IIA propost huwa soġġett għall-proċedura leġislattiva speċjali tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u jirrikjedi li l-Kunsill jaġixxi b'unanimità.
3. Il-Parlament Ewropew ta l-opinjoni tiegħu dwar il-proposta tal-Kummissjoni fit-18 ta' Jannar 2018. F'konformità mal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-Parlament Ewropew jehtieg jerga' jiġi kkonsultat meta t-test li jiġi adottat finalment, meħud fit-totalità tiegħu, ivarja essenzjalment mit-test tal-proposta tal-Kummissjoni li dwaru l-Parlament Ewropew ikun diġà ġie kkonsultat, hlief f'kazijiet fejn l-emendi jikkorrispondu sostanzjalment max-xewqat tal-Parlament stess.
4. Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ta l-opinjoni tiegħu dwar il-proposta tal-Kummissjoni fis-26 ta' Jannar 2017.
5. Il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data ta l-opinjoni tiegħu dwar il-proposta tal-Kummissjoni fil-15 ta' Frar 2018.
6. F'konformità mal-Artikolu 3 u l-Artikolu 4a (1) tal-Protokoll Nru 21 dwar il-pożizzjoni tar-Renju Unit u l-Irlanda fir-rigward tal-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja, anness mat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, ir-Renju Unit u l-Irlanda nnotifikaw ix-xewqa tagħhom li jieħdu sehem fl-adozzjoni u fl-applikazzjoni tar-Regolament Riformulat Brussell IIA propost.
7. F'konformità mal-Artikoli 1 u 2 tal-Protokoll Nru 22 dwar il-pożizzjoni tad-Danimarka, anness mat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, id-Danimarka mhux ser tieħu sehem fl-adozzjoni tar-Regolament Riformulat Brussell IIA propost u mhux ser tkun marbuta bih jew soġġetta għall-applikazzjoni tiegħu.

II. FINALIZZAZZJONI TAR-RIFORMULAZZJONI

8. Sa mill-bidu tan-negozjati fl-2016, il-Kunsill eżamina u pprovda gwida b'mod regolari għall-ħidma fuq ir-riformulazzjoni proposta tar-Regolament Brussell IIa. Huwa organizza dibattiti ta' orjentazzjoni dwar il-partijiet ewlenin li ġejjin tal-proposta: is-smiġh tal-minuri (Ġunju 2017), l-abolizzjoni tal-*exequatur* (Diċembru 2017), it-tiżiħ tar-rwol tal-awtoritajiet ċentrali (Marzu 2018), kif ukoll it-tqegħid tal-minuri fi Stat Membru ieħor, iċ-ċirkolazzjoni ta' miżuri proviżorji, inkluż miżuri protettivi, u t-triq 'il quddiem għal kif tiġi ffinalizzata l-abolizzjoni tal-*exequatur* (Ġunju 2018). Dawn id-dibattiti wittew it-triq għal aktar ħidma fuq ir-riformulazzjoni proposta tar-Regolament.
9. Id-diskussjonijiet taw lok għal progress konsiderevoli dwar kwistjonijiet sostanzjali fil-livell tekniku. Għaldaqstant, il-Presidenza hi tal-fehma li wasal iż-żmien li l-Kunsill jadotta approċċ generali dwar it-test tal-Artikoli u tal-premessi l-aktar importanti tar-Regolament propost, mingħajr preġudizzju għall-finalizzazzjoni ta' ċerti kwistjonijiet ta' natura teknika jew editorjali marbutin mal-finalizzazzjoni tal-premessi u l-Annessi.
10. B'kont meħud tar-rekwiżit ta' unanimità u l-prinċipju li mhu miftiehem xejn sakemm ikun miftiehem kollox, il-Presidenza qed tippreżenta din il-proposta ta' kompromess lill-Kunsill bl-għan li jintlaħaq ftehim fost l-Istati Membri kollha.
11. L-elementi tat-test ta' kompromess għandhom jitqiesu bħala pakkett globali li għandu l-għan li jstabilixxi regoli ġodda li huma aktar sempliċi u aktar effiċjenti biex jintużaw għall-minuri u l-familji tagħhom kif ukoll għall-prattikanti. Il-kompromess jipprevedi wkoll bilanċ delikat bejn il-pożizzjonijiet differenti tal-Istati Membri, filwaqt li fl-istess ħin irawwem fiduċja reċiproka fosthom.

III. ELEMENTI EWLENIN TAL-PAKKETT TA' KOMPROMESS

A - Abolizzjoni totali tal-*exequatur* għad-deċiżjonijiet f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri

12. F'Diċembru 2017 il-Kunsill ĠAI qabel li jabolixxi l-*exequatur* għad-deċiżjonijiet kollha f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri, soġġett għall-introduzzjoni ta' salvagwardji adatti. Il-finalizzazzjoni tal-abolizzjoni tal-*exequatur* ser tiffranka ż-żmien u l-flus għaċ-ċittadini kull meta jkun meħtieġ li deċiżjoni tiċċirkola. Dan, b'mod partikolari, hu ta' importanza kruċjali f'każijiet transfruntieri relatati ma' minuri, fejn iż-żmien huwa essenzjali.
13. Għalhekk, deċiżjonijiet f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri li jkunu infurzabbli fl-Istat Membru fejn ikunu ngħataw, għandhom ikunu infurzabbli fi Stat Membru ieħor mingħajr ma tkun meħtieġa ebda dikjarazzjoni ta' infurzabbiltà. Is-salvagwardji għall-abolizzjoni tal-*exequatur* ser ikunu jinsabu fir-raġunijiet għal rifjut ta' rikonoxximent u infurzar, li huma: l-ordni pubbliku, l-irrikonċiljabbiltà, in-nuqqas ta' servizz effettiv f'każijiet ta' nuqqas ta' dehra, in-nuqqas ta' opportunità għad-detenturi tar-responsabbiltà tal-ġenituri li jinstemgħu, in-nuqqas ta' opportunità għall-minuri li jinstemgħu u n-nonkonformità mal-proċedura ta' konsultazzjoni għal tqegħid transfruntier. B'mod simili għar-Regolament attwali, huwa f'idejn il-liġi nazzjonali li tiddeciedi jekk dawn ir-raġunijiet jistgħux jitqajmu minn parti jew *ex officio* kif previst mil-liġi nazzjonali.
14. Ir-regoli l-godda għandhom jagħmluha ċara li daww id-deċiżjonijiet f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri li jgawdu trattament speċjali rigward iċ-ċirkolazzjoni transfruntiera tagħhom, xorta jibqgħu "privileġġati", soġġett għal salvagwardji adatti. Il-Presidenza hija tal-fehma li kompromess għandu jibni fuq l-*istatus quo*, li jipprevedi trattament speċjali għal deċiżjonijiet iċċertifikati li jagħtu drittijiet ta' aċċess u għal deċiżjonijiet li jinvolvu r-ritorn ta' minuri skont l-hekk imsejjaħ "mekkanizmu prevalenti".

15. Dawn id-deċiżjonijiet "privileġġati" ikunu akkumpanjati minn ċertifikat legalment vinkolanti, li jista' jiġi rettifikat jew irtirat fl-Istat Membru tal-origini fejn ikun inġhata ingustament. Din il-possibbiltà li ċ-ċertifikat jiġi kkontestat fl-Istat Membru tal-origini ssahha id-drittijiet tad-difiża u trawwem fiduċja reċiproka fost l-Istati Membri. Hija biss l-irrikonċiljabbiltà li tista' titqajjem kontra r-rikonnoxximent u l-infurzar fl-Istat Membru fejn din tkun qed tintalab.

B - Armonizzazzjoni ta' ċerti regoli għall-proċedura ta' infurzar

16. Il-Presidenza hija tal-fehma li l-proċedura ta' infurzar għal deċiżjonijiet li jingħataw fi Stat Membru ieħor għandha, fil-prinċipju, tkompli tiġi regolata mil-liġi tal-Istat Membru tal-infurzar, irrISPETTIVAMENT min-natura tal-miżuri użati għall-infurzar, sew jekk multi kif ukoll miżuri koerċittivi oħra. Madankollu, biex tittejjeb is-sistema ta' ċirkolazzjoni libera ta' deċiżjonijiet f'dan il-qasam, jidher li huwa kruċjali li jkun hemm regoli armonizzati minimi dwar kif tiġi ttrattata bidla sinifikanti taċ-ċirkostanzi li tkun saret wara li d-deċiżjoni tkun ngħatat. Dawn ir-regoli għandhom għalhekk jinkludu ċertu għadd ta' raġunijiet armonizzati għas-sospensjoni u r-rifjut ta' infurzar bħala tali fl-Istat Membru tal-infurzar. Dan jiżgura li l-infurzar ikun jista' jiġi rrifjutat jew sospiż fl-Istati Membri kollha ġeneralment taħt l-istess kondizzjonijiet u b'hekk tiżdied iċ-ċertezza legali għall-ġenituri kollha u għat-tfal tagħhom. Dan l-approċċ ma jeskludix l-applikazzjoni ta' raġunijiet nazzjonali għal rifjut li jkunu kompatibbli ma' dan ir-Regolament u jirrelataw primarjament ma' rekwiziti formali tal-liġi u l-proċedura ta' infurzar nazzjonali.

C - Regoli ċari dwar l-opportunità biex il-minuri jesprimu fehmithom

17. Għandha tiġi inkluża dispożizzjoni dedikata li tistabbilixxi l-obbligu li l-minuri jingħataw l-opportunità li jesprimu fehmithom. Din id-dispożizzjoni għandha tistipula li l-minuri li huma kapaċi jiffurmaw il-fehmiet proprji tagħhom, għandhom jingħataw opportunità ġenwina u effettiva biex jesprimu fehmithom f'materji transfruntieri koperti mir-Regolament. Fejn il-minuri jkunu esprimew fehmithom, il-qorti, f'konformità mal-liġi u l-proċedura nazzjonali, għandha tqis b'mod dovut il-fehmiet tal-minuri f'konformità mal-età u l-maturità tagħhom. Dan ma jibdix il-prinċipju sottostanti tal-osservazzjoni tal-aħjar interessi tal-minuri għal materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri iżda jagħmilha ċara li l-minuri mhumiex sempliċement is-suġġett tal-proċedimenti. Il-modalitajiet ta' kif il-minuri għandhom jinstemgħu, jithallew għal-liġi u l-proċedura nazzjonali, mingħajr ebda possibbiltà li dawn il-modalitajiet jiġu rieżaminati mill-qorti ta' Stat Membru ieħor.
18. Madankollu, l-obbligu li l-minuri li huma kapaċi jiffurmaw il-fehmiet proprji tagħhom jingħataw opportunità ġenwina u effettiva li jesprimu fehmithom, mhux assolut. Jekk il-minuri ma jingħatawx l-opportunità li jesprimu fehmithom, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjoni f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri jistgħu jiġu rrifjutati, hlief fejn il-proċedimenti jikkonċernaw biss il-proprjetà tal-minuri, jekk ma jkunx meħtieġ mis-suġġett tal-każ, jew fejn ikun hemm raġunijiet serji biex il-minuri ma jinstemgħux, b'kont meħud, b'mod partikolari, tal-urġenza tal-każ.

D - Regoli aktar ċari dwar it-tqegħid tal-minuri fi Stat Membru ieħor

19. It-tqegħid ta' minuri fi Stat Membru ieħor ser ikompli jkun soġġett għal proċedura ta' konsultazzjoni biex jinkiseb kunsens. Madankollu, il-Presidenza xorta tqis li jenhtieg kamp ta' applikazzjoni aktar ċar għar-regoli dwar tqegħid transfruntier: tqegħid bħala mizura edukattiva b'segwitu għal imġiba devjanti tal-minuri għandu wkoll jaqa' taħt din il-proċedura, filwaqt li tqegħid - kemm jekk edukattiv kif ukoll jekk punittiv - b'segwitu għal att tal-minuri li jista' jammonta għal att punibbli skont il-liġi kriminali nazzjonali, jekk jitwettaq minn adult irrispettivament minn jekk fil-każ partikolari dan seta' wassal għal kundanna, jibqa' eskluż. Tqegħid ma' ġenituri (jew ma' qraba stretti oħra, jekk u sa fejn jiġi notifikat mill-Istat Membru li fih il-minuri jista' jitqieghed) ma għandux ikun soġġett għal din il-proċedura. Il-Presidenza tinnota li r-Regolament jista' jiffaċilita l-iskambju ta' informazzjoni, fejn applikabbli, biex tiġi identifikata u tingabar informazzjoni dwar qraba jew persuni oħra li jistgħu jkunu adatti biex jieħdu hsieb il-minuri li fir-rigward tagħhom ikun qed jiġi kkontemplat jekk jitqegħdux f'kustodja istituzzjonali jew f'familja. Barra minn hekk, il-Presidenza tqis ukoll li huma meħtieġa regoli proċedurali aktar ċari: ir-regoli l-godda ser jinkludu skadenza ta' tliet xhur għall-ghoti jew ir-rifjut ta' kunsens. Ir-regoli l-godda ma jipprekludux il-possibbiltà li l-Istati Membri jzommu jew jikkonkludu ftehimiet u arrangamenti transfruntieri li jissimplifikaw il-proċedura ta' konsultazzjoni biex jinkiseb kunsens fir-relazzjonijiet reċiproci tagħhom.

E - Regoli aktar ċari dwar iċ-ċirkolazzjoni ta' strumenti awtentiċi u ftehimiet

20. B'kont meħud tal-għadd li qed jizzied ta' Stati Membri li jippermettu ftehimiet extra-gudizzjarji dwar separazzjoni legali u divorzju jew dwar materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri, it-test ta' kompromess tal-Presidenza jagħmilha ċara li iċ-ċirkolazzjoni ta' tali strumenti awtentiċi u ftehimiet hija kwistjoni orizzontali, u għandha tiġi ffaċilitata, soġġett għal ċerti salvagwardji. Billi r-Regolament ma għandux jippermetti ċirkolazzjoni libera ta' sempliċi ftehimiet privati, is-soluzzjoni għandha tkun li iċ-ċirkolazzjoni tkun possibbli biss jekk awtorità skont kull sistema nazzjonali - tkun fasslet jew irregiſtrat formalment l-istrument awtentiku jew irregiſtrat il-ftehim. Huwa essenzjali li iċ-ċirkolazzjoni tkun tista' ssir biss fejn il-ġurisdizzjoni tal-Istat Membru li l-awtoritajiet tiegħu jkunu fasslu jew irregiſtraw l-istrumenti awtentiċi jew irregiſtraw il-ftehimiet, tkun giet ivverifikata fl-Istat Membru tal-origini. Barra minn hekk, jenħteġ li jinħareġ iċ-ċertifikat rilevanti. Fl-aħħar nett, għandhom jiġu applikati salvagwardji ulterjuri, bħall-ordni pubbliku, bħala raġuni għal rifjut ta' rikonoxximent jew infurzar.

F - Regoli aktar ċari dwar każijiet ta' ħtif ta' minuri ġewwa l-UE

21. Iċ-ċirkolazzjoni ta' deċiżjonijiet li jordnaw ir-ritorn ta' minuri skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 hija inkluża fir-riformulazzjoni taħt ir-regoli ġenerali dwar deċiżjonijiet ta' rikonossiment u infurzar. Ordnijiet oħra ta' ritorn li jingħataw bhala riżultat tal-"mekkanizmu prevalenti", jibqgħu jiċċirkolaw bhala deċiżjonijiet "privileġġati" taħt ir-regoli speċjali dwar ir-rikonossiment u l-infurzar ta' deċiżjonijiet. It-test ta' kompromess tal-Preidenza, iżda, jipprevedi li dan il-mekkanizmu għandu jiġi limitat għal deċiżjonijiet dwar is-sustanza ta' drittijiet ta' kustodja li jinvolvu r-ritorn ta' minuri u li ngħataw fl-Istat Membru tar-residenza abitwali (preċedenti) tal-minuri wara li fi Stat Membru ieħor, tkun inħarġet deċiżjoni li ttrifjuta r-ritorn tal-minuri, sempliċiment abbażi ta' ċerti raġunijiet għal rifjut kif stabbilit fil-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980. Dan għandu jikkjarifika r-regoli applikabbli għall-każijiet ta' ħtif ta' minuri ġewwa l-UE u r-relazzjoni mal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980.
22. Barra minn hekk, ir-riformulazzjoni tinkludi skadenzi ċari u realistiċi biex il-qrati jittrattaw każijiet ta' ħtif ta' minuri fi kwalunkwe stadju tal-proċedimenti bl-aktar mod rapidu. Is-soluzzjoni alternattiva għat-tilwim qed tingħata post aktar viżibbli fejn adatt, biex jiġu ffaċilitati soluzzjonijiet li jibnu fuq l-awtonomija ta' parti u li jgħinu biex jinkisbu arranġamenti sostenibbli.
23. Biex jiġu minimizzati riskji possibbli għall-iżvilupp fiżiku u psikoloġiku tal-minuri, fil-kors ta' proċedimenti ta' ħtif, jistgħu jiġu ordnati miżuri xierqa ta' protezzjoni, inkluż biex jiġi żgurat li jkun hemm kuntatt bejn il-ġenitur li jkun gie sseparat mill-minuri u l-minuri matul dawk il-proċedimenti, fejn dan ikun fl-aħjar interessi tagħhom, u miżuri bl-għan li jimminimizzaw riskju gravi ta' ħsara fiżika jew psikoloġika li l-minuri jistgħu jkunu esposti għalihom minhabba r-ritorn.

IV. KONKLUŻJONIJIET

24. F'dan l-isfond, il-Ministri huma mistiedna jesprimu fehmithom dwar jekk:

- (a) l-approċċ ġenerali li jinsab fl-Anness għal din in-Nota għandux jiġi approvat bħala pakkett ta' kompromess;
- (b) għandhiex tittiehed nota li l-bqija tal-premessi u l-Annessi għar-Regolament ser jiġu ffinalizzati f'livell tekniku malajr kemm jista' jkun wara l-Kunsill.

Meta mqabbla mal-proposta tal-Kummissjoni, il-bidliet/iż-żidiet fl-Anness huma mmarkati **b'tipa grassa** u t-tħassir huwa mmarkat bi "(...)". Il-premessi fin-noti ta' qiegħ il-paġna mhumiex immarkati.

Proposta għal
Regolament tal-Kunsill
dwar il-ġurisdizzjoni, ir-rikonossiment u l-infurzar ta' deċiżjonijiet fi kwistjonijiet matrimonjali u
kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri u dwar sekwestru internazzjonali ta' minuri
(Riformulazzjoni)

[...]

ADOTTA DAN IR-REGOLAMENT:

KAPITOLU I

KAMP TA' APPLIKAZZJONI U DEFINIZZJONIJIET

Artikolu 1

Kamp ta' Applikazzjoni

1. Dan ir-Regolament japplika (...) f'materji ċivili¹ (...) ta':

---

¹ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Għal dan il-ghan, jenhtieg li l-Unjoni taddotta, fost affarijiet oħra, miżuri fil-qasam tal-kooperazzjoni ġudizzjarji f'materji ċivili li jkollhom implikazzjonijiet transfruntiera, b'mod partikolari meta jkun neċessarju għat-thaddim kif suppost tas-suq intern. Jenhtieg li t-terminu "materji ċivili" jiġi interpretat b'mod awtonomu, f'konformità mal-ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea. Jenhtieg li jitqies bhala kuncett awtonomu li għandu jiġi interpretat b'riferiment, l-ewwel nett, għall-objettivi u għas-sistema ta' dan ir-Regolament u, it-tieni nett, għall-prinċipji ġenerali li jirriżultaw mill-corpus tas-sistemi legali nazzjonali. Għaldaqstant, jenhtieg li t-terminu ta' "materji ċivili" jiġi interpretat fis-sens li jista' wkoll jinkludi miżuri li, mill-perspettiva tad-dritt ta' Stat Membru, jistgħu jaqgħu taht id-dritt pubbliku. Jenhtieg li jkopri b'mod partikolari l-applikazzjonijiet, il-miżuri jew id-deċiżjonijiet kollha f'materji ta' "responsabbiltà tal-ġenituri" fit-tifsira ta' dan ir-Regolament, f'konformità mal-objettivi tiegħu."

- (a) id-divorzju, is-separazzjoni legali jew l-annullament taż-żwieġ;
- (b) l-attribuzzjoni, l-eżerċizzju, id-delegazzjoni, ir-restrizzjoni jew it-terminazzjoni tar-responsabbiltà tal-ġenituri.

2. Il-materji msemmija fil-**punt (b) tal**-paragrafu 1(...) jistgħu, b'mod partikolari, jinkludu:

- (a) drittijiet ta' kustodja u drittijiet ta' aċċess;
- (b) kuratura, tutela u istituzzjonijiet simili;
- (c) in-nomina u l-funzjonijiet ta' kwalunkwe persuna jew korps li jkollu l-inkarigu (...) tal-persuna jew tal-proprjetà **tal-minuri**, li jirrappreżenta jew jassisti lill-minuri;
- (d) it-tqegħid tal-minuri (...) f'kustodja istituzzjonali **jew fil-kura ta' familja**;²
- (e) il-miżuri għall-protezzjoni tal-minuri dwar l-amministrazzjoni, il-konservazzjoni u l-ħelsien (...) tal-proprjetà **tal-minuri**.

---

² Għandha tiżdid Premessa skont dan li ġej:

"Kwalunkwe tip ta' tqegħid ta' minuri fil-kura ta' familja – jiġifieri, ma' individwu wiehed jew aktar – jew f'kustodja istituzzjonali, pereżempju f'orfanatrofju jew f'dar tat-tfal, fi Stat Membru ieħor jenħtieġ li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament, sakemm ma jiġix eskluż esplicitament, b'halma huwa l-każ ta' tqegħid bi ħsieb ta' adożzjoni, tqegħid ma' ġenitur jew ma' kwalunkwe qarib strett ieħor kif iddikjarat mill-Istat Membru riċeventi. B'riżultat ta' dan, anke "tqegħid edukattiv" ordnat minn qorti jew organizzat minn awtorità kompetenti bil-qbil tal-ġenituri jew tal-minuri jew fuq talba tagħhom wara imġiba devjanti tal-minuri, jenħtieġ li jiġi inkluz. Huwa biss it-tqegħid – kemm jekk edukattiv jew punittiv – ordnat jew irrangat wara att tal-minuri li jista' jammonta għal att punibbli skont il-liġi kriminali nazzjonali, jekk imwettaq minn adult irrispettivament minn jekk fil-każ partikolari dan jista' jwassal għal kundanna, li jenħtieġ li jiġi eskluż."

2a. Il-Kapitoli III u VI ta' dan ir-Regolament japplikaw f'materji ta' tnehhija jew zamma illegali ta' minuri li jkun jikkonċerna aktar minn Stat Membru wiehed, filwaqt li jikkomplementaw il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 dwar l-Aspetti Ċivili tal-Ħtif Internazzjonali ta' Minuri ("il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980"). Il-Kapitolu IV ta' dan ir-Regolament japplika għal deċiżjonijiet li jordnaw ir-ritorn ta' minuri lejn Stat Membru ieħor skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 li jkollhom jiġu infurzati fi Stat Membru għajr l-Istat Membru fejn tinghata d-deċiżjoni.³

3. Dan ir-Regolament ma japplikax għal:

- (a) l-istabbiliment jew il-kontestazzjoni ta' relazzjoni bejn minuri u ġenitur;
- (b) id-deċiżjonijiet dwar l-adozzjoni, il-miżuri preparatorji għall-adozzjoni, jew l-annullament jew ir-revoka tal-adozzjoni;
- (c) il-kunjom u l-ismijiet tal-minuri;
- (d) l-emancipazzjoni;
- (e) l-obbligazzjonijiet ta' manteniment;
- (f) il-fondi fiduċjarji jew ta' suċċessjoni;
- (g) il-miżuri meħuda bħala riżultat ta' reati kriminali mwettqa minn minuri.⁴

---

³ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Minkejja li proċedimenti ta' ritorn skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 mhumiex proċedimenti dwar is-sustanza tar-responsabbiltà tal-ġenituri, jenhtieg li d-deċiżjonijiet li jordnaw ir-ritorn ta' minuri skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 jibbenefikaw minn rikonoxximent u infurzar taht il-Kapitolu IV ta' dan ir-Regolament fejn jehtieg li dawn jiġu infurzati fi Stat Membru ieħor minhabba htif ulterjuri wara li jkun gie ordnat ir-ritorn. Barra minn hekk, jenhtieg li kapitoli oħrajn ta' dan ir-Regolament ikomplu japplikaw għal aspetti oħra f'sitwazzjonijiet ta' tnehhija jew zamma illegali ta' minuri, pereżempju id-dispożizzjonijiet dwar il-ġurisdizzjoni għall-qorti tal-Istat Membru ta' residenza abitwali, u d-dispożizzjonijiet dwar ir-rikonoxximent u l-infurzar għal kwalunkwe ordni magħmula minn dik il-qorti."

⁴ Ara l-Premessa proposta fin-nota 2 f'qiegħ il-paġna.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

1. Għall-għanijiet ta' dan ir-Regolament japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

(...)(a) "(...) **qorti**" tfisser kwalunkwe (...) awtorità fi (...) **kwalunkwe** Stat Membru(...) b'għurisidizzjoni f'materji li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament;

(...)

(...)(b) "deċiżjoni" tfisser **deċiżjoni⁵ ta' qorti ta' Stat Membru, inkluż** digriet, ordni jew sentenza (...), **li tagħti** divorzju, separazzjoni legali, (...) **jew** annullament (...) **ta' żwieġ, jew li tikkonċerna materji ta'** responsabbiltà tal-ġenituri;

---

⁵ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

Skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, jenħtieġ li "qorti" tingħata tifsira wiesgħa sabiex ma tkoprix biss qrati li jeżerċitaw funzjonijiet ġudizzjarji, iżda wkoll awtoritajiet amministrattivi, jew awtoritajiet oħra, bħal nutara, li jeżerċitaw għurisidizzjoni f'certi materji matrimonjali jew materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri. Il-qrati kollha kif iddefiniti f'dan ir-Regolament jenħtieġ li jkunu marbutin bir-regoli tal-ġurisidizzjoni stabbiliti f'dan ir-Regolament.

Jenħtieġ li kwalunkwe ftehim approvat mill-qorti wara eżami tas-sustanza f'konformità mal-liġi u l-proċedura nazzjonali jiġi rikonoxxut jew infurzat bħala "deċiżjoni". Jenħtieġ li ftehimiet oħra li jiksbu effett legali vinkolanti fl-Istat Membru ta' oriġini wara intervent formali ta' awtorità pubblika jew awtorità oħra kif ikkomunikata lill-Kummissjoni minn Stat Membru għal dak il-għan jingħataw effett fi Stati Membri oħra f'konformità mad-dispożizzjonijiet speċifiċi dwar strumenti awtentici u ftehimiet f'dan ir-Regolament."

Ghall-finijiet tal-Kapitolu IV, "decizjoni" tinkludi:

- (i) decizjoni li tinghata fi Stat Membru wiehed u li tordna r-ritorn ta' minuri lejn Stat Membru iehor skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 li ghandha tigi infurzata fi Stat Membru ghajr l-Istat Membru fejn tkun inghatat id-decizjoni;**
- (ii) mizuri provizorji, inkluż dawk protettivi, ordnati minn qorti li bis-sahha ta' dan ir-Regolament ikollha ġurisdizzjoni fuq is-sustanza tal-materja jew mizuri ordnati f'konformità mal-Artikolu 25(4) b'rabta mal-Artikolu 14.**

Ghall-finijiet tal-Kapitolu IV, "decizjoni" ma tinkludix mizuri provizorji, inkluż dawk protettivi, li jkunu ordnati minn tali qorti meta l-konvenut ma jkunx irċieva tahrika biex jidher, sakemm id-decizjoni li jkun fiha l-mizura ma tigix notifikata lill-konvenut qabel l-infurzar.

(b1) "strument awtentiku" tfisser dokument li ġie abbozzat jew irregiſtrat formalment bhala strument awtentiku fi kwalunkwe Stat Membru fil-materji li jaqghu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament u li l-awtentiċità tiegħu:

- (i) hija relatata mal-firma u l-kontenut tal-istrument; u**
- (ii) ġiet stabbilita minn awtorità pubblika jew minn awtorità ohra mogħtija s-setgħa⁶ għal dak il-għan. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw dawn l-awtoritajiet lill-Kummissjoni f'konformità mal-Artikolu 81;**

---

⁶ It terminu "għoti tas-setgħa" imsemmi fil-punt (b1)(ii) għandu jiġi interpretat b'mod awtonomu skont id-definizzjoni ta' "strument awtentiku" li jintuża b'mod orizzontali fi strumenti ohra tal-UE (bħar-Regolament dwar il-Manteniment, ir-Regolament dwar is-Suċċessjoni jew ir-Riformulazzjoni tar-Regolament Brussell I) u fid-dawl tal-għanijiet ta' dan ir-Regolament.

(b2) "ftehim", għall-finijiet tal-Kapitolu IV, tfisser dokument li mhuwiex strument awtentiku, ġie konkluż mill-partijiet fil-materji li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament u ġie rreġistrat minn awtorità pubblika⁷ kif ikkomunikata lill-Kummissjoni minn Stat Membru f'konformità mal-Artikolu 81 għal dak il-ghan;

(...)(c) "Stat Membru ta' origini" tfisser l-Istat Membru li fih tkun inghatat id-deċiżjoni (...), ikun ġie formalment imfassal jew irreġistrat l-istrument awtentiku, jew ikun ġie rreġistrat il-ftehim;

(...)(d) "Stat Membru tal-infurzar" tfisser l-Istat Membru li fih ikun mistenni li tiġi infurzata d-deċiżjoni, l-istrument awtentiku jew il-ftehim;

---

⁷ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Ir-Regolament ma għandux jippermetti ċirkolazzjoni libera ta' sempliċi ftehimiet privati. Madankollu, ftehimiet li mhuma la deċiżjoni u lanqas strument awtentiku iżda li ġew irreġistrati minn awtorità pubblika kompetenti li tagħmel dan, għandhom jiġu ċċirkolati. Tali awtoritajiet pubbliċi jistgħu jinkludu nutara li jirreġistraw ftehimiet, anke fejn dawn jeżerċitaw professjoni liberali."

- (...)(e) "minuri" tfisser kull persuna taht l-età ta' 18-il sena;⁸
- (...)(f) "responsabbiltà tal-ġenituri" tfisser id-drittijiet u d-doveri kollha relatati mal-persuna jew il-proprjetà tal-minuri li jingħataw lil persuna fiżika jew legali b'deċiżjoni, b'legittimità jew bi ftehim li għandu effetti legali inkluż id-drittijiet ta' kustodja u d-drittijiet ta' aċċess;
- (...)(g) "detentur tar-responsabbiltà tal-ġenituri" tfisser kull persuna, istituzzjoni jew korp ieħor li għandhom ir-responsabbiltà tal-ġenituri fuq il-minuri;

---

⁸ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Dan ir-Regolament jenħtieġ li japplika għall-minuri kollha sa 18-il sena bhall-Konvenzjoni tal-Aja tad-19 ta' Ottubru 1996 fuq il-Ġurisdizzjoni, il-Liġi Applikabbli, Rikonossiment Infurzar u Kooperazzjoni dwar ir-Responsabbiltà tal-Ġenituri u Miżuri għall-Protezzjoni tat-Tfal ("il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1996"), anke f'każijiet fejn qabel dik l-età, huma jkunu kisbu l-kapaċità skont il-liġi personali tagħhom, pereżempju permezz ta' emancipazzjoni minhabba ż-żwieġ. Dan għandu jevita trikkib mal-kamp ta' applikazzjoni tal-Konvenzjoni tal-Aja tat-13 ta' Jannar 2000 dwar il-Protezzjoni Internazzjonali tal-Adulti li tapplika mill-età ta' 18-il sena 'l quddiem u fl-istess ħin, jevita lakuni bejn iż-żewġ strumenti. Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-25 ta' Ottubru 1980 dwar l-Aspetti Ċivili tal-Ħtif Internazzjonali ta' Minuri ("il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980"), u konsegwentement anke l-Kapitolu III ta' dan ir-Regolament li jikkomplementa l-applikazzjoni tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 f'relazzjonijiet bejn l-Istati Membri, għandha tkompli tapplika għal minuri sal-età ta' 16-il sena."

- (...)(h) id-"drittijiet ta' kustodja" (...) **tinkludi** drittijiet u doveri relatati mal-kura tal-persuna ta' minuri, u b'mod partikolari, id-dritt li jiġi ddeterminat (...) il-post ta' residenza **tal-minuri** (...);⁹
- (...)(i) "drittijiet ta' aċċess" tfisser drittijiet ta' aċċess għal minuri, inkluż id-dritt li tiegħu l-minuri f'post differenti minn dak li huwa r-residenza abitwali tiegħu għal perijodu ta' żmien limitat;
- (...)(j) "tneħħija jew żamma illegali" (...) tfisser **it-tneħħija** jew iż-żamma **ta' minuri** fejn:
- (...)(i) hemm ksur ta' liġi tad-drittijiet ta' kustodja akkwistati permezz ta' deċiżjoni jew b'leġittimità jew b'xi ftehim li għandu effett legali taht il-liġi tal-**Istat** Membru fejn il-minuri kienu abitwalment residenti immedjatament qabel it-tneħħija jew iż-żamma; u
- (...)(ii) f'dak iż-żmien tat-tneħħija jew iż-żamma, id-drittijiet ta' kustodja kienu attwalment eżerċitati, konguntament jew unikament, jew kieku kienu jkunu hekk eżerċitati minhabba t-tneħħija jew iż-żamma.

2. Għall-fini tal-Artikoli [3, 6, 10a, 12, 12a, 31/47e, 42/47q, 59, 72 u 80] il-kunċett ta' "domiċilju" jissostitwixxi l-kunċett ta' "nazzjonalità" għall-Irlanda u r-Renju Unit u għandu l-istess tifsira bħal fis-sistemi legali ta' dawk l-Istati Membri.

---

⁹ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Għall-fini ta' dan ir-Regolament, persuna jenħteġ li tiġi kkunsidrata li għandha "drittijiet ta' kustodja" fejn, skont deċiżjoni, b'leġittimità jew bi ftehim li jkollu effett legali skont il-liġi tal-Istat Membru fejn il-minuri jkollu residenza abitwali, detentur tar-responsabbiltà tal-ġenituri ma jistax jiddeċiedi dwar il-post ta' residenza tal-minuri mingħajr il-kunsens ta' dik il-persuna, irrispettivament mit-termini użati skont il-liġi nazzjonali. F'xi sistemi li jżommu t-termini ta' "kustodja" u "aċċess", il-ġenitur bla kustodja jista' fil-fatt iżomm responsabbiltajiet importanti għal deċiżjonijiet li jikkonċernaw lill-minuri li jmorru lil hinn minn semplici dritt ta' aċċess."

KAPITOLU II
ĠURISDIZZJONI F'MATERJI MATRIMONJALI
U F'MATERJI TA' RESPONSABILITÀ TAL-ĠENITURI

TAQSIMA 1

DIVORZJU, SEPARAZZJONI LEGALI U ANNULLAMENT TAŻ-ŻWIEĠ

Artikolu 3

Ġurisdizzjoni generali

(...) F'materji dwar id-divorzju, is-separazzjoni legali jew l-annullament taż-żwieġ, il-ġurisdizzjoni taqa' taħt (...) il-**qrati** tal-Istat Membru:

(a) f'liema territorju:

(i) il-konjuġi huma abitwalment residenti, (...)

(ii) il-konjuġi kienu abitwalment residenti abitwali hemm l-aħħar, sa fejn xi hadd minnhom għadu residenti hemm, (...)

(iii) il-konvenut huwa abitwalment residenti, (...)

(iv) fil-każ ta' applikazzjoni kongunta, wieħed mill-konjuġi huwa abitwalment residenti, (...)

(v) ir-rikorrent huwa abitwalment residenti jekk hu jew hija kienu joqogħdu hemm mill-inqas sena immedjatament qabel ma saret l-applikazzjoni, jew

(vi) ir-rikorrent huwa abitwalment residenti jekk hu kien residenti hemm mill-inqas sitt xhur immedjatament qabel ma saret l-applikazzjoni u jkun ċittadin tal-Istat Membru inkwistjoni (...); **jew**

(b) taċ-ċittadinanza taż-żewġ konjuġi (...).

(...)

Artikolu 4

Kontrotalba

(...) Il-**qorti** li l-proċedimenti jkunu pendenti quddiemha fuq il-bażi tal-Artikolu 3 għandu jkollha wkoll il-ġurisdizzjoni sabiex teżamina kontrotalba, dment li dik il-kontrotalba taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 5

Bidla ta' separazzjoni legali f'divorzju

Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 3, (...) **qorti** ta' Stat Membru li tkun tat deċiżjoni dwar is-separazzjoni legali għandu jkollha wkoll il-ġurisdizzjoni li tibdel dik id-deċiżjoni f'divorzju, kemm il-darba l-liġi ta' dak l-Istat Membru tippermetti.

Artikolu 6

Ġurisdizzjoni residwa

1. **Soġġett għall-paragrafu 2, meta l-ebda (...) qorti** ta' Stat Membru ma jkollha ġurisdizzjoni skont l-Artikoli 3, 4 u 5, il-ġurisdizzjoni tiġi ddeterminata, f'kull Stat Membru, skont il-liġijiet ta' dak (...) l-Istat.

2. (...) **Konjuġi li huwa:**

(a) (...) abitwalment residenti fit-territorju ta' Stat Membru; jew

(b) (...) ċittadin ta' Stat Membru, (...)

jista' jiġi mharrek/imharrka fi Stat Membru iehor skont l-Artikoli 3, 4 u 5 biss.

3. Kuntrarju għal konvenut li mhuwiex abitwalment residenti (...) u lanqas ma huwa (...) ċittadin ta' Stat Membru (...), kwalunkwe ċittadin ta' Stat Membru li huwa abitwalment residenti fit-territorju ta' Stat Membru iehor jista', bħaċ-ċittadini ta' dak (...) l-Istat, jagħmel użu mir-regoli ta' ġurisdizzjoni li huma applikabbli f'dak (...) l-Istat.

TAQSIMA 2
RESPONSABBILTÀ TAL-ĠENITURI

Artikolu 7

Ġurisdizzjoni ġenerali

1. Il-(...)qrati ta' Stat Membru għandu jkollhom il-ġurisdizzjoni f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri dwar minuri li huma abitwalment residenti f'dak l-Istat Membru **fil-mument li l-qorti tiġi invokata**.
2. Il-Paragrafu 1 għandu jkun soġġett għad-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 8 sa 10a.

Artikolu 8

Kontinwità tal-ġurisdizzjoni fir-rigward tad-drittijiet ta' aċċess

1. Meta minuri jiċċaqtaq legalment minn Stat Membru wieħed għal ieħor u jakkwista residenza abitwali ġdida hemmhekk, il-(...)qrati tal-Istat Membru tar-residenza abitwali ta' qabel tal-minuri, **b'eċċezzjoni għall-Artikolu 7**, għandhom iżommu l-ġurisdizzjoni għal tliet xhur wara ċ-ċaqliqa, biex tiġi modifikata deċiżjoni dwar drittijiet ta' aċċess li tkun inġhatat f'dak l-Istat Membru qabel ma l-minuri jkun ċċaqtaq, jekk il-persuna li tkun inġhata d-drittijiet ta' aċċess skont id-deċiżjoni jkompli jkollha r-residenza abitwali tagħha fl-Istat Membru tar-residenza abitwali ta' qabel tal-minuri.
2. Il-Paragrafu 1 ma japplikax jekk id-detentur tad-drittijiet ta' aċċess imsemmija fil-paragrafu 1 aċċetta l-ġurisdizzjoni tal-(...)qrati tal-Istat Membru tar-residenza abitwali l-ġdida tal-minuri billi jipparteċipa fi proċedimenti quddiem dawk il-(...)qrati mingħajr ma jikkontesta l-ġurisdizzjoni tagħhom.

Artikolu 9

Ġurisdizzjoni f'każ ta' **tnehhija jew zamma illegali ta'** minuri (...) ¹⁰

Minghajr preġudizzju għall-Artikolu 10a, fil-każ tat-tnehhija jew taż-zamma illegali ta' (...) minuri, il-(...) **qrati** tal-Istat Membru fejn il-minuri kien abitwalment residenti immedjatement qabel it-tnehhija jew iż-zamma illegali għandhom iżommu l-ġurisdizzjoni tagħhom sakemm il-minuri jakkwista residenza abitwali fi Stat Membru ieħor u:

- (a) kull persuna, istituzzjoni jew xi korp ieħor li għandhom drittijiet ta' kustodja jkunu taw il-kunsens tagħhom għat-tnehhija jew għaž-zamma; jew
- (b) il-minuri jkun residenti f'dak l-Istat Membru l-ieħor għall-perijodu ta' mill-inqas sena wara li l-persuna, l-istituzzjoni jew korp ieħor li jkollu drittijiet ta' kustodja jkun kellu jew kellu jkollu informazzjoni dwar fejn qiegħed il-minuri u l-minuri jkun stabbilixxa ruħu fl-ambjent ġdid tiegħu u mill-inqas waħda mill-kondizzjonijiet segwenti tiġi ssodisfata:
  - (i) fi żmien sena wara li d-detentur tad-drittijiet ta' kustodja jkun kellu jew kellu jkollu informazzjoni dwar fejn kienu l-minuri, ma tkun saret l-ebda talba għar-ritorn pprezentata quddiem l-awtoritajiet kompetenti fl-Istat Membru fejn il-minuri jkunu ġew imnehhija jew miżmuma;

---

¹⁰ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"F'każijiet ta' tnehhija jew zamma illegali ta' minuri, u minghajr preġudizzju għall-possibbiltà ta' għażla tal-qorti skont dan ir-Regolament, jenhtieg li l-ġurisdizzjoni tal-qrati tal-Istat Membru tar-residenza abitwali tal-minuri tinzamm sakemm tiġi stabbilita residenza abitwali ġdida fi Stat Membru ieħor u jiġu sodisfatti xi kondizzjonijiet speċifiċi. Jenhtieg li l-Istati Membri li jkollhom ġurisdizzjoni konċentrata jqisu li jippermettu li l-qorti invokata għall-applikazzjoni ta' ritorn skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 teżercita wkoll il-ġurisdizzjoni maqbula jew aċċettata mill-partijiet skont dan ir-Regolament f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri fejn ikun intlaħaq ftehim bejn il-partijiet matul dawn il-proċedimenti ta' ritorn. Jenhtieg li tali ftehimiet jinkludu ftehimiet kemm dwar ir-ritorn kif ukoll dwar in-nonritorn tal-minuri. Jekk jintlaħaq ftehim dwar nonritorn, jenhtieg li l-minuri jibqa' fl-Istat Membru tar-residenza abitwali l-ġdida u jenhtieg li l-ġurisdizzjoni għal kwalunkwe proċedimenti ta' kustodja futuri hemmhekk tiġi ddeterminata abbażi tar-residenza abitwali l-ġdida tal-minuri."

- (ii) talba għar-ritorn registrata mid-detentur tad-drittijiet ta' kustodja tkun giet irtirata u l-ebda talba għdida ma tkun giet ipprezentata fiż-żmien limitu stabbilit fil-punt (i);
- (iii) talba għar-ritorn ipprezentata mid-detentur tad-drittijiet ta' kustodja tkun giet rifjutata **minn qorti ta' Stat Membru** għal raġunijiet oħra għajr il-punt (b) tal-Artikolu 13(1) jew l-Artikolu 13(2) tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 **u dik id-deċiżjoni ma għadhiex soġġetta għal appell ordinarju**;
- (iv) (...) l-ebda qorti (...) **ma giet invokata kif imsemmi fl-Artikolu 26a(3) u (5) fl-Istat Membru** fejn il-minuri kien abitwalment residenti immedjatament qabel it-tneħħija jew iż-żamma illegali (...);
- (v) tkun ingħatat deċiżjoni dwar **id-drittijiet tal-kustodja**, mill-(...) **qrati** tal-Istat Membru fejn il-minuri kien abitwalment residenti immedjatament qabel it-tneħħija jew iż-żamma illegali, li ma timplikax ir-ritorn tal-minuri.

Artikolu 10a

Għażla tal-qorti (...) ¹¹¹²¹³

- ¹¹ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:
- "L-obbligi ta' manteniment huma esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament peress li dawn l-obbligi huma diġà koperti mir-Regolament tal-Kunsill Nru 4/2009. Minbarra l-qrati għall-post fejn jirrisjedu normalment il-konvenut, jew il-kreditur, il-qrati li għandhom il-ġurisdizzjoni f'materji matrimonjali skont dan ir-Regolament jenħtieġ li generalment ikollhom il-ġurisdizzjoni biex jiddeċiedu dwar l-obbligi ta' manteniment ancillari bejn il-konjuġi jew l-ekskonjuġi billi japplikaw il-punt (c) tal-Artikolu 3 ta' dak ir-Regolament. Jenħtieġ li l-qrati li għandhom il-ġurisdizzjoni taħt dan ir-Regolament f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri ikollhom b'mod ġenerali l-ġurisdizzjoni biex jiddeċiedu dwar l-obbligi ta' manteniment ancillari tal-minuri billi japplikaw il-punt (d) tal-Artikolu 3 ta' dak ir-Regolament."
- ¹² Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:
- "Taħt kondizzjonijiet speċifiċi stabbiliti minn dan ir-Regolament, il-ġurisdizzjoni f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri tista' tiġi stabbilita wkoll fi Stat Membru fejn il-proċedimenti għal divorzju, separazzjoni legali jew annullament taż-żwieġ ikunu pendenti bejn il-ġenituri, jew fi Stat Membru ieħor li miegħu l-minuri jkollu konnessjoni sostanzjali u li l-partijiet ikunu ftehm u dwaru minn qabel, mhux aktar tard minn meta l-qorti tiġi invokata, jew ikunu aċċettaw espressament matul dawk il-proċedimenti, fejn il-liġi ta' dak l-Istat Membru tipprevedi dan, anke jekk il-minuri ma jkunx residenti abitwali f'dak l-Istat Membru, sakemm l-eżerċizzju ta' tali ġurisdizzjoni jkun fl-aħjar interessi tal-minuri.
- Skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, kwalunkwe persuna għajr il-ġenituri li, skont il-liġi nazzjonali, għandha l-kapaċità ta' parti tal-proċedimenti mibdija mill-ġenituri, jenħtieġ li tiġi kkunsidrata bħala parti tal-proċedimenti għall-finijiet ta' dan ir-Regolament u għalhekk, l-oppożizzjoni minn dik il-parti għall-għażla ta' ġurisdizzjoni li tkun saret mill-ġenituri tal-minuri inkwistjoni, wara d-data li fiha l-qorti tkun ġiet invokata, jenħtieġ li tipprekludi li tiġi stabbilita l-aċċettazzjoni tal-estensjoni tal-ġurisdizzjoni mill-partijiet kollha tal-proċedimenti f'dik id-data."
- ¹³ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:
- "Qabel ma teżerċita l-ġurisdizzjoni tagħha abbażi ta' għażla ta' ftehim jew aċċettazzjoni tal-qorti, il-qorti jenħtieġ li teżamina jekk dan il-ftehim jew l-aċċettazzjoni kinitx ibbażata fuq għażla libera u informata tal-partijiet ikkonċernati u li ma kinitx ir-riżultat tal-vantaġġ li tkun hadet xi parti mis-sitwazzjoni prekarja jew il-pożizzjoni dgħajfa tal-parti l-oħra. L-aċċettazzjoni tal-ġurisdizzjoni matul il-proċedimenti jenħtieġ li tiġi rrekordjata mill-qorti skont il-liġi u l-proċedura nazzjonali."

(...)

1. Il-qradi ta' Stat Membru ghandu jkollhom il-ġurisdizzjoni (...) f'**materji ta'** responsabbiltà tal-ġenituri meta jiġu ssodisfati l-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (a) il-minuri jkollu konnessjoni sostanzjali ma' dak l-Istat Membru, partikolarment bis-saħħa tal-fatt li **tal-inqas** wieħed mid-detenturi tar-responsabbiltà tal-ġenituri jkun abitwalment residenti f'dak l-Istat Membru, jew **ikun ir-residenza abitwali preċedenti tal-minuri** jew il-minuri jkun ċittadin ta' dak l-Istat Membru; (...)
- (b) il-(...)partijiet (...), **kif ukoll kwalunkwe detentur iehor tar-responsabbiltà tal-ġenituri:**
  - (i) **ikunu qablu liberament dwar il-ġurisdizzjoni**, sa mhux aktar tard mill-mument li tiġi invokata l-qorti; jew (...)
  - (ii) **ikunu aċċettaw il-ġurisdizzjoni espressament matul dawk il-proċedimenti u l-qorti tkun żgurat li l-partijiet kollha jkunu informati dwar id-dritt tagħhom li ma jaċċettawx il-ġurisdizzjoni; u**
- (c) l-eżerċizzju tal-ġurisdizzjoni jkun fl-aħjar interessi tal-minuri.

1a. Ftehim dwar l-għażla tal-qorti msemmi fil-punt (b) tal-paragrafu 1 ghandu jkun espress bil-miktub, datat u ffirmat mill-partijiet ikkonċernati jew jiġi inkluz fir-rekord tal-qorti skont il-liġi u l-proċedura nazzjonali. Kull komunikazzjoni b'mezzi elettronici li tipprovdi reġistrazzjoni durabbli tal-ftehim ghandha titqies ekwivalenti għall-kitba. Persuni li jsiru partijiet għall-proċedimenti wara li l-qorti tkun ġiet invokata jistgħu jesprimu l-qbil tagħhom wara li l-qorti tkun ġiet invokata. Fin-nuqqas ta' oppożizzjoni tagħhom, il-qbil tagħhom ghandu jitqies bhala impliċitu.

2. Sakemm ma jkunx miftiehem mod iehor mill-partijiet, il-ġurisdizzjoni mogħtija fil-paragrafu (...)1 għandha tieqaf hekk kif:

(a) id-deċiżjoni mogħtija f'dawk il-proċedimenti ma tkunx għadha soġġetta għal appell ordinarju; jew

(b) il-proċedimenti jkunu (...) ntemmu għal raġuni ohra.

(...)

3. Il-ġurisdizzjoni mogħtija fil-punt (b)(ii) tal-paragrafu 1 għandha tkun esklużiva.

Artikolu 11

Ġurisdizzjoni bbażata fuq (...) il-preżenza **tal-minuri**¹⁴

1. Meta (...) r- residenza abitwali **ta' minuri** ma tistax tiġi stabbilita u l-ġurisdizzjoni ma tistax tiġi ddeterminata abbażi tal-Artikolu 10a, il-(...) **qrati** tal-Istat Membru fejn il-minuri jkun preżenti għandu jkollhom il-ġurisdizzjoni.

2. (...) **Il-ġurisdizzjoni skont** il-paragrafu 1 għandha tapplika wkoll għal minuri refuġjati jew minuri li huma internazzjonalment spostati minhabba nkwieta li jinqala' (...) fl-Istat Membru **ta' residenza abitwali** tagħhom.

---

¹⁴ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Meta r-residenza abitwali ta' minuri ma tistax tiġi stabbilita u l-ġurisdizzjoni lanqas ma tista' tiġi ddeterminata abbażi ta' ftehim dwar l-għażla tal-qorti, jenħtieġ li l-qrati tal-Istat Membru fejn il-minuri jkun preżenti jkollhom il-ġurisdizzjoni. Din ir-regola dwar il-preżenza għandha tapplika wkoll għal minuri refuġjati u minuri li huma internazzjonalment spostati minhabba inkwieta li jinqala' fl-Istat Membru ta' residenza abitwali tagħhom. Madankollu, fid-dawl ta' dan ir-Regolament b'rabta mal-Artikolu 52(2) tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1996, jenħtieġ li din ir-regola ta' ġurisdizzjoni tapplika biss għal minuri li kellhom ir-residenza abitwali tagħhom fi Stat Membru qabel l-ispostament. Fejn ir-residenza abitwali tal-minuri qabel l-ispostament kien fi Stat terz, jenħtieġ li tapplika r-regola ta' ġurisdizzjoni tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1996 dwar it-tfal refuġjati u tfal internazzjonalment spostati."

Artikolu (...) 12

Trasferimental-ġurisdizzjoni lejn qorti ta' Stat Membru ieħor (...) ¹⁵

1. (...) **F'ċirkostanzi eċċezzjonali, qorti ta' Stat Membru li jkollha l-ġurisdizzjoni dwar is-sostanza tal-każ, fuq applikazzjoni ta' parti jew b'mozzjoni tagħha stess, jekk (...) tikkunsidra li (...) qorti ta' Stat Membru ieħor li miegħu l-minuri għandu konnessjoni partikolari tkun f'pożizzjoni aħjar biex (...) tivvaluta l- aħjar interessi tal-minuri (...) fil-każ partikolari, tista' tissospendi l-proċedimenti jew (...) parti speċifika minnhom (...) u (...):**

(a) **tistabbilixxi limitu ta' żmien għal wahda jew aktar mill-partijiet biex (...) jinformat lill-qorti ta' dak l-Istat Membru l-ieħor (...) dwar il-proċedimenti pendenti u l-possibbiltà li l-ġurisdizzjoni tiġi trasferita u biex jintroduċu applikazzjoni quddiem dik il-qorti; jew**

(b) **titlob lil (...) qorti ta' Stat Membru ieħor biex tassumi l-ġurisdizzjoni skont il-paragrafu (...)2.**

(...)

---

¹⁵ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"F'każijiet eċċezzjonali, qorti tal-Istat Membru tar-residenza abitwali tal-minuri jaf ma tkunx l-aktar qorti xierqa biex tittratta l-każ. Bħala eċċezzjoni u skont ċerti kondizzjonijiet, jenhtieg li l-qorti li jkollha l-ġurisdizzjoni tkun tista' – iżda mhija taht l-ebda obbligu biex tagħmel dan –tittrasferixxi l-ġurisdizzjoni tagħha f'każ speċifiku għal qorti ta' Stat Membru ieħor jekk din il-qorti tkun f'pożizzjoni aħjar biex tivvaluta l-aħjar interessi tal-minuri fil-każ partikolari. Skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, jenhtieg li t-trasferiment ta' ġurisdizzjoni f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri, minn qorti ta' Stat Membru, isir biss għal qorti ta' Stat Membru ieħor li miegħu l-minuri jkollu "konnessjoni partikolari", li l-elementi deċiżivi għaliha huma elenkati, b'mod eżawrjenti, f'dan ir-Regolament.

Jenhtieg li l-qorti li jkollha ġurisdizzjoni tagħmel it-talba lill-qorti ta' Stat Membru ieħor biss jekk id-deċiżjoni preċedenti tagħha li tissospendi l-proċedimenti u li tagħmel talba għat-trasferiment tal-ġurisdizzjoni tkun saret finali, fil-każ fejn dik id-deċiżjoni tkun appellabbli skont il-liġi nazzjonali."

2. Il-qorti tal-Istat Membru l-iehor, fejn minhabba ċ-ċirkostanzi speċifiċi tal-każ, dan ikun fl-ahjar interessi tal-minuri, tista' taċċetta l-ġurisdizzjoni fi żmien sitt ġimgħat minn meta tkun:

(a) ġiet invokata skont il-punt (a) tal-paragrafu 1; jew

(b) irċeviet it-talba skont il-punt (b) tal-paragrafu 1.

Il-qorti invokata fit-tieni lok jew li tkun intalbet taċċetta l-ġurisdizzjoni għandha tinforma lill-qorti invokata fl-ewwel lok mingħajr dewmien. Jekk taċċetta, il-qorti invokata fl-ewwel lok għandha tirrinunzja l-ġurisdizzjoni.

3. Jekk il-qorti invokata fl-ewwel lok ma tkunx irċeviet l-aċċettazzjoni tal-ġurisdizzjoni mill-qorti ta' Stat Membru ieħor seba' ġimgħat wara:

(a) il-limitu ta' żmien mogħti lill-partijiet biex jintroduċu applikazzjoni quddiem qorti ta' Stat Membru ieħor f'konformità mal-punt (a) tal-paragrafu 1 ikun skada; jew

(b) dik il-qorti tkun irċeviet it-talba skont il-punt (b) tal-paragrafu 1;

għandha tkompli teżerċita l-ġurisdizzjoni tagħha.

4. Il-minuri għandu jiġi kkunsidrat li għandu konnessjoni partikolari ma' Stat Membru kif imsemmi fil-paragrafu 1, jekk dak l-Istat Membru:

(a) ikun sar ir-residenza abitwali tal-minuri wara li l-(...)qorti msemmija fil-paragrafu 1 tkun ġiet invokata;(...

(b) ikun ir-residenza abitwali preċedenti tal-minuri; (...)

(c) ikun (...) l-Istat (...) taċ-ċittadinanza **tal-minuri**; (...)

(d) ikun ir-residenza abitwali ta' detentur tar-responsabbiltà tal-ġenituri; jew

(e) ikun il-post fejn tinstab il-proprjetà tal-minuri u l-każ jikkonċerna mizuri għall-protezzjoni tal-minuri dwar l-amministrazzjoni, il-konservazzjoni jew id-disponiment ta' din il-proprjetà.

5. Meta l-ġurisdizzjoni esklużiva tal-qorti tkun ġiet stabbilita skont l-Artikolu 10a, dik il-qorti ma tistax tittrasferixxi l-ġurisdizzjoni lill-qorti ta' Stat Membru ieħor.

Artikolu 12a

Talba ghat-trasferiment tal-ġurisdizzjoni minn qorti ta' Stat Membru li ma jkollhiex ġurisdizzjoni¹⁶

1. F'ċirkostanzi eċċezzjonali u minghajr preġudizzju għall-Artikolu 9, jekk qorti ta' Stat Membru li ma jkollhiex il-ġurisdizzjoni skont dan ir-Regolament iżda li miegħu l-minuri għandu konnessjoni partikolari skont l-Artikolu 12(4), tqis li qiegħda f'pożizzjoni aħjar biex tivvaluta l-aħjar interessi tal-minuri fil-każ partikolari, tista' titlob trasferiment tal-ġurisdizzjoni mill-qorti tal-Istat Membru tar-residenza abitwali tal-minuri.
2. Il-qorti rikjesta, fejn tqis li minhabba ċ-ċirkostanzi speċifiċi tal-każ, dan ikun fl-aħjar interess tal-minuri, tista' taċċetta li tittrasferixxi l-ġurisdizzjoni fi żmien sitt għingħat minn meta tirċievi t-talba u għandha tinforma lill-qorti rikjedenti minghajr dewmien. Il-qorti rikjedenti tista' teżerċita l-ġurisdizzjoni biss jekk it-talba tkun għet aċċettata f'dan il-perijodu ta' żmien.

---

¹⁶ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Ukoll f'ċirkostanzi eċċezzjonali u meta jitqiesu l-aħjar interessi tal-minuri fil-każ partikolari, qorti ta' Stat Membru li ma jkollhiex ġurisdizzjoni skont dan ir-Regolament, iżda jkollha konnessjoni partikolari mal-minuri f'konformità ma' dan ir-Regolament, jenħtieġ li tkun tista' titlob trasferiment tal-ġurisdizzjoni mill-qorti kompetenti tal-Istat Membru tar-residenza abitwali tal-minuri. Madankollu jenħtieġ li dan ma jkunx permess f'każijiet ta' tneħħija jew żamma illegali tal-minuri. Jenħtieġ li tkun il-liġi nazzjonali tal-Istat Membru rikjest li tidentifika din il-qorti kompetenti speċifika.

Jenħtieġ li t-trasferiment tal-ġurisdizzjoni, kemm jekk mitlub minn qorti li tixtieq tittrasferixxi l-ġurisdizzjoni tagħha jew minn qorti li tixtieq tikseb il-ġurisdizzjoni, ikollu effett biss għall-każ partikolari li fih isir. Jenħtieġ li ladarba l-proċedimenti li għalihom ikun intalab u ngħata t-trasferiment tal-ġurisdizzjoni jaslu fi tmiemhom, it-trasferiment ma jipproduċi l-ebda effett għal proċedimenti futuri."

Artikolu 13

Ġurisdizzjoni residwa

Fejn l-ebda (...) **qorti** ta' Stat Membru ma jkollha l-ġurisdizzjoni skont l-Artikoli 7 sa 11, il-ġurisdizzjoni għandha tkun determinata, f'kull Stat Membru, mil-liġijiet ta' dak l-Istat Membru.¹⁷

Artikolu (...)14

Miżuri proviżorji, inkluż protettivi, **f'każijiet urġenti**¹⁸

---

¹⁷ Għandha tizdied Premessa skont dan li ġej:

"It-terminu "liġijiet ta' dak l-Istat Membru" jenhtieg li jinkludi l-istrumenti internazzjonali fis-sehh f'dak l-Istat Membru."

¹⁸ Għandha tizdied Premessa skont dan li ġej:

"Dan ir-Regolament jenhtieg li ma jimpedixxix lill-qradi ta' Stat Membru li ma jkollhiex ġurisdizzjoni fuq il-mertu tal-każ milli tiehu miżuri proviżorji, inkluż protettivi, f'każijiet urġenti, fir-rigward tal-persuna jew il-proprjeta ta' minuri prezenti f'dak l-Istat Membru. Dawk il-miżuri ma jenhtiegx li jiġu rikonoxxuti u infurzati f'xi Stat Membru ieħor skont dan ir-Regolament, bl-eċċezzjoni ta' miżuri li ttiehdu biex jimminimizzaw ir-riskju msemmi fil-punt (b) tal-Artikolu 13(1) tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980.

Il-miżuri li ttiehdu biex jimminimizzaw dak ir-riskju jenhtieg li jibqgħu fis-sehh sakemm qorti tal-Istat Membru tar-residenza abitwali tal-minuri tkun ħadet il-miżuri li tqis adatti.

Sa fejn il-protezzjoni tal-aħjar interessi tal-minuri tkun tirrikjedi dan, il-qorti jenhtieg li tinforma, direttament jew permezz tal-Awtoritajiet Ċentrali, lill-qorti tal-Istat Membru li jkollha ġurisdizzjoni fuq il-mertu tal-każ skont dan ir-Regolament dwar il-miżuri li ttiehdu. Madankollu, li ma tingħatax tali informazzjoni ma jenhtiegx li jkun raġuni għan-nuqqas ta' rikonoxximent tal-miżura.

Qorti li jkollha biss ġurisdizzjoni fuq miżuri proviżorji, inkluż protettivi jenhtieg li, jekk titressaq applikazzjoni quddiemha fuq il-mertu tal-każ, tiddikjara fuq inizjattiva tagħha stess li ma għandha l-ebda ġurisdizzjoni."

1. F'każijiet urġenti, **anki jekk il-(...)qorti ta' Stat Membru iehor ikollha ġurisdizzjoni fuq il-mertu tal-każ, il-qrati ta' Stat Membru (...)** għandu jkollhom il-ġurisdizzjoni li jieħdu miżuri proviżorji, inkluż protettivi, li **jistgħu jkunu disponibbli skont il-liġi ta' dak l-Istat Membru** fir-rigward ta' (...):

(a) minuri li jkunu preżenti f'dak l-Istat Membru; jew

(b) proprjetà li tappartjeni lil minuri li tinsab f'dak l-Istat Membru.

2. Sa fejn il-protezzjoni tal-aħjar interessi tal-minuri tkun tirrikjedi dan, il-(...)qorti li tkun ħadet (...) **dawn il-miżuri għandha tinforma mingħajr dewmien lill-qorti jew lill-awtorità kompetenti tal-Istat Membru li jkollha l-ġurisdizzjoni skont l-Artikolu 7 ta' dan ir-Regolament jew, fejn adatt, kwalunkwe qorti ta' Stat Membru li teżerċita l-ġurisdizzjoni skont dan ir-Regolament fuq il-mertu tal-każ, direttament f'konformità mal-Artikolu 67a jew permezz tal-Awtoritajiet Ċentrali maħtura skont l-Artikolu 60.**

3. Il-miżuri li ttieħdu skont il-paragrafu 1 ma għandhomx jibqgħu japplikaw malli l-(...)qorti tal-Istat Membru li jkollha l-ġurisdizzjoni skont dan ir-Regolament fuq il-mertu tal-każ tkun ħadet il-miżuri li tqis adatti.

Fejn adatt, dik il-qorti tista' tinforma lill-qorti li tkun ħadet miżuri proviżorji, inkluż protettivi, direttament f'konformità mal-Artikolu 67a jew permezz tal-Awtoritajiet Ċentrali maħtura skont l-Artikolu 60, bid-deċiżjoni tagħha.

Artikolu 16

Kwistjonijiet inċidentali¹⁹

1. Jekk l-eżitu ta' proċedimenti **f'materja li ma taqax fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament** quddiem (...) **qorti** ta' Stat Membru jiddependi fuq id-determinazzjoni ta' kwistjoni inċidentali (...) **marbuta mar-responsabbiltà tal-ġenituri, qorti f' dak l-Istat Membru** tista' tiddetermina dik il-kwistjoni **għall-finijiet ta' dawk il-proċedimenti anke jekk ma jkollhiex ġurisdizzjoni skont dan ir-Regolament.**
2. **Kwalunkwe determinazzjoni f'konformità mal-paragrafu 1 għandha tipproduċi biss effetti fil-proċedimenti li tkun saret għalihom.**

---

¹⁹ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Jekk l-eżitu tal-proċedimenti quddiem qorti ta' Stat Membru li ma jkollux ġurisdizzjoni skont dan ir-Regolament jiddependi fuq id-determinazzjoni ta' kwistjoni inċidentali li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenħtieġ li dan ir-Regolament ma jimpedixx lill-qorti ta' dak l-Istat Membru milli jiddeterminaw dik il-kwistjoni. Għaldaqstant, jekk is-sugġett tal-proċedimenti huwa, pereżempju, tilwima dwar suċċessjoni li fiha jkunu involuti l-minuri u jeħtieġ li jinħatar tutur *ad litem* biex jirrappreżenta lill-minuri f'dawk il-proċedimenti, l-Istat Membru li jkollu ġurisdizzjoni għat-tilwima dwar suċċessjoni jenħtieġ li jithalla jahtar lit-tutor għall-proċedimenti pendenti quddiemu, irrispettivament minn jekk ikollux ġurisdizzjoni għal materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri skont dan ir-Regolament. Kwalunkwe tali determinazzjoni jenħtieġ li tipproduċi biss effetti fil-proċedimenti li għalihom kienet saret.

Fejn il-validità ta' att legali mwettaq jew li għandu jitwettaq f'isem minuri fi proċedimenti dwar suċċessjoni quddiem qorti ta' Stat Membru tirrikjedi permess jew approvazzjoni minn qorti, dak l-Istat Membru jenħtieġ li jithalla jiddeċiedi jekk jippermettix jew japprovax tali att legali anke jekk ma jkollux il-ġurisdizzjoni skont dan ir-Regolament. It-terminu "att legali" jenħtieġ li jinkludi, pereżempju, l-aċċettazzjoni jew iċ-ċaħda ta' wirt jew ftehim bejn il-partijiet dwar il-kondiviżjoni jew id-distribuzzjoni tal-patrimonju."

3. Jekk il-validità ta' att legali mwettaq jew li għandu jitwettaq f'isem minuri fi proċedimenti dwar suċċessjoni quddiem qorti ta' Stat Membru tirrikjedi permess jew approvazzjoni minn qorti, qorti f'dak l-Istat Membru tista' tiddeċiedi jekk tippermettix jew tapprovax tali att legali anke jekk ma jkollhiex ġurisdizzjoni skont dan ir-Regolament.

4. L-Artikolu 14(2) għandu japplika skont dan.

TAQSIMA 3

DISPOŻIZZJONIJIET KOMUNI

Artikolu 15

Invokazzjoni ta' qorti²⁰

---

²⁰ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"Dan ir-Regolament jiddefinixxi f'liema mument qorti titqies li tigi invokata għall-finijiet ta' dan ir-Regolament. Fid-dawl taż-żewġ sistemi differenti li jeżistu fl-Istati Membri, li jew jirrikjedu li l-att promotur li għandu jiġi notifikat l-ewwel lill-konvenut, inkella li l-ewwel jiġi pprezentat lill-qorti, jenħtieġ li jkun biżżejjed li jkun ittiehed l-ewwel pass skont il-liġi nazzjonali, dment li l-applikant ma jkunx sussegwentement naqas milli jiehu xi passi li kien meħtieġ jiehu skont il-liġi nazzjonali sabiex ikollu t-tieni pass effettwat.

Filwaqt li tiegħu kont tal-importanza li qed tikber tal-medjazzjoni u metodi oħra ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim, anke matul proċedimenti tal-qorti, f'konformità mal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, qorti jenħtieġ li titqies ukoll li giet invokata fil-mument meta l-att promotur jew dokument ekwivalenti jiġi pprezentat lill-qorti f'każijiet fejn il-proċedimenti sadanittant ikunu ġew sospizi, bil-ħsieb li tinstab soluzzjoni amikevoli, fuq it-talba tal-applikant li għamel ir-rikors, mingħajr ma l-att promotur ikun għadu ġie notifikat lill-konvenut u mingħajr ma dik il-parti jkollha għarfien dwar il-proċedimenti jew tkun ipparteċipat fihom b'xi mod, dment li l-applikant ma jkunx sussegwentement naqas milli jiehu xi pass li kien meħtieġ jiehu sabiex issir in-notifika fuq il-konvenut.

Skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, fil-każ ta' *lis pendens*, id-data li fiha tkun giet ipprezentata proċedura obbligatorja ta' konċiljazzjoni quddiem awtorità nazzjonali ta' konċiljazzjoni jenħtieġ li titqies bħala d-data li fiha "qorti" titqies li giet invokata."

Qorti għandha titqies li giet invokata:

- (a) fil-mument li l-att promotur jew dokument ekwivalenti jiġi ppreżentat lill-qorti, dment li l-applikant sussegwentement ma jkunx naqas milli jieħu l-passi li kien meħtieġ jieħu sabiex issir in-notifika fuq il-konvenut;
- (b) jekk id-dokument ikollu jiġi nnotifikat qabel ma jiġi ppreżentat lill-qorti, fil-mument li jasal għand l-awtorità responsabbli għas-servizz, dment li l-applikant sussegwentement ma jkunx naqas milli jieħu l-passi li kien meħtieġ jieħu biex id-dokument jiġi ppreżentat lill-qorti; jew
- (c) **jekk il-proċedimenti jinfethu b'mozzjoni tal-qorti stess, fil-mument li l-qorti tiddeċiedi li tiftah il-proċedimenti, jew, fejn tali deċiżjoni ma tkunx meħtieġa, fil-mument meta l-kawża tiġi rreġistrata mill-qorti.**

Artikolu 17

Eżami skont il-ġurisdizzjoni²¹

Fejn (...) **qorti** ta' Stat Membru tiġi invokata b'kawża li ma jkollha ebda ġurisdizzjoni **fuq il-mertu tal-każ** skont dan ir-Regolament u li (...) **qorti** ta' Stat Membru iehor ikollha ġurisdizzjoni (...) **fuq il-mertu tal-każ skont** dan ir-Regolament, din għandha tiddikjara b'mozzjoni tagħha stess li ma għandha ebda ġurisdizzjoni.

---

²¹ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Qorti ta' Stat Membru li tiġi invokata li ma jkollha ebda ġurisdizzjoni fuq il-mertu tal-każ skont dan ir-Regolament u li qorti ta' Stat Membru iehor ikollha ġurisdizzjoni fuq il-mertu tal-każ skont dan ir-Regolament, jenħtieġ li tiddikjara b'mozzjoni tagħha stess li ma għandha ebda ġurisdizzjoni. Madankollu, din il-qorti jenħtieġ li jkollha d-diskrezzjoni li titlob trasferiment tal-ġurisdizzjoni skont dan ir-Regolament iżda mhux obbligu li tagħmel dan."

Artikolu 18

Eżami skont l-ammissibbiltà

1. Fejn ma jidhirx konvenut abitwalment residenti fi Stat li ma jkunx l-Istat Membru fejn sar ir-rikors, il-qorti b'ġurisdizzjoni għandha żżomm il-proċedimenti sakemm ma jkunx jista' jiġi ppruvat li l-konvenut kellu l-possibbiltà li jirċievi l-att promotur jew dokument ekwivalenti fi żmien suffiċjenti li jippermettilu jirringa għad-difiża tiegħu, jew li l-passi mehtieg kollha jkunu ttieħdu għal dan il-għan.
2. L-Artikolu 19 tar-Regolament (KE) Nru 1393/2007 għandu japplika minflok il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu jekk l-att promotur jew dokument ekwivalenti kellu jintbagħat minn Stat Membru wieħed għall-ieħor skont dak ir-Regolament.
3. Fejn ma japplikax ir-Regolament (KE) Nru 1393/2007, l-Artikolu 15 tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-15 ta' Novembru 1965 dwar in-notifika barra l-pajjiż ta' dokumenti ġudizzjarji u extraġudizzjarji f'materji ċivili jew kummerċjali għandu japplikaw jekk l-att promotur jew dokument ekwivalenti kellu jintbagħat barra l-pajjiż skont dik il-Konvenzjoni.

Artikolu 19

Lis pendens u azzjonijiet dipendenti²²

1. Fejn (...) **tittiehed** azzjoni legali b'rabta ma' divorzju, separazzjoni legali jew annullament ta' żwieg bejn l-istess partijiet quddiem (...) **qrati** ta' Stati Membri differenti, il-(...) **qorti** li tiġi invokata fit-tieni lok għandha b'mozzjoni tagħha stess tissospendi l-proċedimenti tagħha sa tali mument li tiġi stabbilita l-ġurisdizzjoni tal-(...) **qorti** li tiġi invokata fl-ewwel lok.

2. Fejn (...) **tittiehed** azzjoni legali b'rabta ma' responsabbiltà tal-ġenituri relatati mal-istess minuri u li tinvolvi l-istess kawża ta' azzjoni quddiem (...) **qrati** ta' Stati Membri differenti, il-(...) **qorti** li tiġi invokata fit-tieni lok għandha b'mozzjoni tagħha stess tissospendi l-proċedimenti tagħha sa tali mument li tiġi stabbilita l-ġurisdizzjoni tal-(...) **qorti** li tiġi invokata fl-ewwel lok. **Dan ma japplikax fejn il-ġurisdizzjoni ta' wahda mill-qrati tkun ibbażata biss fuq l-Artikolu 14.**

3. Fejn tiġi stabbilita l-ġurisdizzjoni tal-(...) **qorti** li tiġi invokata fl-ewwel lok, il-(...) **qorti** li tiġi invokata fit-tieni lok għandha ċċedi l-ġurisdizzjoni favur dik il-(...) **qorti**.

F'dak il-każ, il-parti li (...) **tkun ghamlet** ir-rikors rilevanti quddiem il-(...) **qorti** li tiġi invokata fit-tieni lok, tista' tressaq dawk il-proċedimenti quddiem il-(...) **qorti** li tiġi invokata fl-ewwel lok.

4. Meta tiġi invokata qorti ta' Stat Membru li lilha tinghata ġurisdizzjoni esklużiva minn aċċettazzjoni ta' ġurisdizzjoni kif imsemmi fl-Artikolu 10a, kwalunkwe qorti ta' Stat Membru iehor għandha tissospendi l-proċedimenti sa dak iż-żmien meta l-qorti invokata abbażi tal-aċċettazzjoni tiddikjara li ma għandha l-ebda ġurisdizzjoni taht l-aċċettazzjoni.

5. Meta u sa fejn il-qorti aċċettata tkun stabbilixxiet ġurisdizzjoni esklużiva f'konformità mal-aċċettazzjoni, kwalunkwe qorti ta' Stat Membru iehor għandha tiffinunzja l-ġurisdizzjoni favur dik il-qorti.

---

²² Ara l-Premessa proposta fin-nota 20 f'qiegħ il-paġna.

Artikolu 20

Dritt tal-minuri li jesprimu l-ideat tagħhom²³

1. Meta jeżerċitaw il-ġurisdizzjoni tagħhom skont it-Taqsima 2 ta' dan il-Kapitolu, il-(...) **qrati** tal-Istati Membri għandhom, (...), **f'konformità mal-liġi u l-proċedura nazzjonali**,²⁴ **jagħtu lill-minuri** li jkunu kapaċi jiffurmaw l-ideat tagħhom stess (...) opportunità ġenwina u effettiva li jesprimu (...) l-ideat **tagħhom** (...), **direttament, jew permezz ta' rappreżentant jew korp adatt.**

2. **Fejn il-qorti, f'konformità mal-liġi u l-proċedura nazzjonali, tagħti lil minuri opportunità li jesprimu l-ideat tagħhom f'konformità ma' dan l-Artikolu, il-qorti** (...) għandha tagħti l-piż dovut (...) lill-ideat **tal-minuri** f'konformità mal-età u l-maturità tagħhom (...).

---

²³ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Il-proċedimenti f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri skont dan ir-Regolament kif ukoll proċedimenti ta' ritorn skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 jenħtieġ li, bhala principju bażiku, jipprovdu lill-minuri li huma soġġetti għal dawk il-proċedimenti u li huma kapaċi jiffurmaw l-ideat tagħhom, f'konformità mal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, opportunità ġenwina u effettiva biex jesprimu l-ideat tagħhom, u meta jiġu vvalutati l-aħjar interessi tal-minuri, jenħtieġ li jingħata l-piż dovut lil dawk l-ideat. L-opportunità tal-minuri biex jesprimu liberament l-ideat tagħhom f'konformità mal-Artikolu 24(1) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea u fid-dawl tal-Artikolu 12 tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal jaqdi rwol importanti fl-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament. Madankollu, ir-Regolament għandu jhalli f'idejn il-liġi u l-proċedura nazzjonali tal-Istati Membri biex jiġi ddeterminat min ser jisma' lill-minuri u kif il-minuri għandhom jinstemgħu. Konsegwentement, dan ir-Regolament mhuwiex maħsub biex jistabbilixxi jekk jenħtieġ li l-minuri jinstemgħu mill-imħallef direttament jew minn espert imħarreġ apposta li mbagħad jirrapporta lill-qorti, jew jekk jenħtieġ li l-minuri jinstemgħu fl-awla tal-qorti jew f'post ieħor jew b'mezzi oħrajn. Barra minn hekk, filwaqt li jibqa' dritt tal-minuri, is-smiġħ tal-minuri ma jistax jikkostitwixxi obbligu assolut, iżda għandu jiġi vvalutat b'kont meħud tal-aħjar interessi tal-minuri, pereżempju f'każijiet li jinvolvu ftehimiet bejn il-partijiet."

²⁴ Ara l-Premessa proposta fin-nota 32 f'qiegħ il-paġna.

KAPITOLU III
SEKWESTRU INTERNAZZJONALI TA' MINURI²⁵

Artikolu 21

Ritorn tal-minuri skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980

Fejn persuna, istituzzjoni jew korp ieħor li jallega ksur tad-drittijiet ta' kustodja japplika, **direttament jew bl-assistenza ta' Awtorit  Centrali**, lill-qorti fi Stat Membru għal deċiżjoni fuq il-baġi tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 (...) li tordna r-ritorn ta' minuri **taht is-16-il sena** li jkunu tneħħew jew inżammu illegalment fi Stat Membru li ma jkunx l-Istat Membru fejn il-minuri kienu abitwalment residenti immedjatament qabel it-tneħħija jew iż-żamma illegali, l-Artikoli (...) **21a** sa **26a u l-Kapitolu VI** għandhom japplikaw **u jikkomplementaw il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980**.

---

²⁵ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"Sabiex jikkonkludu l-proċedimenti ta' ritorn skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 kemm jista' jkun malajr, jenħtieġ li l-Istati Membri, f'koerenza mal-istruttura tal-qrati nazzjonali tagħhom, jikkunsidraw li jikkonċentraw il-ġurisdizzjoni għal dawk il-proċedimenti f'għadd kemm jista' jkun limitat ta' qrati. Il-ġurisdizzjoni għal każijiet ta' sekwestru ta' minuri tista' tkun ikkonċentrata f'qorti waħda għall-pajjiż kollu jew f'għadd limitat ta' qrati, bl-użu, pereżempju, tal-għadd ta' qrati tal-appell bħala punt tat-tluq u l-ġurisdizzjoni għal każijiet ta' sekwestru internazzjonali ta' minuri tkun ikkonċentrata f'qorti ġenerali waħda f'kull distrett ta' qorti tal-appell."

Artikolu 21a

Wasla u pproċessar ta' applikazzjonijiet minn Awtoritajiet Ċentrali

1. L-Awtorità Ċentrali rikjesta ghandha taġixxi malajr fl-ipproċessar ta' applikazzjoni abbażi tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 imsemmija fl-Artikolu 21.
2. Fejn l-Awtorità Ċentrali tal-Istat Membru rikjest tircievi l-applikazzjoni msemmija fl-Artikolu 21, hija ghandha, fi żmien hamest ijiem ta' xogħol minn meta tircievi l-applikazzjoni, tirrikonoxxi li rċevietha. Hija ghandha, minghajr dewmien żejjed, tinforma lill-Awtorità Ċentrali tal-Istat Membru rikjedenti jew lill-applikant, kif adatt, liema passi inizjali ttiehdu jew ser jittiehdu biex jittrattaw l-applikazzjoni, u tista' titlob kwalunkwe dokument jew informazzjoni ulterjorment meħtieġa.

(...)

Artikolu 23

Proċedimenti rapidi tal-qorti (...)²⁶

²⁶ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Il-qrati ta' kull istanza jenħtieġ li jagħtu d-deċiżjoni tagħhom fi żmien sitt gimghat, hlief fejn ċirkostanzi eċċezzjonali ma jippermettux dan. Jenħtieġ li l-fatt li jintużaw mezzi oħra ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim bhala tali ma jitqiesx bhala ċirkostanza eċċezzjonali li tippermetti li jinqabeż il-perijodu ta' żmien. Madankollu, ċirkostanzi eċċezzjonali jistgħu jinqalgħu waqt l-użu ta' tali mezzi jew bhala riżultat tagħhom. Għal qorti generali, il-perijodu ta' żmien jenħtieġ li jibda fil-mument li tiġi invokata l-qorti. Għal qorti ta' istanza oghla, jenħtieġ li jibda fil-mument li jkun tteħdu l-passi proċedurali meħtieġa kollha. Tali passi jistgħu jinkludu, skont is-sistema legali kkonċernata, notifika tal-appell lill-konvenut, fl-Istat Membru fejn tinsab il-qorti jew fi Stat Membru ieħor, trasmissjoni tal-fajl u l-appell lill-qorti tal-appell fl-Istati Membri fejn l-appell jeħtieġ li jiġi ppreżentat lill-qorti li d-deċiżjoni tagħha tkun appellata, jew applikazzjoni minn parti biex tiġi konvokata seduta fejn tali applikazzjoni tinħtieġ skont il-liġi nazzjonali. Jenħtieġ li l-Istati Membri jikkunsidraw ukoll li jillimitaw l-għadd ta' appelli possibbli kontra deċiżjoni li tagħti jew tirrifjuta r-ritorn ta' minuri skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 dwar il-Ħtif ta' Minuri għal appell wiehed."

1. Qorti li tirċievi applikazzjoni għar-ritorn ta' minuri msemmija fl-Artikolu 21 għandha taġixxi b'mod rapidu fil-proċedimenti dwar l-applikazzjoni, billi tuża l-aktar proċeduri rapidi disponibbli skont il-liġi nazzjonali.

2. Mingħajr preġudizzju (...) għall-**paragrafu 1, qorti ġenerali** għandha tagħti d-deċiżjoni tagħha mhux aktar tard minn sitt ġimgħat wara li (...) **tiġi (...) invokata**, hliet fejn ċirkostanzi eċċezzjonali ma jippermettux dan.

(...)

3. **Hliet fejn ċirkostanzi eċċezzjonali ma jippermettux dan, qorti ta' istanza oghla għandha tagħti d-deċiżjoni tagħha mhux aktar tard minn sitt ġimgħat wara li jkunu ttiehdu l-passi proċedurali meħtieġa kollha u l-qorti tkun f'pożizzjoni li teżamina l-appell, jew permezz ta' seduta jew b'xi mod ieħor.**

Artikolu 23a

Soluzzjoni alternattiva ghat-tilwim²⁷

Kemm jista' jkun malajr u fi kwalunkwe stadju tal-proċedimenti, il-qorti direttament jew, fejn adatt, bl-assistenza tal-Awtoritajiet Ċentrali, għandha tistieden lill-partijiet biex jikkunsidraw jekk humiex lesti li jimpenjaw ruhhom fil-medjazzjoni jew mezz oħra ta' soluzzjoni alternattiva ghat-tilwim, hlief jekk dan ma imur kontra l-aħjar interessi tal-minuri, ma jkunx adatt fil-każ partikolari jew jekk dan idewwem bla bżonn il-proċedimenti.

Artikolu 24

(...) **Dritt tal-minuri (...) li jesprimu l-ideat tagħhom fil-proċedimenti ta' ritorn**

(...) **L-Artikolu 20 ta' dan ir-Regolament għandu japplika wkoll fil-proċedimenti ta' ritorn skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980.**

---

²⁷ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"Fil-każijiet kollha li jikkonċernaw il-minuri, u b'mod partikolari f'każijiet ta' sekwestru internazzjonali ta' minuri, il-qorti jenħtieġ li jqisu l-possibbiltà li jiksbu soluzzjonijiet permezz tal-medjazzjoni u mezz adatti oħra, assistiti, fejn adatt, min-netwerks u l-istrutturi ta' appoġġ eżistenti għal medjazzjoni f'tilwim transfruntier dwar responsabbiltà tal-ġenituri. Madankollu jenħtieġ li tali sforzi ma jtawlux bla bżonn il-proċedimenti ta' ritorn skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980. Barra minn hekk, il-medjazzjoni tista' mhux dejjem tkun adatta, b'mod speċjali f'każijiet ta' vjolenza domestika.

Fejn matul il-proċedimenti ta' ritorn skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980, il-ġenituri jilhqg ftehim dwar ir-ritorn jew in-nonritorn tal-minuri iżda wkoll dwar materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri, jenħtieġ li dan ir-Regolament, taħt ċerti ċirkostanzi, tagħmilha possibbli għalihom li jaqblu li l-qorti invokata skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 jenħtieġ li jkollha l-ġurisdizzjoni li tagħti effett legali vinkolanti lill-ftehim tagħhom, billi tinkorporah f'deċiżjoni, tapprovah jew billi tuża kwalunkwe forma oħra prevista mil-liġi u l-proċedura nazzjonali. Għalhekk, l-Istati Membri li jkollhom ġurisdizzjoni konċentrata jenħtieġ li jqisu li jippermettu lill-qorti li tiġi invokata bil-proċedimenti ta' ritorn skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 teżerċita wkoll il-ġurisdizzjoni miftehma mill-partijiet skont dan ir-Regolament f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri fejn il-ftehim tal-partijiet ikun intlaħaq matul dawk il-proċedimenti ta' ritorn."

Artikolu 25

Proċedura għar-ritorn ta' minuri²⁸

28

Għandha tizzied Premessa skont dan li ġejj:

"Il-qorti tal-Istat Membru li lejha jew minnu l-minuri tnehhew jew inzammu ingustament, jenhtieg li tkun tista' tirrifjuta r-ritorn f'każijiet speċifiċi, debitament ġustifikati, kif permess mill-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980. Qabel ma tagħmel dan, jenhtieg li tqis jekk iddahhlux fis-seħh jew setghux ittiehdu miżuri adatti ta' protezzjoni biex jeliminaw xi riskju għall-aħjar interessi tal-minuri li jista' jipprevjeni r-ritorn skont il-punt (b) tal-Artikolu 13(1) tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980.

Fejn qorti tqis li tirrifjuta r-ritorn ta' minuri unikament fuq il-bażi tal-punt (b) tal-Artikolu 13(1) tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980, jenhtieg li ma tirrifjutax ir-ritorn tal-minuri jekk il-parti li qed titlob ir-ritorn tal-minuri tissodisfa lill-qorti, jew il-qorti tkun ssodisfata mod iehor, li jkunu saru arranġamenti adegwati biex jassiguraw il-protezzjoni tal-minuri wara r-ritorn tagħhom. Eżempji għal tali arranġamenti jistgħu jinkludu digriet tal-qorti minn dak l-Istat Membru li jipprojbixxi lill-applikant milli javvicina lill-minuri, miżura proviżorja jew protettiva, minn dak l-Istat Membru li tippermetti lill-minuri joqogħdu mal-ġenitur li jahta' li jkun il-kustodju primarju sakemm tingħata deċiżjoni dwar is-sustanza tal-kustodju f'dak l-Istat Membru wara r-ritorn, jew it-turija ta' faċilitajiet mediċi disponibbli għal minuri fil-bżonn ta' trattament. L-għażla tat-tip ta' arranġament li jkun adegwat fil-każ partikolari jenhtieg li tiddependi mir-riskju konkret li għalih x'aktarx ikunu esposti l-minuri f'każ ta' ritorn mingħajr tali arranġamenti. Il-qorti li tfittex tistabbilixxi jekk ikunux saru arranġamenti adegwati jenhtieg li primarjament toqgħod fuq il-partijiet u, fejn mehtieg u adatt, titlob l-assistenza ta' Awtoritajiet Ċentrali jew imħallfin tan-netwerk, b'mod partikolari fin-Netwerk Ġudizzjarju Ewropew f'materji ċivili u kummerċjali u n-Netwerk Internazzjonali tal-Imħallfin tal-Aja.

Barra minn hekk, il-qorti tista', f'każijiet adatti, tordna kwalunkwe miżura proviżorja jew protettiva mehtieġa skont dan ir-Regolament biex timminimizza r-riskju ta' dannu fiżiku jew psikoloġiku għall-minuri involuti fir-ritorn li mod iehor iwassal għal rifjut tar-ritorn. Tali miżuri proviżorji u ċ-ċirkolazzjoni tagħhom jenhtieg li ma jdewmux il-proċedimenti ta' ritorn tal-Aja jew jimminaw id-delimitazzjoni tal-ġurisdizzjoni bejn il-qorti invokata għall-proċedimenti ta' ritorn skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 u l-qorti li jkollha l-ġurisdizzjoni dwar is-sustanza tar-responsabbiltà tal-ġenituri skont dan ir-Regolament. Jekk mehtieg, jenhtieg li tikkonsulta mal-qorti jew l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membru tar-residenza abitwali tal-minuri, bl-assistenza ta' Awtoritajiet Ċentrali jew imħallfin tan-netwerks, b'mod partikolari fin-Netwerk Ġudizzjarju Ewropew f'materji ċivili u kummerċjali u n-Netwerk Internazzjonali tal-Imħallfin tal-Aja. Dawn il-miżuri jenhtieg li jiġu rikonoxxuti u infurzati fl-Istati Membri l-oħra kollha inkluż l-Istati Membri li jkollhom ġurisdizzjoni skont dan ir-Regolament sakemm qorti kompetenti ta' tali Stat Membru tkun hadet il-miżuri li tqis adatti. Tali miżuri jistgħu jinkludu, pereżempju, li l-minuri jkomplu jirrisjedu ma' min għandu r-responsabbiltà ewlenija biex jieħu hsiebhom jew il-mod li bih il-kuntatt mal-minuri jenhtieg li jseħh wara r-ritorn sakemm il-qorti tar-residenza abitwali tal-minuri tkun hadet il-miżuri li tqis adatti. Dan għandu jkun mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe miżura jew deċiżjoni tal-qorti tar-residenza abitwali tal-minuri wara r-ritorn tagħhom."

1. Qorti ma tistax tirrifjuta r-ritorn ta' minuri **jekk il-persuna li qed titlob ir-ritorn tal-minuri ma tkunx inghatat l-opportunità li tinstema'.**

1a. Il-qorti tista' teżamina fi kwalunkwe stadju tal-proċedimenti, f'konformità mal-Artikolu 14, jekk jenhtiegħ li jiġi żgurat il-kuntatt bejn il-minuri u l-persuna li qed titlob ir-ritorn tal-minuri, filwaqt li tiehu kont tal-ahjar interessi tal-minuri.

2. **Fejn qorti tqis li tirrifjuta ritorn ta' minuri biss fuq il-bażi tal-punt (b) tal-(...)**

Artikolu 13(1) tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980, **hija ma tistax tirrifjuta r-ritorn tal-minuri jekk (...)** il-parti li titlob ir-ritorn tal-minuri tissodisfa lill-qorti billi tipprovdi evidenza suffiċjenti, **jew il-qorti tkun issodisfata mod iehor**, li jkunu saru arrangamenti adegwati biex tiġi assicurata l-protezzjoni tal-minuri wara r-ritorn tagħhom.

3. (...) **Ghall-finijiet tal-paragrafu 2, il-qorti (...) tista' tikkomunika** mal-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru fejn il-minuri kienu abitwalment residenti immedjatament qabel it-tneħħija jew iż-żamma illegali, direttament **f'konformità mal-Artikolu 67a** jew bl-assistenza ta' Awtoritajiet Ċentrali (...).

4. **Fejn adatt, meta tordna r-ritorn tal-minuri l-qorti tista' (...)** tiehu miżuri proviżorji, inkluż dawk protettivi, f'konformità mal-Artikolu (...) **14** ta' dan ir-Regolament (...) **sabiex il-minuri jiġu protetti mir-riskju gravi msemmi fil-punt (b) tal-Artikolu 13(1) tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980, dment li l-eżaminar u t-tehid ta' tali miżuri ma jdewmux bla bżonn il-proċedimenti ta' ritorn.**

(...)

5. (...) Deċiżjoni li tordna r-ritorn tal-minuri **tista' tiġi ddikjarata** infurzabbli proviżorjament, minkejja xi appell (...), **fejn ir-ritorn tal-minuri qabel ma tkun meħtieġa d-deċiżjoni dwar l-appell tkun meħtieġa fl-aħjar interessi tal-minuri.**²⁹

(...)

Artikolu 25a

Infurzar ta' deċiżjonijiet li jordnaw ir-ritorn ta' minuri

1. Awtorità kompetenti tal-infurzar li lilha tkun saret applikazzjoni għall-infurzar ta' deċiżjoni li tordna r-ritorn ta' minuri għal Stat Membru iehor, għandha taġixxi b'mod rapidu fl-ipproċessar tal-applikazzjoni.
2. Fejn id-deċiżjoni ma tkunx ġiet infurzata fi żmien sitt ġimghat wara li nbdeu il-proċedimenti ta' infurzar, il-parti li tfittex l-infurzar jew l-Awtorità Ċentrali tal-Istat Membru tal-infurzar għandu jkollha d-dritt li titlob dikjarazzjoni tar-raġunijiet għad-dewmien mill-awtorità ta' infurzar.

(...)

---

²⁹ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Il-liġi nazzjonali tista' tispeċifika b'liema qorti d-deċiżjoni tkun tista' tiġi ddikjarata infurzabbli proviżorjament".

Artikolu 26a

Proċedura wara rifjut ta' ritorn tal-minuri skont il-punt (b) tal-Artikolu 13(1) u l-Artikolu 13(2) tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980³⁰

30

Għandha tizdied Premessa skont dan li ġejj:

"Fejn il-qorti tal-Istat Membru li lejha jew li fih il-minuri jkunu tnehhew jew inzammu illegalment tiddeċiedi li tirrifjuta r-ritorn tal-minuri skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980, fid-deċiżjoni tagħha jenhtieg li tirreferi b'mod espliċitu għall-artikoli rilevanti tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 li fuqhom ġie bbażat ir-rifjut. Irrispettivament minn jekk tali deċiżjoni ta' rifjut tkunx finali jew għadhiex soġġett għal appell, din tista' tiġi sostitwita minn deċiżjoni sussegwenti, mogħtija fi proċedimenti tal-kustodja mill-qorti tal-Istat Membru tar-residenza abittwali tal-minuri qabel it-tnehhija jew iż-żamma illegali. Matul dawn il-proċedimenti, iċ-ċirkostanzi kollha jenhtieg li jiġu eżaminati bir-reqqa, b'kont mehud tal-aħjar interessi tal-minuri u inkluż l-imġiba tal-ġenituri iżda mhux limitat għaliha. Jekk id-deċiżjoni dwar il-merti tad-drittijiet ta' kustodja li tirriżulta minn dan tobligha r-ritorn tal-minuri, ir-ritorn jenhtieg li jsehh mingħajr ma tkun meħtieġa xi proċedura speċjali għar-rikonoxximent u l-infurzar ta' dik id-deċiżjoni fi kwalunkwe Stat Membru iehor.

Il-qorti li tirrifjuta r-ritorn tal-minuri jenhtieg li, b'mozzjoni tagħha stess, toħroġ ċertifikat billi tuża l-forma adatta stabbilita f'dan ir-Regolament. L-għan ta' dan iċ-ċertifikat huwa li jinforma lill-partijiet bil-possibbiltà li tiġi invokata qorti fl-Istat Membru fejn il-minuri kienu abitwalment residenti immedjatament qabel it-tnehhija jew iż-żamma illegali, fi zmien tliet xhur min-notifika tad-deċiżjoni li tirrifjuta r-ritorn tal-minuri, b'applikazzjonijiet dwar is-sustanza tad-drittijiet ta' kustodja. Huwa jinforma wkoll dwar il-fatt li kwalunkwe deċiżjoni li tirriżulta minn tali proċedimenti li tobligha r-ritorn tal-minuri tkun infurzabbli fi kwalunkwe Stat Membru iehor f'konformità ma' dan ir-Regolament.

Fejn proċedimenti dwar is-sustanza tad-drittijiet ta' kustodja diġà jkunu pendent fl-Istat Membru fejn il-minuri kienu abitwalment residenti immedjatament qabel it-tnehhija jew iż-żamma illegali fil-mument li qorti invokata b'applikazzjoni ta' ritorn skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 tirrifjuta r-ritorn tal-minuri biss fuq il-bażi tal-punt (b) tal-Artikolu 13(1), jew tal-Artikolu 13(2), tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980, il-qorti li rrifjutat ir-ritorn tal-minuri jenhtieg li tibgħat ukoll kopja tad-deċiżjoni tagħha, iċ-ċertifikat adatt u traskrizzjoni, sommarju jew minuti tas-seduta kif ukoll kwalunkwe dokument iehor li tqis rilevanti lill-qorti li tiġi konvokata għall-proċedimenti dwar id-drittijiet ta' kustodja. It-terminu "kwalunkwe dokument iehor li tqis rilevanti" jenhtieg li jirreferi għal kwalunkwe dokument li jkun fih informazzjoni li jista' jkollha influwenza fuq l-eżitu tal-proċedimenti b'rabta mad-drittijiet ta' kustodja, jekk tali informazzjoni ma tkunx diġà tinsab fid-deċiżjoni li tirrifjuta r-ritorn stess.

Fejn ma jkun għadu pendent ebda proċediment dwar is-sustanza tad-drittijiet ta' kustodja fl-Istat Membru fejn il-minuri kienu abitwalment residenti immedjatament qabel it-tnehhija jew iż-żamma ingusta u parti tinwoka qorti ta' dak l-Istat Membru wara li tkun waslet l-informazzjoni mill-qorti li rrifjutat ir-ritorn tal-minuri, jenhtieg li dik il-parti tippreżenta lill-qorti invokata bl-applikazzjoni dwar is-sustanza tad-drittijiet ta' kustodja, kopja tad-deċiżjoni li tirrifjuta r-ritorn tal-minuri skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980, iċ-ċertifikat adatt u traskrizzjoni, sommarju jew minuti tas-seduta. Dan ma jipprekludix lill-qorti invokata milli titlob kwalunkwe dokument addizzjonali li tqis rilevanti, li jkun fih informazzjoni li jista' jkollha influwenza fuq l-eżitu tal-proċedimenti b'rabta mad-drittijiet ta' kustodja, jekk tali informazzjoni ma tkunx diġà tinsab fid-deċiżjoni li tirrifjuta r-ritorn stess."

1. Dan l-Artikolu għandu japplika fejn deċiżjoni li turrifjuta r-ritorn ta' minuri għal Stat Membru iehor tkun ibbażata biss fuq il-punt (b) tal-Artikolu 13(1), jew fuq l-Artikolu 13(2), tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980.

2. Il-qorti li tiehu d-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 1 għandha, b'mozzjoni tagħha stess, tohroġ ċertifikat billi tuża l-forma li tinsab fl-Anness [X]. Iċ-ċertifikat għandu jiġi ffinalizzat u jinhareġ fil-lingwa tad-deċiżjoni. Iċ-ċertifikat jista' jinhareġ ukoll b'lingwa uffiċjali ohra tal-Unjoni Ewropea mitluba minn xi parti. Dan ma johloq ebda obbligu għall-qorti li tohroġ iċ-ċertifikat li tipprovdi traduzzjoni jew translitterazzjoni ta' [il-kontenut rilevanti].

3. Jekk, fil-mument li l-qorti tagħti d-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 1, qorti fl-Istat Membru fejn il-minuri kienu abitwalment residenti immedjatament qabel it-tnehhija jew iż-żamma illegali tkun diġà giet invokata bi proċedimenti biex teżamina s-sustanza tad-drittijiet ta' kustodja, il-qorti, jekk tkun taf b'dawn il-proċedimenti, għandha, fi żmien xahar mid-data tad-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 1, tibghat lill-qorti ta' dak l-Istat Membru, direttament jew permezz tal-Awtoritajiet Ċentrali d-dokumenti li ġejjin:

(a) kopja tad-deċiżjoni tagħha;

(b) iċ-ċertifikat mahruġ skont il-paragrafu 2; u

(c) fejn applikabbli, traskrizzjoni, sommarju jew minuti tas-seduti quddiem il-qorti u kwalunkwe dokument iehor li tqis rilevanti.

4. Il-qorti fl-Istat Membru fejn il-minuri kienu abitwalment residenti immedjatament qabel it-tnehhija jew iż-żamma illegali tista', fejn meħtieġ, tirrikjedi li parti tipprovdi traduzzjoni jew translitterazzjoni, f'konformità mal-Artikolu 69, tad-deċiżjoni u kwalunkwe dokument iehor mehmuż maċ-ċertifikat f'konformità mal-punt (c) tal-paragrafu 3.

5. Jekk, f'kazijiet ohra minbarra dawk imsemmija fil-paragrafu 3, fi zmien tliet xhur tan-notifika tad-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 1, wahda mill-partijiet tinvoka qorti fl-Istat Membru fejn il-minuri kienu abitwalment residenti immedjatament qabel it-tnehhija jew iż-żamma illegali sabiex il-qorti teżamina s-sustanza tad-drittijiet ta' kustodja,³¹ dik il-parti ghandha tipprezenta d-dokumenti li ġejjin lill-qorti:

- (a) kopja tad-deċiżjoni;
- (b) iċ-ċertifikat mahruġ skont il-paragrafu 2; u
- (c) fejn applikabbli, traskrizzjoni, sommarju jew minuti tas-seduti quddiem il-qorti li rrifjutat ir-ritorn tal-minuri.

6. Minkejja deċiżjoni ta' nonritorn imsemmi fil-paragrafu 1, kwalunkwe deċiżjoni dwar is-sustanza tad-drittijiet ta' kustodja li tirriżulta mill-proċedimenti msemmija fil-paragrafi 3 u 5 li tinkludi r-ritorn tal-minuri, ghandha tkun infurzabbli fi Stat Membru iehor f'konformità mal-Kapitolu IV ta' dan ir-Regolament.

---

³¹ Ara l-Artikolu 47l(4) li jiddikjara li ċ-ċertifikat li jiskatta l-mekkanizmu prevalenti "ghandu jinhareg biss jekk, meta tagħti d-deċiżjoni tagħha, il-qorti tkun ħadet kont tar-raġunijiet u l-fatti sottostanti tad-deċiżjoni preċedenti mogħtija fi Stat Membru iehor skont il-punt (b) tal-Artikolu 13(1), jew l-Artikolu 13(2), tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980".

KAPITOLU IV

RIKONOXXIMENT U INFURZAR

TAQSIMA 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI DWAR IR-RIKONOXXIMENT U L-INFURZAR

Subtaqsima 1

Rikonoxximent

Artikolu 27

Rikonoxximent ta' deċiżjoni³²

32

Għandhom jiżdidu żewġ Premessi skont dan li ġejj:

- (R1) "Il-fiduċja reċiproka fl-amministrazzjoni tal-gustizzja fl-Unjoni tiġġustifika l-prinċipju li deċiżjonijiet f'materji matrimonjali jew f'materji ta' responsabbiltà tal-ġenituri mogħtija fi Stat Membru jenħtieġ li jkunu rikonoxxuti fl-Istati Membri kollha mingħajr il-ħtieġa għal ebda proċedura ta' rikonoxximent. B'mod partikolari, meta pprezentati b'deċiżjoni meħuda fi Stat Membru ieħor u li tagħti divorzju, separazzjoni legali jew l-annullament ta' żwieġ li ma tistax tiġi kkontestata iżjed ġewwa l-Istat Membru tal-orġini, l-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru rikjest jenħtieġ li jirrikonoxxu d-deċiżjoni b' legittimità mingħajr ma tkun neċessarja ebda proċedura speċjali u jaġġornaw ir-registri tal-istat ċivili tagħhom skont dan. Bħalma huwa l-każ fir-Regolament attwali, huwa f'idejn il-liġi nazzjonali li tiddeċiedi jekk dawn ir-raġunijiet jistgħux jitqajmu minn parti jew ex officio kif previst mil-liġi nazzjonali. Dan ma jipprekludi lil ebda parti interessata milli tapplika, skont dan ir-Regolament, għal deċiżjoni li ma hemm ebda raġuni għal rifjut ta' rikonoxximent kif imsemmi f'dan ir-Regolament. Jenħtieġ li jkun fuq il-bażi tal-liġi nazzjonali tal-Istat Membru fejn issir tali applikazzjoni li jiġi ddeterminat min jista' jitqies parti interessata intitolata li tagħmel tali applikazzjoni."
- (R2) "Ir-ikonoxximent ta' deċiżjoni jenħtieġ li jiġi rrifjutat biss jekk raġuni għal rifjut ta' rikonoxximent waħda jew aktar kif previst f'dan ir-Regolament ikunu preżenti. Ir-raġunijiet għal rifjut ta' rikonoxximent elenkati f'dan ir-Regolament huma eżawrjenti u r-raġunijiet li ma jissemmewx hawn, bħal, pereżempju, ksur tar-regola *lis pendens*, ma jistgħux jiġu invokati bħala raġunijiet għal rifjut. Fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri, deċiżjoni aktar reċenti dejjem tiegħu preċedenza fuq deċiżjoni aktar bikrija b'effett għall-futur sa fejn ma jkunux rikonċiljabbli. B'rabta mal-opportunità mogħtija lil minuri biex jesprimi l-fehmiet tiegħu, ir-ikonoxximent ta' deċiżjoni ma jistax jiġi rrifjutat għar-raġuni unika li l-qorti tal-orġini użat metodu differenti biex tisma' lill-minuri minn dak li kieku tuża qorti fl-Istat Membru tar-ikonoxximent, għax jenħtieġ li jkun f'idejn il-qorti ta' orġini li tiddeċiedi dwar il-metodu xieraq.

Filwaqt li, skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Gustizzja, mhuwiex rekwizit tal-Artikolu 24 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali u ta' dan ir-Regolament li l-qorti tal-Istat Membru tal-orġini tiegħu l-fehmiet tal-minuri f'kull kawża permezz ta' smiġh, u li dik il-qorti għaldaqstant iżzomm livell ta' diskrezzjoni, il-ġurisprudenza tipprevedi wkoll li, fejn dik il-qorti tiddeċiedi li tipprovdli l-opportunità biex il-minuri jinstemgħu, il-qorti meħtieġa tiegħu l-miżuri kollha li huma xierqa għall-arranġament ta' dan is-smiġh, filwaqt li tqis l-aħjar interessi tal-minuri u ċ-ċirkostanzi ta' kull kawża individwali, sabiex tiżgura l-effettività ta' dawk id-dispożizzjonijiet, u biex toffri opportunità ġenwina u effettiva lill-minuri biex jesprimu l-fehmiet tagħhom. Jenħtieġ li l-qorti tal-Istat Membru tal-orġini, sa fejn possibbli u filwaqt li dejjem tqis l-aħjar interessi tal-minuri, tuża l-mezzi kollha disponibbli għaliha skont il-liġi nazzjonali kif ukoll l-istrumenti speċifiċi tal-kooperazzjoni ġudizzjarja internazzjonali, fosthom, meta jkun xieraq, dawk previsti mir-Regolament Nru 1206/2001.

L-Istat Membru fejn jintalab rikonoxximent jenħtieġ li ma jirrifjutax ir-ikonoxximent fejn tapplika waħda mill-eċċezzjonijiet minn din ir-raġuni partikolari għal rifjut kif permess minn dan ir-Regolament. L-effett ta' dawn l-eċċezzjonijiet hija li qorti fl-Istat Membru ta' infurzar ma tistax tirrifjuta li tinforza deċiżjoni għall-unika raġuni li l-minuri ma nġhatawx l-opportunità jesprimu l-fehmiet tagħhom, filwaqt li jitqiesu l-aħjar interessi tagħhom, jekk il-proċedimenti kkonċernaw biss il-proprjetà tal-minuri u dment li l-ġhoti ta' tali opportunità ma kienx meħtieġ fid-dawl tas-sugġett tal-proċedimenti, jew fil-każ tal-eżistenza ta' raġunijiet serji meta titqies, b'mod partikolari, l-urġenza tal-każ. Tali raġunijiet serji jistgħu jingħataw, pereżempju, fejn ikun hemm perikolu imminenti għall-integrità fiżika u psikoloġika tal-minuri jew għall-hajjithom u kwalunkwe dewmien ulterjuri jista' jirriskja li dan il-perikolu jsir realtà."

1. Deciżjoni mogħtija fi Stat Membru għandha tiġi rikonoxxuta fl-Istati Membri l-oħra mingħajr il-bżonn ta' ebda proċedura **speċjali**.
2. Partikolarment, u mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 3, jenħtieġ li ebda proċedura **speċjali** ma tkun meħtieġa għall-aġġornament tal-atti uffiċjali tal-istat ċivili ta' Stat Membru abbażi ta' deciżjoni dwar id-divorzju, is-separazzjoni legali jew l-annullament taż-żwieġ mogħti fi Stat Membru ieħor u li kontrih ma hemm l-ebda appell ieħor taħt il-liġi ta' dak l-Istat Membru.
3. Kwalunkwe parti interessata tista', **f'konformità mal-proċeduri previsti fl-Artikoli 42/47q sa 45/47r u, fejn adatt, it-Taqsima 5 ta' dan il-Kapitolu u l-Kapitolu VI**, tapplika għal deciżjoni li m'hemm ebda raġuni għal rifjut ta' rikonoxximent kif imsemmi fl-Artikoli 37 u 38. (...)

4. **Il-ġurisdizzjoni lokali tal-qorti kkomunikata minn kull Stat Membru lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81 għandha tiġi ddeterminata skont il-liġi tal-Istat Membru li fih jinġiebu l-proċedimenti skont il-paragrafu 3.**

5. Meta r-rikonoxximent ta' deċiżjoni jitressaq bħala kwistjoni inċidentali quddiem (...) **qorti** ta' Stat Membru, dik (...) **il-qorti** tista' tiddetermina dik il-kwistjoni.

Artikolu 28

Dokumenti li għandhom jiġu (...) **prodotti** għar-rikonoxximent

1. Parti li tkun tixtieq tinvoka deċiżjoni fi Stat Membru li tkun ittiegħdet fi Stat Membru ieħor għandha (...) **tipproduċi** dawn li ġejjin:

- (a) kopja tad-deċiżjoni li tissodisfa l-kondizzjonijiet neċessarji biex tistabbilixxi l-awtentiċità tagħha; u
- (b) iċ-ċertifikat xieraq maħruġ skont l-Artikolu (...) **36a**.

2. **Il-qorti jew awtorità³³ kompetenti** li quddiemha tiġi invokata deċiżjoni meħuda fi Stat Membru ieħor tista', meta jkun meħtieġ, titlob lill-parti li tinvokaha biex tipprovdi **traduzzjoni jew transliterazzjoni**, f'konformità mal-Artikolu 69, (...) ta' [il-kontenut rilevanti]³⁴ taċ-ċertifikat imsemmi fil-punt (b) tal-paragrafu 1.

---

³³ Hawnhekk "awtorità" waħedha, li normalment hija inkluża fid-definizzjoni ta' "qorti", mhijiex suffiċjenti għaliex din id-dispożizzjoni tindirizza wkoll awtorità li ma tiddeċidix materji taħt dan ir-Regolament.

³⁴ Il-kliem "il-kontenut rilevanti" ser jiġi sostitwit b'referenzi għan-numri tat-taqsimiet xierqa taċ-ċertifikat xieraq.

3. Il-qorti jew awtorità kompetenti li quddiemha tiġi invokata deċiżjoni meħuda fi Stat Membru ieħor tista' titlob lill-parti li tipprovdi traduzzjoni jew transliterazzjoni, f'konformità mal-Artikolu 69, tad-deċiżjoni (...) flimkien ma' traduzzjoni jew transliterazzjoni ta' [il-kontenut rilevanti] taċ-ċertifikat (...) jekk ma tkunx tista' tipproċedi mingħajr din it-traduzzjoni jew transliterazzjoni.

Artikolu 28a

In-nuqqas ta' dokumenti

- 1. Jekk id-dokumenti speċifikati fl-Artikolu 28(1) ma jiġux prodotti, l-awtorità jew il-qorti kompetenti tista' tispeċifika żmien għall-produzzjoni tagħhom, taċċetta dokumenti ekwivalenti jew, jekk tikkunsidra li jkollha informazzjoni suffiċjenti quddiemha, tgħaddi mingħajrhom.**
- 2. Jekk il-qorti jew l-awtorità kompetenti tkun teħtieġ, għandha tiġi prodotta traduzzjoni jew transliterazzjoni, skont l-Artikolu 69, ta' dawn id-dokumenti ekwivalenti.**

Artikolu 29

Sospensjoni tal-proċedimenti

Il-(...)qorti li quddiemha tiġi invokata deċiżjoni meħuda fi Stat Membru ieħor tista' tissospendi (...) l-proċedimenti **tagħha**, kompletament jew parzjalment, (...) **fejn:**

- (a)(...) ikun tressaq appell ordinarju kontra dik id-deċiżjoni (...) fl-Istat Membru tal-orijini; jew**
  - (b)tkun giet ipprezentata applikazzjoni għal deċiżjoni li ma hemm l-ebda raġuni għal rifjut ta' rikonossiment imsemmija fl-Artikoli 37 u 38 jew għal deċiżjoni li r-rikonossiment għandu jiġi rrifjutat fuq il-bażi ta' waħda minn dawn ir-raġunijiet (...).**
- (...)

Subtaqsima 2

Infurzabbiltà u infurzar

Artikolu 30

Deċiżjonijiet infurzabbli

1. Deċiżjoni (...) **fi** kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri (...) meħuda fi Stat Membru li hija infurzabbli f'dak l-Istat Membru għandha tkun infurzabbli fl-Istati Membri l-oħrajn mingħajr ma tkun meħtieġa dikjarazzjoni ta' infurzabbiltà³⁵.
2. Għall-finijiet tal-infurzar fi Stat Membru ieħor ta' deċiżjoni li tagħti d-drittijiet ta' aċċess, il-qorti tal-oriġini tista' tiddikjara li d-deċiżjoni hija infurzabbli b'mod proviżorju minkejja li jkun sar appell (...).

(Artikolu 31 tmexxa għall-Artikolu 31/47e)

(Artikolu 32 tmexxa għall-Artikolu 32/47f)

---

³⁵ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"Barra minn hekk, l-għan li l-litigazzjoni transfruntiera rigward il-minuri tiegħu inqas żmien u flus jiġġustifika l-abolizzjoni tad-dikjarazzjoni tal-infurzabbiltà – li tinkludi r-registrazzjoni għall-infurzar – qabel l-infurzar fl-Istat Membru tal-infurzar għad-deċiżjonijiet kollha dwar kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri. Filwaqt li r-Regolament (KE) Nru 2201/2003 abolixxa dan ir-rekwiżit biss għal ċerti deċiżjonijiet li jagħtu drittijiet ta' aċċess u ċerti deċiżjonijiet li jinvolvu r-ritorn ta' minuri, dan ir-Regolament issa jabolixxih għall-infurzar transfruntier tad-deċiżjonijiet kollha fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri filwaqt li jżomm trattament saħansitra aktar favorevoli ta' ċerti deċiżjonijiet li jagħtu drittijiet ta' aċċess u ċerti deċiżjonijiet li jinvolvu r-ritorn ta' minuri. B'riżultat ta' dan, soġġett għad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament, deċiżjoni meħuda mill-qorti ta' kwalunkwe Stat Membru ieħor jenhtieg li titqies daqsliekku ttehdet fl-Istat Membru tal-infurzar."

Artikolu (...)33

Dokumenti li għandhom jiġu (...) **prodotti** (...) għall-infurzar

1. (...) **Għall-finijiet tal-infurzar** fi Stat Membru ta' deċiżjoni mehuda fi Stat Membru ieħor (...), **il-parti li qed titlob l-infurzar għandha ttiprovdli lill-awtorità kompetenti għall-infurzar:**

- (a) kopja tad-deċiżjoni li tissodisfa l-kondizzjonijiet neċessarji biex tistabbilixxi l-awtentiċità tagħha; u
- (b) Iċ-ċertifikat xieraq mahruġ skont l-Artikolu (...) **36a** (...).

2. **Għall-finijiet tal-infurzar** fi Stat Membru ta' deċiżjoni mehuda fi Stat Membru ieħor li tordna miżura proviżorja, inkluż miżura protettiva, **il-parti li titlob l-infurzar għandha ttiprovdli lill-awtorità kompetenti għall-infurzar:**

- (a) **kopja tad-deċiżjoni li tissodisfa l-kondizzjonijiet neċessarji biex tistabbilixxi l-awtentiċità tagħha;**
- (b) **iċ-ċertifikat xieraq mahruġ skont l-Artikolu 36a, li jiċċertifika li d-deċiżjoni hi infurzabbli fl-Istati Membru tal-orġini u li l-qorti tal-orġini:**
  - (i) **għandha ġurisdizzjoni fuq il-mertu tal-każ; jew**
  - (ii) **ordnat dawn il-miżuri skont l-Artikolu 25(4) b'rabta mal-Artikolu 14; u**

(c) meta l-mizura giet ordnata minghajr ma l-konvenut ikun tħarrek biex jidher, il-prova tan-notifika tad-deċiżjoni.³⁶

3. L-(...)awtorità kompetenti għall-infurzar tista', fejn ikun meħtiegħ, teħtiegħ li l-(...)parti li tkun qed titlob l-infurzar tipprovdi traduzzjoni jew transliterazzjoni, skont l-Artikolu 69, (...) ta' [il-kontenut rilevanti] taċ-ċertifikat li jispeċifika l-obbligu li għandu jiġi infurzat.

---

³⁶ Għandha tizzied Premessa, imnebbħa mill-Premessi (32) u (33) tar-Regolament Brussell Ia:

"Meta jiġu ordnati miżuri proviżorji, inkluż dawk protettivi, minn qorti li għandha ġurisdizzjoni fuq il-mertu tal-każ, iċ-ċirkolazzjoni libera tagħhom jenħtiegħ li tiġi żgurata skont dan ir-Regolament. Madankollu, miżuri proviżorji, inkluż protettivi, li jkunu ġew ordnati minn tali qorti minghajr ma l-konvenut ikun tħarrek biex jidher jenħtiegħ li ma jiġux rikonossuti u infurzati skont dan ir-Regolament sakemm id-deċiżjoni li jkun fiha l-miżura ma tkunx ingħatat lill-konvenut qabel l-infurzar. Dan m'għandux jeskludi r-rikonossiment u l-infurzar ta' tali miżuri skont il-liġi nazzjonali.

Fejn miżuri proviżorji, inkluż protettivi, jiġu ordnati minn qorti ta' Stat Membru li ma jkollhiex ġurisdizzjoni fuq il-mertu tal-każ, jenħtiegħ li ċ-ċirkolazzjoni tagħhom tkun limitata, skont dan ir-Regolament, għal miżuri mehuda f'kawżi internazzjonali ta' ħtif ta' tfal u bil-għan li jitnaqqas kemm jista' jkun ir-riskju msemmi f'punt (b) tal-Artikolu 13(1) tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980. Dawk il-miżuri jenħtiegħ li japplikaw sakemm qorti ta' Stat Membru li jkollha ġurisdizzjoni fuq il-mertu tal-każ skont dan ir-Regolament tkun ħadet il-miżuri li hi tqis xierqa."

4. L-(...)awtorità kompetenti għall-infurzar tista' teħtieg li l-(...)parti li qed titlob l-infurzar tipprovdi traduzzjoni jew transliterazzjoni, skont l-Artikolu 69, tad-deċiżjoni (...) jekk ma tkunx tista' tippoċedi mingħajr tali traduzzjoni jew transliterazzjoni.

(Artikolu 34 tmexxa għall-Artikolu 34/47i)

(Artikolu 35 tmexxa għall-Artikolu 35/47j)

(Artikolu 36 tmexxa għall-Artikolu 36/47k)

Subtaqsima 3

Ċertifikat

Artikolu 36a

Hruġ taċ-ċertifikat

1. Il-qorti ta' Stat Membru tal-orìġini kif ikkomunikata lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81 għandha, mal-applikazzjoni minn parti, tohroġ ċertifikat għal:

- (a) deċiżjoni fi kwistjonijiet matrimonjali bl-użu tal-formola li tinsab fl-Anness I;
- (b) deċiżjoni fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri bl-użu tal-formola li tinsab fl-Anness II;
- (c) ordnijiet ta' ritorn li jsiru skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 bl-użu tal-formola li tinsab fl-Anness [X].

2. **Iċ-ċertifikat għandu jitlesta u jinhareġ bil-lingwa tad-deċiżjoni. Iċ-ċertifikat jista' jinhareġ ukoll b'lingwa uffiċjali oħra tal-Unjoni Ewropea mitluba mill-parti. Dan ma johloq ebda obbligu għall-qorti li tohroġ iċ-ċertifikat li tipprovdi traduzzjoni jew translitterazzjoni ta' [il-kontenut rilevanti].**
3. **Ma għandu jkun hemm l-ebda kontestazzjoni kontra l-hruġ taċ-ċertifikat.**

Artikolu 36b

Rettifika taċ-ċertifikat

1. **Il-qorti ta' Stat Membru tal-orijini kif ikkomunikata lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81 għandha, mal-applikazzjoni, u tista', b'mozzjoni tagħha stess, tirrettifika ċ-ċertifikat fejn, minhabba żball materjali jew ommissjoni, ikun hemm diskrepanza bejn id-deċiżjoni li għandha tiġi infurzata u ċ-ċertifikat.**
2. **Il-liġi tal-Istat Membru tal-orijini tapplika għall-proċedura għar-rettifika taċ-ċertifikat.**

Subtaqsima (...) 4

Rifjut tar-rikonoxximent u tal-infurzar

(...)

Artikolu 37³⁷

Raġunijiet **għar-rifjut** ta' (...) rikonoxximent (...) **ta'** deċiżjonijiet f'materji matrimonjali (...) **Ir-rikonoxximent** ta' deċiżjoni dwar divorzju, separazzjoni legali jew annullament taż-zwieg għandu jiġi rifjutat:

- (a) jekk jidher ċar li l-imsemmi rikonoxximent huwa kuntrarju għall-politika pubblika tal-Istat Membru fejn ir-rikonoxximent qiegħed jiġi mitlub; (...)
- (b) meta jingħata b'kontumaċja, jekk il-konvenut ma jkunx ġie notifikat bl-att promotur jew b'dokument ekwivalenti fi żmien suffiċjenti u b'mod li jhalli l-konvenut jirringa għad-difiża tiegħu hlief jekk ikun ġie ddeterminat li l-konvenut ikun aċċetta d-deċiżjoni inekwivokabbilment; (...)
- (c) jekk ikun irrikonċiljabbli ma' deċiżjoni meħuda fi proċedimenti bejn l-istess partijiet fl-Istat Membru li fih ikun qiegħed jiġi mitlub ir-rikonoxximent; jew
- (d) jekk ikun irrikonċiljabbli ma' deċiżjoni meħuda qabel fi Stat Membru ieħor jew fi Stat li mhux Membru bejn l-istess partijiet, kemm-il darba d-deċiżjoni meħuda qabel tissodisfa l-kondizzjonijiet neċessarji għar-rikonoxximent tagħha fl-Istat Membru fejn huwa mitlub ir-rikonoxximent.

---

³⁷ Ara l-Premessa proposta fin-nota 32 f'qiegħ il-paġna.

Artikolu 38³⁸

Raġunijiet **għar-rifjut** tar-(...)rikonoxximent (...) **tad**-deċiżjonijiet fi kwistjonijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri

1. (...)Ir-rikonoxximent ta' deċiżjoni dwar ir-responsabbiltà tal-ġenituri għandu jiġi rifjutat:
  - (a) jekk l-imsemmi rikonoxximent jidher ċar li huwa kuntrarju għall-politika pubblika tal-Istat Membru li fih ir-rikonoxximent qiegħed jiġi mitlub, wara li jiġu kkunsidrati l-aħjar interessi tal-minuri;(…)
  - (b) meta tkun giet mogħtija b'kontumaċja jekk il-kontumaċi ma jkunx gie notifikat bl-att promotur jew b'xi dokument ekwivalenti fi żmien suffiċjenti u b'mod li jkun ħalla dik il-persuna tirranġa għad-difiza tagħha ħlief jekk jiġi ddeterminat li dik il-persuna tkun aċċettat id-deċiżjoni b'mod inekwivokabbli; (...)
  - (c) fuq it-talba ta' kwalunkwe persuna li tistqarr li d-deċiżjoni tikser id-drittijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri tagħha, jekk tittiehed mingħajr ma din il-persuna tkun ingħatat l-opportunità li tinstema';³⁹ (...)
  - (d) jekk **u sa fejn** ikun irrikonċiljabbli⁴⁰ ma' xi deċiżjoni dwar ir-responsabbiltà tal-ġenituri mehuda aktar tard fl-Istat Membru fejn qed jiġi invokat ir-rikonoxximent; (...)
  - (e) jekk **u sa fejn** ikun irrikonċiljabbli ma' deċiżjoni mehuda aktar tard dwar ir-responsabbiltà tal-ġenituri fi Stat Membru ieħor jew f'xi Stat li mhuwiex Membru tar-residenza abitwali tal-minuri kemm-il darba l-aħħar deċiżjoni tkopri l-kondizzjonijiet neċessarji għar-rikonoxximent tagħha fl-Istat Membru fejn ikun qed (...) **jintalab** ir-rikonoxximent; **jew**

---

³⁸ Ara l-Premessa proposta fin-nota 32 f'qiegħ il-paġna.

³⁹ Għandha tizdied Premessa skont dan li ġej:

"Mingħajr preġudizzju għal strumenti oħra tal-Unjoni, fejn ma jkunx possibbli li tinstema' parti jew il-minuri in persona, u fejn ikunu disponibbli l-mezzi tekniċi, il-qorti tista' tikkunsidra li torganizza smiġħ permezz ta' vidjokonferenza jew kwalunkwe teknoloġija ta' komunikazzjoni oħra għajr jekk, minhabba iċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ, l-użu ta' tali teknoloġija ma jkunx adatt għall-andament ġust tal-proċedimenti."

⁴⁰ Ara l-Premessa proposta fin-nota 32 f'qiegħ il-paġna.

(f) jekk il-proċedura stipulata fl-Artikolu 65 ma tkunx tħarset.

2. (...) Ir-rikonoxximent ta' deċiżjoni fi kwistjonijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri jista' jiġi rrifjutat jekk ikun ingħata mingħajr ma l-minuri li jkunu kapaċi jiffurmaw l-ideat tagħhom ikunu ngħataw opportunità jesprimu l-ideat tiegħu skont l-Artikolu 20,⁴¹⁴² għajr fejn:⁴³

(a) il-proċedimenti jikkonċernaw biss il-proprjetà tal-minuri u sakemm l-ġhoti ta' tali opportunità ma kienx meħtieġ fid-dawl tas-suġġett tal-proċedimenti; jew

(b) ikun hemm raġunijiet serji meta titqies, b'mod partikolari, l-urgenza tal-każ.⁴⁴

---

⁴¹ Ara l-Premessa proposta fin-nota 32 f'qiegħ il-paġna.

⁴² Iċ-ċertifikat għandu jkun fih kaxxa tal-immarrar li tindika jekk il-minuri ngħatawx l-opportunità li jesprimu l-fehmiet tagħhom, u jekk ma ngħatawx din l-opportunità, jenħtieġ li r-raġunijiet għal dan, jiġu spjegati f'test liberu fejn xieraq.

⁴³ Għandha tizzied Premessa fis-sens tal-Premessa (21) tar-Regolament Brussell IIa attwali:
"Ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet, strumenti awtentiċi u ftehimiet mogħtija fi Stat Membru jenħtieġ li jkunu bbażati fuq il-prinċipju tal-fiduċja reċiproka. Għaldaqstant jenħtieġ li r-raġunijiet għal nuqqas ta' rikonoxximent jinżammu fil-livelli minimi neċessarji fid-dawl tal-ghan sottostanti ta' dan ir-Regolament li huwa li jiġu ffaċilitati r-rikonoxximent u l-infurzar u li effettivament jiġu protetti l-aħjar interessi tal-minuri."

⁴⁴ Ara l-Premessa proposta fin-nota 32 f'qiegħ il-paġna.

Artikolu 39

Proċedura għar-rifjut tar-rikonoxximent

1. Il-proċeduri previsti fl-Artikoli (...) **42/47q** sa (...) **45/47r** u, fejn xieraq, it-Taqsima (...) **5 ta' dan il-Kapitolu** u l-Kapitolu VI japplikaw kif xieraq għal applikazzjoni għar-rifjut tar-rikonoxximent.
2. **Il-ġurisdizzjoni lokali tal-qorti kkomunikata minn kull Stat Membru lill- Kummissjoni skont l-Artikolu 81 għandha tiġi ddeterminata skont il-liġi tal-Istat Membru li fih jinġiebu l-proċedimenti għan-nonrikonoxximent.**

(...)

Artikolu 40

Raġunijiet għar-rifjut tal-infurzar tad-deċiżjonijiet fi kwistjonijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri (...) **Minghajr preġudizzju għall-Artikolu 36/47k(6), l-infurzar ta' deċiżjoni fi kwistjonijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri għandu jiġi rifjutat jekk jinstab li teżisti wahda mir-raġunijiet għar-rifjut ta' rikonoxximent imsemmijin fl-Artikolu 38.**⁴⁵

---

⁴⁵ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"Huwa f'idejn il-liġi nazzjonali li tiddetermina jekk huwiex meħtieġ li r-raġunijiet għar-rifjut ta' rikonoxximent stabbiliti f'dan ir-Regolament jiġu eżaminati *ex officio* jew meta ssir l-applikazzjoni. Għaldaqstant, jenħtieġ li l-istess eżami jkun possibbli fil-kuntest tar-rifjut tal-infurzar."

TAQSIMA 2

DISPOŻIZZJONIJIET DWAR IR-RIKONOXXIMENT U L-INFURZAR TA' ĊERTI DEĊIŻJONIJIET PRIVILEĠĠATI

Artikolu 47a

Kamp ta' Applikazzjoni

- 1. Din it-Taqsima għandha tapplika għad-deċiżjonijiet li għejjin jekk ikunu għew iċċertifikati fl-Istat Membru tal-oriġini skont l-Artikolu 47l:**
  - (a) deċiżjonijiet sa fejn qed jagħtu drittijiet ta' aċċess; u**
  - (b) deċiżjonijiet skont l-Artikolu 26a(6) sa fejn jinvolvu r-ritorn tal-minuri.**
- 2. Id-dispożizzjonijiet ta' din it-Taqsima ma għandhomx jipprevjenu li parti titlob rikonoxximent u infurzar ta' deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 1 skont id-dispożizzjonijiet dwar ir-rikonoxximent u l-infurzar stipulati fit-Taqsima 1 ta' dan il-Kapitolu.**

Subtaqsima 1

Rikonoxximent

Artikolu 47b

Rikonoxximent

- 1. Deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 47a(1) mehuda fi Stat Membru ghandha tigi rikonoxxuta fl-Istati Membri l-oħra minghajr ma tkun mehtieġa ebda proċedura speċjali u minghajr ebda possibbiltà li r-rikonoxximent tagħha jiġi oppost sakemm ma jinstabx li teżisti irrikonċiljabbiltà⁴⁶ ma' deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 47n, u sa liema livell jinstab li teżisti.**
- 2. Parti li tkun tixtieq tinvoka fi Stat Membru deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 47a(1) li tkun ittiehdet fi Stat Membru iehor ghandha tipproduċi dawn li ġejjin:**
  - (a) kopja tad-deċiżjoni li tissodisfa l-kondizzjonijiet neċessarji biex tistabbilixxi l-awtentiċità tagħha; u**
  - (b) iċ-ċertifikat xieraq mahruġ skont l-Artikolu 47l.**
- 2. L-Artikolu 28(2) u (3) ghandhom japplikaw kif xieraq.**

---

⁴⁶ Ara l-Premessa proposta fin-nota 32 f'qiegħ il-paġna.

Artikolu 47c

Sospensjoni tal-proċedimenti

Il-qorti li quddiemha tiġi invokata deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 47a(1) mehuda fi Stat Membru iehor tista' tissospendi l-proċedimenti taghha, kompletament jew parzjalment, fejn:

- (a) tkun giet ippreżentata applikazzjoni li tallega l-irrikonċiljabbiltà⁴⁷ ma' deċiżjoni kif imsemmija fl-Artikolu 47n; jew
- (b) il-persuna li kontriha jkun qed jintalab l-infurzar tkun applikat, f'konformità mal-Artikolu 47m, għall-irtirar ta' ċertifikat mahruġ skont l-Artikolu 47l.

Subtaqsima 2

Infurzabbiltà u infurzar

Artikolu 47d

Deċiżjonijiet infurzabbli

1. Deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 47a(1) mehuda fi Stat Membru li tkun infurzabbli f'dak l-Istat Membru għandha tkun infurzabbli taht din it-Taqsima fl-Istati Membri l-ohrajn minghajr ma tkun meħtieġa ebda dikjarazzjoni ta' infurzabbiltà.
2. Għall-finijiet tal-infurzar fi Stat Membru iehor ta' deċiżjoni msemmija fil-punt (a) tal-Artikolu 47a(1), il-qradi tal-Istat Membru tal-orìġini jistgħu jiddikjaraw li d-deċiżjoni hija infurzabbli b'mod proviżorju minkejja kwalunkwe appell.

---

⁴⁷ Ara l-Premessa proposta fin-nota 32 f'qiegħ il-paġna.

Artikolu 47h

Dokumenti li ghandhom jiġu prodotti għall-infurzar

1. Għall-finijiet tal-infurzar fi Stat Membru ta' deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 47a(1) li ttiehdet fi Stat Membru ieħor, il-parti li tkun qed titlob infurzar għandha tipprovdi lill-awtorità kompetenti għall-infurzar:
  - (a) kopja tad-deċiżjoni li tissodisfa l-kondizzjonijiet neċessarji biex tistabbilixxi l-awtentiċità tagħha; u
  - (b) iċ-ċertifikat xieraq mahruġ skont l-Artikolu 47l.
2. Għall-finijiet ta' infurzar fi Stat Membru ta' deċiżjoni msemmija f'punt (a) tal-Artikolu 47a(1) li tkun ittiedet fi Stat Membru ieħor, l-awtorità kompetenti għall-infurzar tista', fejn ikun meħtieġ, titlob lill-applikant jipprovdi traduzzjoni jew translitterazzjoni, f'konformità mal-Artikolu 69, ta' [il-kontenut rilevanti] ta' iċ-ċertifikat li jispeċifika l-obbligu li għandu jiġi infurzat.

3. Għall-finijiet ta' infurzar fi Stat Membru ta' deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 47a(1) li tkun ittiehdet fi Stat Membru ieħor, l-awtorità kompetenti għall-infurzar tista' titlob lill-applikant jipprovdni traduzzjoni jew transliterazzjoni, f'konformità mal-Artikolu 69, tad-deċiżjoni jekk ma tkunx tista' tipproċedi minghajr din it-traduzzjoni jew transliterazzjoni.

Subtaqsima 3

Ċertifikat għal deċiżjonijiet privileġġati

Artikolu 471

Ħruġ taċ-ċertifikat

1. Il-qorti li tkun hadet deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 47a(1) għandha, fuq talba ta' parti, tohroġ ċertifikat għal:

(a) deċiżjoni li tagħti drittijiet ta' aċċess bl-użu tal-formola li tinsab fl-Anness III;

(b) deċiżjoni dwar il-mertu tad-drittijiet ta' kustodja mehuda skont l-Artikolu 26a(6) li tinvolvi r-ritorn ta' minuri bl-użu tal-formola li tinsab fl-Anness IV.

2. Iċ-ċertifikat għandu jitlesta u jinhareġ bil-lingwa tad-deċiżjoni. Iċ-ċertifikat jista' jinhareġ ukoll b'lingwa uffiċjali oħra tal-Unjoni Ewropea mitluba minn xi parti. Dan ma jgħodqx ebda obbligu għall-qorti li tohroġ iċ-ċertifikat li tipprovdni traduzzjoni jew transliterazzjoni ta' [il-kontenut rilevanti].

3. Il-qorti ghandha tohrog iċ-ċertifikat biss jekk:

- (a) il-partijiet kollha kkonċernati jkunu ngħataw l-opportunità li jinstemghu;**
- (b) il-minuri jkunu ngħataw opportunità li jesprimu l-fehmiet tagħhom f'konformità mal-Artikolu 20;⁴⁸**
- (c) meta d-deċiżjoni tkun ittiehdet b'kontumaċja, il-kontumaċi jkun ġie notifikat bl-att promotur jew b'dokument ekwivalenti biżżejjed żmien qabel u b'mod li dik il-persuna tkun setgħet tirranġa għad-difiża tagħha jew jekk jiġi stabbilit li l-kontumaċi jkun aċċetta d-deċiżjoni b'mod inekwivokabbli.**

4. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 3, iċ-ċertifikat għal deċiżjoni msemmija fil-punt (b) tal-Artikolu 47a(1) għandu jinħareġ biss jekk, meta tiegħu d-deċiżjoni tagħha, il-qorti tkun qieset ir-raġunijiet għad-deċiżjoni preċedenti mehuda fi Stat Membru ieħor u l-fatti li jirfduha skont il-punt (b) tal-Artikolu 13(1), jew l-Artikolu 13(2), tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980.

5. Iċ-ċertifikat għandu jsir effettiv biss fil-limiti tal-infurzabbiltà tad-deċiżjoni.

6. Ma għandhom isiru ebda oġġezzjonijiet kontra l-hruġ ta' ċertifikat għajr dawk imsemmijin fl-Artikolu 47m.

---

⁴⁸ Iċ-ċertifikat għandu jkun fih kaxxa tal-immarrkar li tindika jekk il-minuri ngħatawx l-opportunità li jesprimu l-fehmiet tagħhom, u jekk ma ngħatawx tali opportunità, jenħtieġ li r-raġunijiet għal dan, jiġu spjegati f'test liberu fejn xieraq.

Artikolu 47m

Rettifika u rtirar taċ-ċertifikat

- 1. Il-qorti tal-Istat Membru tal-orìgini kif ikkomunikata lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81 ghandha, mal-applikazzjoni, u tista', b'mozzjoni taghha stess, tirrettifika ċ-ċertifikat fejn, minhabba żball materjali jew ommissjoni, ikun hemm diskrepanza bejn id-deċiżjoni u ċ-ċertifikat.**
- 2. Il-qorti msemmija fil-paragrafu 1, mal-applikazzjoni jew b'mozzjoni taghha stess, ghandha tirtira ċ-ċertifikat fejn ikun inghata ingustament, filwaqt li tqis ir-rekwiziti stabbiliti fl-Artikolu 47l. L-Artikolu 47m1 ghandu japplika kif mehtieg.**
- 3. Il-proċedura, inkluż kwalunkwe appell, fir-rigward tar-rettifika jew l-irtirar taċ-ċertifikat ghandha tkun regolata mil-liġi tal-Istat Membru tal-orìgini.**

Artikolu 47m1

Ċertifikat dwar in-nuqqas jew il-limitazzjoni tal-infurzabbiltà

Meta u sa fejn deċiżjoni ċertifikata f'konformità mal-Artikolu 47l tkun waqfet milli tkun infurzabbli jew l-infurzabbiltà taghha tkun ġiet sospiża jew limitata, malli ssir applikazzjoni fi kwalunkwe mument lill-qorti tal-Istat Membru ta' orìgini kif ikkomunikata lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81, ghandu jinhareġ ċertifikat li jindika n-nuqqas jew il-limitazzjoni tal-infurzabbiltà, bl-użu tal-formola standard li tinsab fl-Anness [Z].

Subtaqsima 4

Rifjut tar-rikonoxximent u tal-infurzar

Artikolu 47n

Deċiżjonijiet irrikonċiljabbli⁴⁹

Ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 47a(1) ghandhom jiġu rifjutati jekk u sa fejn ikunu irrikonċiljabbli ma' deċiżjoni mehuda aktar tard marbuta mar-responsabbiltà tal-ġenituri dwar l-istess minuri li tkun ittiehdet:

- (a) fl-Istat Membru fejn jiġi invokat ir-rikonoxximent; jew
- (b) fi Stat Membru ieħor jew f'xi Stat li mhuwiex Membru tar-residenza abitwali tal-minuri kemm-il darba d-deċiżjoni mehuda aktar tard tissodisfa l-kondizzjonijiet neċessarji ghar-rikonoxximent tagħha fl-Istat Membru fejn jiġi invokat ir-rikonoxximent.

---

⁴⁹ Ara l-Premessa proposta fin-nota 32 f'qiegħ il-paġna.

Taqsim 3

Dispożizzjonijiet komuni dwar l-infurzar

Subtaqsim 1

Infurzar⁵⁰

Artikolu 31/47e

Proċedura ta' infurzar

1. **Sogġett għad-dispożizzjonijiet ta' din it-Taqsim**, il-proċedura għall-infurzar ta' deċiżjonijiet meħuda fi Stat Membru ieħor għandha (...) tkun regolata mil-liġi tal-Istat Membru tal-infurzar. Mingħajr preġudizzju għall-Artikoli 40, **47n, 36/47k u 47o1**, deċiżjoni meħuda fi Stat Membru li tkun infurzabbli fl-Istat Membru ta' (...) **origini** għandha tiġi infurzata (...) **fl-Istat Membru tal-infurzar** bl-istess kondizzjonijiet bħal deċiżjoni meħuda (...) **f'dak** l-Istat Membru (...).

---

⁵⁰ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Billi l-proċeduri ta' infurzar jistgħu jkunu kemm ġudizzjarji kif ukoll extra-ġudizzjarji skont il-liġi nazzjonali, l-"awtoritajiet kompetenti għall-infurzar" jistgħu jinkludu qrati, bailiffs u kwalunkwe awtorità oħra kif iddeterminat mil-liġi nazzjonali. Fejn, flimkien mal-awtoritajiet kompetenti għall-infurzar, jissemmew ukoll il-qrati fid-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament, dan jenhtieg li jkopri każijiet fejn skont il-liġi nazzjonali, korp għajr qorti jkun l-awtorità kompetenti għall-infurzar, iżda ċerti deċiżjonijiet huma riservati għall-qrati, jew mill-bidu jew fil-forma ta' rieżami tal-atti tal-awtorità kompetenti għall-infurzar. Jenhtieg li jkun f'idejn l-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti tal-Istat Membru tal-infurzar li tordna jew tiehu miżuri speċifiċi, jew tagħmel arrangamenti biex dawn jittiehdu, fl-istadju tal-infurzar, bħal kwalunkwe miżura mhux koerċittiva li tista' tkun disponibbli fil-liġi nazzjonali ta' dak l-Istat Membru, jew kwalunkwe miżura koerċittiva li tista' tkun disponibbli f'dik il-liġi, inkluż multi, habs jew it-tehid tal-minuri permezz ta' bailiff."

2. Ma għandux ikun meħtieġ li l-parti li tkun qed titlob l-infurzar ta' deċiżjoni meħuda fi Stat Membru ieħor ikollha indirizz postali fl-Istat Membru tal-infurzar. Ikun meħtieġ li dik il-parti jkollha rappreżentant awtorizzat fl-Istat Membru tal-infurzar biss jekk rappreżentant bħal dan ikun obbligatorju **bil-liġi tal-Istat Membru tal-infurzar** irrISPettivament min-nazzjonalità (...) tal-partijiet.

Artikolu 32/47f

(...) **Awtoritajiet kompetenti għall-infurzar** (...)

(...) L-applikazzjoni għall-infurzar għandha tiġi ppreżentata lill-(...) **awtorità** kompetenti għall-infurzar skont il-(...)liġi tal-Istat Membru tal-infurzar (...) **kif** ikkomunikata minn (...) **dak** l-Istat Membru lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81.

(...)

Artikolu 32a/47g

Infurzar parzjali

1. **Parti li titlob l-infurzar ta' deċiżjoni tista' titlob infurzar parzjali tad-deċiżjoni.**
2. **Meta tkun ittiehdet deċiżjoni fir-rigward ta' diversi kwistjonijiet u l-infurzar jiġi rifjutat għal wahda jew uħud minnhom, l-infurzar xorta wahda għandu jkun possibbli għall-partijiet tad-deċiżjoni mhux affettwati mir-rifjut.**
3. **Il-paragrafi 1 u 2 ma għandhomx jintużaw biex tiġi infurzata deċiżjoni li tordna r-ritorn ta' minuri mingħajr ma tiġi infurzata wkoll kwalunkwe miżura proviżorja, inkluż dawk protettivi, li tkun ġiet ordnata biex jitnaqqas kemm jista' jkun ir-riskju msemmi fil-punt (b) tal-Artikolu 13(1) tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980.**

(...) **Arrangamenti għall-eżerċitar tad-drittijiet ta' aċċess**⁵¹

1. (...) **L-awtoritajiet kompetenti għall-infurzar jew** il-qrati tal-Istat Membru tal-infurzar jistgħu jagħmlu (...) arrangamenti għall-organizzazzjoni tal-eżerċizzju tad-drittijiet tal-aċċess, jekk l-arrangamenti neċessarji ma jkunux **saru**, jew ma **jkunux** saru sew, fid-deċiżjoni meħuda mill-(...) **qrati** tal-Istat Membru li jkollu l-gurisdizzjoni fuq il-mertu tal-każ **u sakemm l-elementi essenzjali ta' din id-deċiżjoni jiġu rispettati.**

2. L-(...)arrangamenti magħmula skont (...) **il-paragrafu 1** għandhom jieqfu japplikaw (...) **b'segwitu** għal deċiżjoni meħuda aktar tard mill-qrati tal-Istat Membru li jkollu l-gurisdizzjoni dwar il-mertu tal-każ.

(...)

---

⁵¹ Għandha tizdied Premessa skont dan li ġej:

"Sabiex jiġi ffaċilitat l-infurzar ta' deċiżjonijiet minn Stat Membru ieħor, l-awtoritajiet kompetenti għall-infurzar jew il-qrati fl-Istat Membru tal-infurzar jenhtieg li jkunu intitolati jispeċifikaw dettalji marbutin ma' ċirkostanzi prattiċi, jew kondizzjonijiet legali meħtieġa skont il-liġi tal-Istat Membru tal-infurzar. Jenhtieg li l-arrangamenti previsti f'dan ir-Regolament jiffaċilitaw l-infurzar ta' deċiżjoni fl-Istat Membru tal-infurzar, li kieku ma tkunx infurzabbli mod ieħor minhabba n-nuqqas ta' ċarezza tagħha, sabiex l-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti tal-infurzar tkun tista' tagħmel id-deċiżjoni aktar konkreta u preċiża. Jenhtieg li anke kwalunkwe arrangament ieħor biex jitharsu r-rekwiziti legali skont lil-liġi nazzjonali dwar l-infurzar tal-Istat Membru tal-infurzar, bħal, pereżempju, l-involviment ta' awtorità għall-protezzjoni tat-tfal jew psikologu fl-istadju tal-infurzar, isir bl-istess mod. Madankollu, kwalunkwe arrangament bħal dan jenhtieg li ma jinterferixx fl-elementi essenzjali tad-deċiżjoni, jew imur lil hinn minnhom. Barra minn hekk, jenhtieg li s-setgħa, skont dan ir-Regolament, li jiġu adattati miżuri ma tippermettix lill-qorti tal-infurzar li tissostitwixxi miżuri li mhumiex magħrufa fil-liġi tal-Istat Membru tal-infurzar, b'miżuri differenti."

Artikolu 35/47j

Notifika taċ-ċertifikat u d-deċiżjoni⁵²

1. Meta **jintalab** l-infurzar ta' deċiżjoni meħuda fi Stat Membru ieħor (...), iċ-ċertifikat **xieraq** mahruġ skont l-Artikoli (...) **36a jew 47l** għandu jiġi nnotifikat lill-persuna li kontriha jkun qed jintalab l-infurzar qabel l-ewwel miżura ta' infurzar. Iċ-ċertifikat għandu jkun akkumpanjat mid-deċiżjoni, jekk tkun għadha ma ġietx innotifikata lil dik il-persuna, **u, fejn applikabbli, mid-dettalji tal-arranġament imsemmi fl-Artikolu 34/47i(1).**

2. Fejn (...) **in-notifika jkollha ssir** fi Stat Membru li mhux l-Istat Membru tal-origini, (...) **il-persuna li kontriha jkun qed jintalab l-infurzar** tista' titlob traduzzjoni (...) **jew transliterazzjoni ta' dan li ġej:**

(a) id-deċiżjoni, sabiex tikkontesta l-infurzar (...);

(b) **fejn applikabbli, [il-kontenut rilevanti] taċ-ċertifikat mahruġ skont l-Artikolu 47l;**

---

⁵² Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Sabiex il-persuna li kontriha jkun qed jintalab l-infurzar tiġi infurmata bl-infurzar ta' deċiżjoni meħuda fi Stat Membru ieħor, iċ-ċertifikat stabbilit skont dan ir-Regolament, jekk meħtieġ akkumpanjat mid-deċiżjoni, jenħtieġ li jiġi nnotifikat lil dik il-persuna fi żmien raġonevoli qabel l-ewwel miżura ta' infurzar. F'dak il-kuntest, l-ewwel miżura ta' infurzar jenħtieġ li tfisser l-ewwel miżura ta' infurzar wara din in-notifika. Skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, parti li kontriha jkun qed jintalab l-infurzar ikollha d-dritt għal rimedju effettiv, li jinkludi l-possibbiltà li jinbdew proċedimenti biex tiġi kkuntestata l-infurzabbiltà tad-deċiżjoni qabel il-bidu effettiv tal-infurzar."

jekk ma jkunux miktubin jew akkumpanjati minn traduzzjoni **jew transliterazzjoni** b'(...)lingwa li tifhem, jew (...) il-lingwa uffiċjali tal-Istat Membru li fih hija resident abitwali jew, meta jkun hemm diversi lingwi uffiċjali f'dak l-Istat Membru, il-lingwa uffiċjali jew waħda mil-lingwi uffiċjali tal-post fejn hija resident abitwali.

3. Meta tintalab traduzzjoni (...) **jew transliterazzjoni** skont (...) il-**paragrafu 2**, ma tista' tittiehed ebda miżura ta' infurzar għajr miżuri protettivi sakemm dik it-traduzzjoni **jew transliterazzjoni** tkun giet ipprovduta lill-persuna li kontriha jkun qed jintalab l-infurzar.

4. (...) **Il-paragrafi 2 u 3** ma għandhomx japplikaw (...) **sakemm id-deċiżjoni u, fejn applikabbli, iċ-ċertifikat imsemmi fil-paragrafu 1** ma jkunux diġà ġew notifikati lill-persuna li kontriha jkun qed jintalab l-infurzar f'(...) **konformità mar-rekwiżiti ta' traduzzjoni jew transliterazzjoni fil-paragrafu 2.**

(...)

Subtaqsima 2

Sospensjoni tal-proċedimenti ta' infurzar u rifjut tal-infurzar

Artikolu 36/47k

(...) Sospensjoni u rifjut⁵³

⁵³ Għandhom jiżiedu tliet Premessi skont dan li ġej:

- (R1) "Fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri, l-infurzar dejjem ser jikkonċerna minuri, u f'bosta każijiet ser jikkonċerna l-mument fejn minuri jgħaddi għand persuna oħra għajr il-persuna li l-minuri jkun qed jgħix magħha f'dak iż-żmien u/jew ir-rilokazzjoni tal-minuri fi Stat Membru ieħor. L-għan ewlieni għaldaqstant jenħtieġ li jkun li jinstab il-bilanċ it-tajjeb bejn id-dritt tal-applikant, bħala prinċipju, li jikseb l-implimentazzjoni ta' deċiżjoni mill-aktar fis possibbli wkoll f'każijiet transfruntiera fi hdan l-Unjoni Ewropea u, jekk ikun meħtieġ, saħansitra bl-applikazzjoni ta' miżuri koerċittivi, u l-ħtieġa li l-esponiment tal-minuri għal miżuri koerċittivi ta' infurzar possibbilment trawmatizzanti jiġi limitat, sa fejn possibbli, f'każijiet fejn ma dan ma jkunx jista' jiġi evitat. Din il-valutazzjoni jenħtieġ li ssir mill-awtoritajiet kompetenti għall-infurzar u l-qrati f'kull Stat Membru fid-dawl ta' kull każ individwali."
- (R2) "Dan ir-Regolament jipprova jistabbilixxi kondizzjonijiet indaqs f'dak li jirrigwarda l-infurzar transfruntier ta' deċiżjonijiet fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri fost l-Istati Membri. F'għadd ta' Stati Membri, dawn id-deċiżjonijiet diġà huma infurzabbli anke jekk għadhom soġġetti għal appell, jew diġà qed isir appell kontrihom. Fi Stati Membri oħrajn, deċiżjoni finali biss li ma tkunx għadha soġġetta għal appell ordinarju tkun infurzabbli. Sabiex jittratta sitwazzjonijiet ta' urġenza, dan ir-Regolament għaldaqstant jipprevedi li ċerti deċiżjonijiet fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri jistgħu jiġu ddikjarati infurzabbli b'mod proviżorju mill-qorti tal-Istat Membru tal-orġini anke jekk ikunu għadhom soġġetti għal appell, jiġifieri deċiżjonijiet li jordnaw ir-ritorn ta' minuri skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 u deċiżjonijiet li jagħtu drittijiet ta' aċċess."
- (R3) "Fil-proċeduri ta' infurzar li jikkonċernaw minuri, madankollu, hu importanti li l-awtoritajiet kompetenti għall-infurzar jew il-qrati jkun jistgħu jirreaġixxu malajr għal bidla rilevanti fiċ-ċirkostanzi, inkluż oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni fl-Istat Membru tal-orġini, it-telf tal-infurzabbiltà tad-deċiżjoni u xkiel jew sitwazzjonijiet ta' emerġenza li jiltaqgħu magħhom fl-istadju tal-infurzar. Għaldaqstant, jenħtieġ li l-proċedimenti ta' infurzar jiġu sospiżi, mal-applikazzjoni jew b'mozzjoni tal-qorti jew l-awtorità stess, fejn l-infurzabbiltà tad-deċiżjoni tiġi sospiża fl-Istat Membru tal-orġini. L-awtorità jew il-qorti kompetenti għall-infurzar jenħtieġ madankollu li ma jkunux obbligati jinvestigaw attivament jekk sadanittant l-infurzabbiltà tkunx ġiet sospiża, wara appell jew b'mod ieħor, fl-Istat Membru tal-orġini jekk ma jkun hemm ebda indikazzjoni li dan jista' jkun il-każ. Barra minn hekk, is-sospensjoni jew rifjut tal-infurzar fl-Istat Membru tal-infurzar jenħtieġ li jithallew għad-diskrezzjoni tal-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti u mal-applikazzjoni fejn jinstab li teżisti raġuni waħda jew aktar minn dawk imniżzla f'dan ir-Regolament jew permessi minnu."

1. (...) **L-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti fl-Istat Membru tal-infurzar għandha b'mozzjoni tagħha stess jew mal-applikazzjoni tal-persuna li kontriha jkun qed jintalab l-infurzar jew, fejn applikabbli skont il-liġi nazzjonali, tal-minuri kkonċernat (...)** tissospendi l-proċedimenti ta' infurzar fejn l-infurzabbiltà tad-deċiżjoni tiġi sospiża fl-Istat Membru tal-orijini.

2. **L-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti fl-Istat Membru tal-infurzar tista', mal-applikazzjoni tal-persuna li kontriha jkun qed jintalab l-infurzar jew, fejn applikabbli skont il-liġi nazzjonali, tal-minuri kkonċernat, tissospendi, kollha kemm huma jew parzjalment, (...)** il-proċedimenti ta' infurzar (...) **għal wahda mir-raġunijiet li ġejjin:**

(a) ikun ġie pprezentat appell ordinarju kontra d-deċiżjoni fl-Istat Membru tal-orijini;

(b) iż-żmien għal appell ordinarju msemmi fil-punt (a) jkun għadu ma għalaqx;

(c) tkun ġiet ipprezentata applikazzjoni għar-rifjut tal-infurzar imsejsa fuq l-Artikolu 40, 47n jew 47o1; jew

(d) il-persuna li kontriha jkun qed jintalab l-infurzar tkun applikat, f'konformità mal-Artikolu 47m, għall-irtirar ta' ċertifikat mahruġ skont l-Artikolu 47l.

3. **Meta l-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti tissospendi l-proċedimenti ta' infurzar minhabba r-raġuni msemmija fil-punt (b) tal-paragrafu 2, hija tista' tispeċifika l-limitu ta' żmien li fih ikun jista' jiġi pprezentat kwalunkwe appell.**⁵⁴

---

⁵⁴ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Fejn id-deċiżjoni tkun għadha soġġetta għal appell fl-Istat Membru tal-orijini u ż-żmien għall-prezentazzjoni ta' appell ordinarju jkun għadu ma għalaqx, l-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti fl-Istat Membru tal-infurzar jenhtieg li jkollha d-diskrezzjoni biex tissospendi, mal-applikazzjoni, il-proċedimenti ta' infurzar. F'dawk il-kazijiet tista' tispeċifika ż-żmien li fih għandu jiġi pprezentat kwalunkwe appell fl-Istat Membru tal-orijini, sabiex tinkiseb jew tinzamm is-sospensjoni tal-proċedimenti ta' infurzar. Din l-ispeċifikazzjoni ta' limitu ta' żmien jenhtieg li jkollha effett biss għall-proċedimenti ta' infurzar u jenhtieg li ma taffettwax id-data ta' għeluq għall-prezentazzjoni ta' appell skont ir-regoli proċedurali tal-Istat Membru tal-orijini."

4. F'kazijiet eċċezzjonali, l-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti, meta ssir l-applikazzjoni tal-persuna li kontriha qed jintalab l-infurzar jew, fejn applikabbli skont il-liġi nazzjonali, tal-minuri kkonċernati jew kwalunkwe parti interessata li taġixxi fl-aħjar interessi tal-minuri, tista' tissospendi l-proċedimenti ta' infurzar jekk l-infurzar jesponi lill-minuri għal riskju serju ta' hsara fiżika jew psikoloġika minhabba xkiel temporanju li jkun inholoq wara li nġhatat id-deċiżjoni, jew permezz ta' kwalunkwe bidla sinifikanti oħra taċ-ċirkostanzi.

L-infurzar għandu jerga' jkompli hekk kif ir-riskju serju ta' hsara fiżika jew psikoloġika ma jibqax jeżisti.

5. Fil-kazijiet imsemmijin fil-paragrafu 4, qabel ir-rifjut tal-infurzar skont il-paragrafu 6, l-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti għandha tiehu kwalunkwe pass xieraq⁵⁵ biex tiffaċilita l-infurzar skont il-liġi u l-proċedura nazzjonali u l-aħjar interessi tal-minuri.

6. Fejn ir-riskju serju msemmi fil-paragrafu 4 jkun idum għal żmien twil, l-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti, mal-applikazzjoni, tista' tirrorifjuta l-infurzar tad-deċiżjoni.

---

⁵⁵ Għandha tizdied Premessa skont dan li ġej:

"F'kazijiet eċċezzjonali, l-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti tista' tissospendi l-proċedimenti ta' infurzar jekk l-infurzar jesponi l-minuri għal riskju serju ta' hsara fiżika jew psikoloġika minhabba xkiel temporanju li jkun inholoq wara li ttiehdet id-deċiżjoni, jew permezz ta' kwalunkwe bidla sinifikanti oħra taċ-ċirkostanzi. L-infurzar jenhtieg li jerga' jkompli hekk kif ir-riskju serju ta' hsara fiżika jew psikoloġika ma jibqax jeżisti. Jekk jibqa' jeżisti, madankollu, qabel ma jiġi rrifjutat l-infurzar jenhtieg li jittiehed kwalunkwe pass xieraq, skont il-liġi u l-proċedura nazzjonali, inkluż, fejn xieraq bl-assistenza ta' professjonisti rilevanti oħrajn, bħal assistenti soċjali jew psikologi tat-tfal, biex isir tentattiv biex tiġi żgurata l-implimentazzjoni tad-deċiżjoni. B'mod partikolari, jenhtieg li l-awtoritajiet kompetenti għall-infurzar, skont il-liġi u l-proċedura nazzjonali, jipprovaw jegħlbu kwalunkwe xkiel li jinholoq minn bidla fiċ-ċirkostanzi, bħal, pereżempju, oġġezzjoni ċara mill-minuri mleħħna biss wara li tkun ittiehdet id-deċiżjoni li tkun tant qawwija li, jekk tiġi injorata, dan ikun jammonta għal riskju serju ta' hsara fiżika jew psikoloġika għall-minuri."

Artikolu 47o1

Raġunijiet għas-sospensjoni jew ir-rifjut tal-infurzar skont il-liġi nazzjonali⁵⁶

Ir-raġunijiet għas-sospensjoni jew ir-rifjut tal-infurzar skont il-liġi tal-Istat Membru tal-infurzar għandhom japplikaw dment li ma jkunux inkompatibbli mal-applikazzjoni tal-Artikoli 36/47k, 40 u 47n.⁵⁷

Artikolu 41/47p

Ġurisdizzjoni tal-(...)awtoritajiet jew qrati kompetenti għar-rifjut tal-infurzar

1. L-applikazzjoni għar-rifjut tal-infurzar **ibbażata fuq l-Artikolu 38** għandha tiġi ppreżentata lill-qorti (...) kkomunikata minn kull Stat Membru lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81. **L-applikazzjoni għar-rifjut tal-infurzar ibbażata fuq raġunijiet ohra stabbiliti f'dan ir-Regolament jew permessi minnu għandha tiġi ppreżentata lill-awtorità jew qorti kkomunikata minn kull Stat Membru lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81 .**

---

⁵⁶ Għandha tizdied Premessa skont dan li ġej:

"L-applikazzjoni ta' kwalunkwe raġuni nazzjonali għar-rifjut jenħtieġ li ma jkollhiex l-effett li testendi l-kondizzjonijiet u l-modalitajiet tar-raġunijiet previsti f'dan ir-Regolament."

⁵⁷ Għandha tizdied Premessa skont dan li ġej:

"Parti li tikkontesta l-infurzar ta' deċiżjoni mogħtija fi Stat Membru ieħor jenħtieġ li, sa fejn ikun possibbli u skont is-sistema legali tal-Istat Membru tal-infurzar, tkun tista' tagħmel dan fil-proċedura għall-infurzar u tkun tista' tqajjem, fi proċedura waħda, flimkien mar-raġunijiet għal rifjut previsti f'dan ir-Regolament, ir-raġunijiet għal rifjut disponibbli skont il-liġi tal-Istat Membru fejn ikun qed jintalab l-infurzar li jkomplu japplikaw għax ma jkunux inkompatibbli mar-raġunijiet previsti f'dan ir-Regolament. Dawn jistgħu jinkludu, pereżempju, oġġezzjonijiet ibbażati fuq żbalji formali skont il-liġi nazzjonali f'att ta' infurzar jew fuq l-affermazzjoni li l-azzjoni meħtieġa mid-deċiżjoni tkun diġà twettqet jew tkun saret impossibbli, pereżempju, fil-każ ta' *force majeure*, mard serju tal-persuna li għandha ser jgħaddi l-minuri, it-tfiġh il-ħabs jew il-mewt ta' dik il-persuna, il-fatt li l-Istat Membru li fih ikun ser jigi rritornat il-minuri jkun inbidel f'zona ta' gwerra wara li tkun ittiehdet id-deċiżjoni, jew ir-rifjut tal-infurzar ta' deċiżjoni li skont il-liġi tal-Istat Membru fejn jintalab l-infurzar ma jkollha ebda kontenut infurzabbli u ma tkunx tista' tiġi aġġustata għal dan il-għan."

2. Il-ġurisdiżżjoni lokali **tal-awtorità jew il-qorti kkomunikata minn kull Stat Membru lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81** għandha tiġi ddeterminata (...) **skont il-liġi tal-Istat Membru li fih jinġiebu l-proċedimenti f'konformità mal-paragrafu 1.**

(...)

Artikolu 42/47q

(...) **Applikazzjoni** għal rifjut tal-infurzar

1. Il-proċedura **biex issir applikazzjoni** għal rifjut tal-infurzar, sakemm ma tkunx koperta minn dan ir-Regolament, għandha tiġi regolata bil-liġi tal-Istat Membru tal-infurzar.
2. L-applikant għandu jipprovdli lill-qorti kopja tad-deċiżjoni u, fejn (...) **applikabbli u possibbli, iċ-ċertifikat xieraq mahruġ skont l-Artikolu 36a jew 47l.**
3. **L-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti tista', fejn ikun meħtieġ, teħtieġ li l-applikant jipprovdli traduzzjoni jew transliterazzjoni, skont l-Artikolu 69, ta' [il-kontenut rilevanti] taċ-ċertifikat xieraq mahruġ skont l-Artikolu 36a jew 47l li jispeċifika l-obbligu li għandu jiġi infurzat.**
4. **L-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti tista' teħtieġ li l-applikant jipprovdli traduzzjoni jew transliterazzjoni, skont l-Artikolu 69, tad-deċiżjoni jekk ma tkunx tista' tipproċedi mingħajr tali traduzzjoni jew transliterazzjoni.**
5. **L-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti tista' tgħaddi mingħajr il-produzzjoni tad-dokumenti msemmija fil-(...)paragrafu 2 jekk diġà jkunu fil-pussess tagħha jew jekk tqisha mhux raġonevoli li titlob lill-applikant jipprovdihom. (...) F'dan l-aħħar każ, il-qorti tista' teħtieġ lill-parti l-oħra biex tipprovdli dawk id-dokumenti.**
6. Ma jkunx meħtieġ li l-parti li tkun qed titlob ir-rifjut tal-infurzar ta' deċiżjoni meħuda fi Stat Membru ieħor ikollha indirizz postali fl-Istat Membru tal-infurzar. Ikun meħtieġ li dik il-parti jkollha rappreżentant awtorizzat fl-Istat Membru tal-infurzar biss jekk rappreżentant bħal dan ikun obbligatorju **bil-liġi tal-Istat Membru tal-infurzar** irrispettivament min-nazzjonalità (...) tal-partijiet.

Artikolu 43/47r

(...) **Proċeduri rapidi**

(...) **L-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti għandha taġixxi minghajr dewmien żejjed fi proċeduri dwar l-applikazzjoni għar-rifjut tal-infurzar.**

Artikolu 44/47r

Kontestazzjoni jew appell (...)

1. (...) **Deċiżjoni** dwar l-applikazzjoni għar-rifjut tal-infurzar tista' **tiġi kkontestata jew** isir appell kontriha minn kwalunkwe waħda mill-partijiet.
2. **Il-kontestazzjoni jew l-appell għandhom jiġu ppreżentati lill-(...)awtorità jew lill-qorti** kkomunikata mill-(...)Istat Membru **tal-infurzar** lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81 **bħala l-qorti li quddiemha għandu jiġu ppreżentat appell bħal dan.**

Artikolu 45/47r

Kontestazzjoni jew appell ulterjuri (...)

(...) Deċiżjoni meħuda **fil-kontestazzjoni jew fl-appell** tista' tiġi kkontestata **biss (...)** **permezz ta' kontestazzjoni jew appell fejn il-qorti li quddiemhom għandhom jiġu ppreżentati kwalunkwe kontestazzjoni jew appell ulterjuri jkunu ġew** ikkomunikati mill-(...)Istat Membru **kkonċernat** lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81.

Artikolu 46/47s

Sospensjoni tal-proċedimenti

1. L-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti li quddiemha tiġi pprezentata applikazzjoni għar-rifjut tal-infurzar jew (...) li **tisma'** appell (...) li jkun sar skont l-Artikolu 44 jew 45 tista' (...) tissospendi l-proċedimenti minhabba waħda minn dawn ir-raġunijiet:

(a) ikun ġie pprezentat appell ordinarju **kontra d-deċiżjoni** fl-Istat Membru tal-orijini;

(b) iż-**żmien** (...) għal appell ordinarju msemmi fil-punt (a) jkun għadu ma għalaqx; jew

(c) il-persuna li kontriha jkun qed jintalab l-infurzar tkun applikat, f'konformità mal-**Artikolu 47m, għall-irtirar ta' ċertifikat mahruġ skont l-Artikolu 47l.**

2. Meta l-awtorità kompetenti għall-infurzar jew il-qorti tissospendi l-proċedimenti minhabba r-raġuni msemmija fil-punt (b) **tal-paragrafu 1**, hija tista' tispeċifika l-limitu ta' żmien (...) li fih l-appell għandu jiġi pprezentat.⁵⁸

(...)

(...)

(...)

(...)

---

⁵⁸ Ara l-Premessa proposta fin-nota 54 f'qiegħ il-paġna.

TAQSIMA (...)4

STRUMENTI AWTENTIČI U FTEHIMIET

Artikolu 55a

Kamp ta' Applikazzjoni

Din it-Taqsima ghandha tapplika fi kwistjonijiet ta' divorzju, separazzjoni legali u responsabbiltà tal-ġenituri għal strumenti awtentiċi li tfasslu jew ġew irregistrati formalment, u għal ftehimiet li ġew irregistrati, fi Stat Membru li jassumi l-ġurisdizzjoni skont il-Kapitolu II ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 55

Rikonoxximent u infurzar ta' strumenti awtentiċi u ftehimiet

1. Strumenti awtentiċi u ftehimiet dwar is-separazzjoni legali u d-divorzju li jkollhom effett legali vinkolanti fl-Istat Membru tal-orijini għandhom jiġu rikonoxxuti fl-Istati Membri l-oħrajn minghajr ma tkun meħtieġa ebda proċedura speċjali. It-Taqsima 1 ta' dan il-Kapitolu għandha tapplika skont dan, sakemm mhux previst mod iehor f'din it-Taqsima.⁵⁹

---

⁵⁹ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"L-istrumenti awtentiċi u l-ftehimiet bejn il-partijiet dwar separazzjoni legali u divorzju li jkollhom effett legali vinkolanti fi Stat Membru wiehed jenħtieġ li jiġu ttrattati bħala ekwivalenti għal "deċiżjonijiet" għall-iskop tal-applikazzjoni tar-regoli dwar ir-rikonoxximent. L-istrumenti awtentiċi u l-ftehimiet bejn il-partijiet fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri li huma infurzabbli fi Stat Membru wiehed jenħtieġ li jiġu ttrattati bħala ekwivalenti għal "deċiżjonijiet" għall-iskop tal-applikazzjoni tar-regoli dwar ir-rikonoxximent u l-infurzar.

Għalkemm l-obbligu li l-minuri jingħataw l-opportunità li jesprimu l-fehmiet tagħhom skont dan ir-Regolament ma japplikax għal strumenti awtentiċi u ftehimiet, id-dritt tal-minuri li jesprimu l-fehmiet tagħhom jibqa' japplika skont l-Artikolu 24 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea u fid-dawl tal-Artikolu 12 tal-Konvenzjoni tan-NU dwar id-Drittijiet tat-Tfal kif implimentati skont il-liġi u l-proċedura nazzjonali. Il-fatt li l-minuri ma jkunux ingħataw l-opportunità li jesprimu l-fehmiet tagħhom m'għandux ikun awtomatikament raġuni għar-rifjut tar-rikonoxximent u l-infurzar ta' strumenti awtentiċi u ftehimiet fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri."

2. (...) Strumenti awtentiċi u ftehimiet fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri li għandhom effett legali vinkolanti u huma infurzabbli (...) fl-Istat Membru (...) tal-orijini għandhom jiġu rikonoxxuti u infurzati (...) fi Stati Membri oħrajn mingħajr ma tkun mehtieġa ebda dikjarazzjoni ta' infurzabbiltà. It-Taqsimiet 1 u 3 ta' dan il-Kapitolu għandhom japplikaw skont dan, sakemm mhux previst mod ieħor f'din it-Taqsima.

Artikolu 56

Ċertifikat

1. Il-qorti jew awtorità kompetenti tal-Istat Membru tal-orijini **kif ikkomunikata lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81** għandha, (...) **mal-applikazzjoni minn parti, toħroġ (...)** ċertifikat **għal strument awtentiku jew ftehim:**

(a) fi kwistjonijiet matrimonjali bl-użu tal-formola li tinsab fl-Anness [III];

(b) fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri bl-użu tal-formola li tinsab fl-Anness [IV].⁶⁰

Iċ-ċertifikat **imsemmi fil-punt (b)** għandu jkun fih deskrizzjoni fil-qosor tal-obbligu infurzabbli (...) li jkun fl-istrument awtentiku **jew fil-ftehim (...)**.

2. Iċ-ċertifikat jista' jinhareġ biss jekk l-Istat Membru li jkun ta s-setgħa lill-awtorità pubblika jew lil awtorità oħra biex formalment tfassal jew tirreġistra l-istrument awtentiku jew tirreġistra l-ftehim kellu ġurisdizzjoni skont il-Kapitolu II ta' dan ir-Regolament u jekk l-istrument awtentiku jew il-ftehim ikollu **effett legali vinkolanti f'dak l-Istat Membru.**

---

⁶⁰ Iċ-ċertifikat għandu jkun fih kaxxa tal-immarrar li tindika jekk il-minuri ingħatax l-opportunità li jesprimi l-fehmiet tiegħu jew tagħha, u jekk ma ngħatax opportunità bħal din, ir-raġunijiet għalfejn.

3. Minkejja l-paragrafu 2, fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri ċ-ċertifikat jista' ma jinhariġx jekk ikun hemm indikazzjoni li l-kontenut tal-istrument awtentiku jew tal-ftehim imur kontra l-aħjar interessi tal-minuri.

4. Iċ-ċertifikat għandu jimtela bil-lingwa tal-istrument awtentiku jew tal-ftehim. Iċ-ċertifikat jista' jinhareġ ukoll b'lingwa uffiċjali ohra tal-Unjoni Ewropea mitluba mill-parti. Dan ma johloq ebda obbligu għall-awtorità kompetenti li tohroġ iċ-ċertifikat li tipprovdi traduzzjoni jew translitterazzjoni ta' [il-kontenut rilevanti].

(...)

5. Jekk iċ-ċertifikat ma jiġix prodott, strument awtentiku jew ftehim ma jiġix rikonossut jew infurzat fi Stat Membru ieħor.

Artikolu 56a

Rettifika u irtirar taċ-ċertifikat

1. Il-qorti jew awtorità kompetenti tal-Istat Membru tal-orijini kif ikkomunikata lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81 għandha, mal-applikazzjoni, u tista', b'mozzjoni tagħha stess, tirrettifika ċ-ċertifikat fejn, minhabba żball materjali jew ommissjoni, ikun hemm diskrepanza bejn l-istrument awtentiku jew il-ftehim u ċ-ċertifikat.

2. Il-qorti jew awtorità kompetenti msemmija fil-paragrafu 1, mal-applikazzjoni jew b'mozzjoni tagħha stess, għandha tirtira ċ-ċertifikat fejn ikun inghata ingustament, filwaqt li tqis ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 56.

3. Il-proċedura, inkluż kwalunkwe appell, fir-rigward tar-rettifika jew l-irtirar taċ-ċertifikat għandha tkun regolata mil-liġi tal-Istat Membru tal-orijini.

Artikolu 56b

Raġunijiet għal rifjut ta' rikonoxximent jew infurzar

1. Ir-rikonoxximent ta' strument awtentiku jew ftehim dwar separazzjoni legali jew divorzju għandu jiġi rifjutat:
  - (a) jekk jidher ċar li l-imsemmi rikonoxximent huwa kuntrarju għall-politika pubblika tal-Istat Membru fejn ir-rikonoxximent qiegħed jiġi mitlub;
  - (b) jekk ikun irrikonċiljabbli ma' deċiżjoni, strument awtentiku jew ftehim bejn l-istess partijiet fl-Istat Membru li fih ikun qiegħed jintalab ir-rikonoxximent; jew
  - (c) jekk ikun irrikonċiljabbli ma' deċiżjoni, strument awtentiku jew ftehim mogħti fi Stat Membru ieħor jew fi stat li mhuwiex Stat Membru bejn l-istess partijiet, dment li d-deċiżjoni, l-istrument awtentiku jew il-ftehim ta' qabel jissodisfa il-kondizzjonijiet neċessarji għar-rikonoxximent tiegħu fl-Istat Membru fejn qiegħed jintalab ir-rikonoxximent.
2. Ir-rikonoxximent jew l-infurzar ta' strument awtentiku jew ftehim fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri għandu jiġi rifjutat:
  - (a) jekk l-imsemmi rikonoxximent jidher ċar li huwa kuntrarju għall-politika pubblika tal-Istat Membru li fih ir-rikonoxximent qiegħed jiġi mitlub, wara li jiġu kkunsidrati l-aħjar interessi tal-minuri;
  - (b) fuq it-talba ta' kwalunkwe persuna li tiddikjara li l-istrument awtentiku jew il-ftehim jikser ir-responsabbiltà tal-ġenituri tagħha, jekk l-istrument awtentiku kien imfassal jew irreġistrat, jew il-ftehim ġie konkluz jew irreġistrat, mingħajr l-involviment ta' dik il-persuna;
  - (c) jekk u sa fejn ikun irrikonċiljabbli ma' deċiżjoni, strument awtentiku jew ftehim fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri mogħti aktar tard fl-Istat Membru fejn qed jiġi invokat ir-rikonoxximent jew jintalab l-infurzar;

(d) jekk u sa fejn ikun irrikončiljabbli ma' deċiżjoni, strument awtentiku jew ftehim fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri mogħti aktar tard fi Stat Membru iehor jew fi stat li mhuwiex Stat Membru tar-residenza abitwali tal-minuri dment li d-deċiżjoni, l-istrument awtentiku jew il-ftehim mogħti aktar tard ikopri l-kondizzjonijiet neċessarji għar-rikonoxximent tiegħu fl-Istat Membru fejn ikun qed jintalab ir-rikonoxximent.

3. Ir-rikonoxximent jew l-infurzar ta' strument awtentiku jew ftehim fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri jista' jiġi rifjutat jekk l-istrument awtentiku jkun tfassal jew ġie rreġistrat formalment, jew il-ftehim ikun ġie rreġistrat, mingħajr ma l-minuri li huwa kapaċi jiffirma l-fehmiet proprji tiegħu ma jkun ingħata l-opportunità li jesprimi l-fehmiet tiegħu.

TAQSIMA (...)5

(...) DISPOŻIZZJONIJIET **OHRA**

(...)

(...)

Artikolu 50

Projbizzjoni ta' rieżami tal-ġurisdizzjoni (...) tal-**qorti** tal-orġini

Il-ġurisdizzjoni (...) tal-**qorti** tal-Istat Membru tal-orġini ma tistax tiġi rieżaminata. Il-prova tal-politika pubblika msemmija fil-punt (a) tal-Artikolu 37 u l-punt (a) tal-Artikolu 38 ma tistax tiġi applikata għar-regoli dwar il-ġurisdizzjoni msemmijin fl-Artikoli 3 sa (...) **13**.

Artikolu 51

Differenzi fil-ligi applikabbli

Ir-rikonoxximent ta' deċiżjoni fi kwistjonijiet matrimonjali ma tistax tiġi rrifjutata minhabba li l-ligi tal-Istat Membru fejn jintalab dan ir-rikonoxximent ma tippermettix id-divorzju, is-separazzjoni legali jew l-annullament taż-żwieġ fuq il-bażi tal-istess fatti.

Artikolu 52

Nuqqas ta' rieżami tal-mertu

Deċiżjoni meħuda fi Stat Membru ieħor ma tista' febda ċirkostanza tiġi rieżaminata fir-rigward tal-mertu tagħha.

Artikolu 52a

Appell f'ċerti Stati Membri

Meta d-deċiżjoni tkun ittiehdet fl-Irlanda, f'Ċipru jew fir-Renju Unit, kull forma ta' appell disponibbli fl-Istat Membru tal-oriġini għandha tiġi ttrattata bhala appell ordinarju għall-finijiet ta' dan il-Kapitolu.

(...)

(...)

Artikolu 57

Kostijiet

Dan il-Kapitolu japplika wkoll għall-kalkolu tal-ammont ta' kostijiet u spejjeż tal-proċedimenti taħt dan ir-Regolament u l-infurzar ta' kull ordni rigward dawn il-kostijiet u spejjeż.

Artikolu 58

Għajjnuna legali

1. Applikant li, fl-Istat Membru tal-oriġini, kien ibbenefika minn għajjnuna legali shiha jew parzjali jew minn eżenzjoni mill-kostijiet jew mill-ispejjeż għandu jkun intitolat, fil-proċeduri previsti (...) fl-Artikoli (...) **27(3), 39, u 42/47q**, rilevanti għall-proċeduri kollha dwar rikonossiment, infurzar, nuqqas ta' rikonossiment u nuqqas ta' infurzar li jibbenefika mill-għajjnuna legali li tkun l-aktar favorevoli jew mill-eżenzjoni l-aktar estensiva mill-kostijiet u mill-ispejjeż previsti mil-liġi tal-Istat Membru tal-infurzar.
2. **Applikant li, fl-Istat Membru tal-oriġini, ikun ibbenefika minn proċediment bla hlas quddiem awtorità amministrattiva kkomunikata lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81 għandu jkun intitolat, fi kwalunkwe proċedura elenkata fil-paragrafu 1, li jibbenefika mill-għajjnuna legali skont il-paragrafu 1. Għal dak l-għan, il-parti għandha tippreżenta dikjarazzjoni mill-awtorità kompetenti tal-Istat Membru tal-oriġini li tghid li hija tissodisfa r-rekwiżiti finanzjarji sabiex tikkwalifika għall-ghotja ta' għajjnuna legali shiha jew parzjali jew eżenzjoni mill-kostijiet jew l-ispejjeż.**

Artikolu 59

Titoli ta' sigurtà, garanzija jew depożitu

Ebda titolu ta' sigurtà, garanzija jew depożitu, indipendentement minn kif ikun deskritt, ma għandu jkun meħtieġ minn parti li fi Stat Membru tapplika għall-infurzar ta' deċiżjoni meħuda fi Stat Membru ieħor għar-raġuni li tkun ċittadin barrani jew li ma tkunx (...) residenti abitwalment fl-Istat Membru tal-infurzar.

KAPITOLU V

KOOPERAZZJONI (...) FI KWISTJONIJIET TA' RESPONSABBILTÀ TAL-ĠENITURI⁶¹

---

⁶¹ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"Jenhtieg li d-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament dwar il-kooperazzjoni fi kwistjonijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri ma japplikawx għall-ipproċessar tal-applikazzjonijiet għar-ritorn skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 li, skont l-Artikolu 19 tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 u l-ġurisprudenza stabbilita mill-Qorti tal-Ġustizzja, mhumiex proċedimenti dwar il-mertu tar-responsabbiltà tal-ġenituri. Madankollu jenhtieg li l-applikazzjoni tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 tkun ikkomplementata mid-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament dwar is-sekwestru internazzjonali ta' minuri u mid-dispożizzjonijiet ġenerali."

Ara wkoll il-Premessa proposta fin-nota 3 f'qiegħ il-paġna.

Artikolu 60

Hatra ta' Awtoritajiet Ċentrali⁶²

Kull Stat Membru għandu jahtar awtorità ċentrali waħda biex jassistuh bl-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri u għandu jispeċifika l-ġurisdizzjoni ġeografika jew funzjonali ta' kull waħda. Fejn Stat Membru jahtar aktar minn Awtorità Ċentrali waħda, il-komunikazzjonijiet għandhom normalment jintbagħtu direttament lill-Awtorità Ċentrali rilevanti li għandha l-ġurisdizzjoni. Fejn tintbagħat komunikazzjoni lill-Awtorità Ċentrali mingħajr ġurisdizzjoni, din tal-aħħar għandha (...) **tibgħatha** lill-Awtorità Ċentrali bil-ġurisdizzjoni u tinforma(...) lil min bagħatha skont dan.

(...)

Artikolu 62

Kompiti ġenerali (...) tal-Awtoritajiet Ċentrali

1. (...) L-Awtoritajiet Ċentrali għandhom jikkomunikaw l-informazzjoni dwar il-ligijiet nazzjonali (...), il-proċeduri u **s-servizzi disponibbli fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri** u jieħdu l-miżuri li huma **jikkunsidraw** adatti (...) biex titjieb l-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament (...).
2. **L-Awtoritajiet Ċentrali għandhom jikkooperaw u jippromwovu l-kooperazzjoni fost l-awtoritajiet kompetenti fl-Istati Membri tagħhom biex jintlahqu l-finijiet ta' dan ir-Regolament.**
3. Għal (...) **dawn il-finijiet jista'** jintuża n-Netwerk Ġudizzjarju Ewropew fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali (...).

---

⁶² Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri, jenhtieg li jinhatru Awtoritajiet Ċentrali fl-Istati Membri kollha. Jenhtieg li l-Istati Membri jqisu l-hatra tal-istess Awtorità Ċentrali għal dan ir-Regolament u għall-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 u dik tal-1996. Jenhtieg li jiżguraw li l-Awtoritajiet Ċentrali ikollhom biżżejjed riżorsi finanzjarji u umani biex ikunu jistgħu jwettqu l-kompiti assenjati lilhom skont dan ir-Regolament."

Artikolu 62a

Talbiet permezz tal-Awtoritajiet Ċentrali

1. L-Awtoritajiet Ċentrali għandhom, fuq talba minn Awtorità Ċentrali ta' Stat Membru ieħor, jikkooperaw f'kazijiet individwali biex jintlahqu l-finijiet ta' dan ir-Regolament.
2. Talbiet skont dan il-Kapitolu jistgħu isiru minn qorti jew awtorità kompetenti. It-talbiet skont il-punti (c) u (g) tal-Artikolu 63 u l-punt (c) tal-Artikolu 64(1) jistgħu jsiru wkoll mid-detenturi tar-responsabbiltà tal-ġenituri.
3. Hlief f'kazijiet urġenti u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 67a, talbiet skont dan il-Kapitolu jistgħu jiġu pprezentati lill-Awtorità Ċentrali tal-Istat Membru tal-qorti rikjedenti jew awtorità kompetenti jew tar-residenza abitwali tal-applikant.⁶³

⁶³ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Bl-eċċezzjoni għal kazijiet urġenti, u mingħajr preġudizzju għall-kooperazzjoni u l-komunikazzjoni diretta bejn il-qorti permessa skont dan ir-Regolament, it-talbiet skont dan ir-Regolament dwar il-kooperazzjoni fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri jistgħu jsiru mill-qorti u mill-awtoritajiet kompetenti u jenħtieġ li jitressqu quddiem l-Awtorità Ċentrali tal-Istat Membru tal-qorti jew tal-awtorità kompetenti rikjedenti. Ċerti talbiet jistgħu jsiru wkoll mid-detenturi tar-responsabbiltà tal-ġenituri u jenħtieġ li jitressqu quddiem l-Awtorità Ċentrali tar-residenza abitwali tal-applikant. Tali talbiet jenħtieġ li jkun fihom talbiet għal informazzjoni u assistenza lid-detenturi tar-responsabbiltà tal-ġenituri li qegħdin jitolbu r-rikonoxximent u l-infurzar tad-deċiżjonijiet fit-territorju tal-Awtorità Ċentrali rikjesta b'mod partikolari dwar id-drittijiet ta' aċċess u r-ritorn tal-minuri, inkluż, fejn meħtieġ, informazzjoni dwar kif jakkwistaw l-għajnuna legali; talbiet biex ikun iffacilitat ftehim bejn id-detenturi tar-responsabbiltà tal-ġenituri permezz tal-medjazzjoni jew b'mezzi oħra ta' riżoluzzjoni alternattiva għat-tilwim, u talbiet lill-qorti jew lill-awtorità kompetenti biex tqis il-ħtieġa li tiegħu miżuri għall-protezzjoni tal-persuna jew il-proprjetà tal-minuri.

Eżempju ta' każ urġenti li jippermetti l-kuntatt inizjali dirett mal-qorti jew l-awtorità kompetenti tal-Istat Membru rikjest jista' jkun talba diretta lill-awtorità kompetenti ta' Stat Membru ieħor biex tqis il-ħtieġa li jittiegħdu miżuri għall-protezzjoni tal-minuri fejn il-minuri jkunu prezunti li jinsabu friskju imminenti.

L-obbligu li l-proċedura ssir permezz tal-mezzi tal-Awtorità Ċentrali jenħtieġ li jkun obligatorju biss f'talbiet inizjali; kwalunkwe komunikazzjoni sussegwenti mal-qorti, awtorità kompetenti jew applikant tista' wkoll issir direttament."

4. Dan l-Artikolu ma jipprekludix lill-Awtoritajiet Ċentrali jew l-awtoritajiet kompetenti milli jidhlu fi jew iżommu ftehimiet jew arrangamenti eżistenti mal-Awtoritajiet Ċentrali jew l-awtoritajiet kompetenti⁶⁴ ta' wiehed jew aktar mill-Istati Membri l-oħrajn li jippermettu komunikazzjonijiet diretti fir-relazzjonijiet reċiproċi tagħhom.
5. Dan il-Kapitolu ma jipprekludi l-ebda detentur tar-responsabbiltà tal-ġenituri milli japplika direttament lill-qrati ta' Stat Membru iehor.
6. Xejn fl-Artikolu 63 u fl-Artikolu 64 ma għandu jimponi obbligu fuq Awtorità Ċentrali li teżercita setgħat li jistgħu jkunu eżercitati biss minn awtoritajiet ġudizzjarji taht il-liġi tal-Istat Membru rikjest.

Artikolu 63

(...) **Kompiti speċifiċi tal-Awtoritajiet Ċentrali rikjesti**

(...) L-Awtoritajiet Ċentrali **rikjesti** għandhom, (...) waqt li jaġixxu direttament jew permezz tal-**qrati**, l-awtoritajiet **kompetenti** jew korpi oħra, jieħdu l-passi adatti kollha biex:

- (a) jipprovdu (...) assistenza, **skont il-liġi u l-proċedura nazzjonali**, biex jiġi skopert fejn jinsab il-minuri meta jidher li l-minuri jista' jkun preżenti ġewwa t-territorju tal-Istat Membru rikjest u (...) **dik l-informazzjoni** tkun meħtieġa biex issir **applikazzjoni** jew talba taht dan ir-Regolament;

---

⁶⁴ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"Jenhtieg li l-Awtoritajiet Ċentrali jew l-awtoritajiet kompetenti ma jkunux prekluzi milli jidhlu fi jew iżommu ftehimiet jew arrangamenti eżistenti mal-Awtoritajiet Ċentrali jew l-awtoritajiet kompetenti ta' wiehed jew aktar mill-Istati Membri l-oħrajn li jippermettu komunikazzjonijiet diretti fir-relazzjonijiet reċiproċi tiegħu. L-awtoritajiet kompetenti jenhtieg li jinfurmaw lill-Awtoritajiet Ċentrali tagħhom dwar tali ftehimiet jew arrangamenti."

- (b) jiġbru u jiskambjaw l-informazzjoni **rilevanti fil-proċeduri fi kwistjonijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri** taht l-Artikolu 64;
- (c) jipprovdu informazzjoni u assistenza lid-detenturi tar-responsabbiltà tal-ġenituri li qegħdin jitolbu r-rikonoxximent u l-infurzar tad-deċiżjonijiet (...) fit-territorju **tal-Awtorità Ċentrali rikjesta**, u b'mod partikolari dwar id-drittijiet ta' aċċess u r-ritorn tal-minuri, **inkluż, fejn meħtieġ, informazzjoni dwar kif jakkwistaw l-ghajnuna legali;**
- (d) jiffaċilitaw il-komunikazzjoni(...) bejn il-**qrati**, l-awtoritajiet **kompetenti u korpi oħra involuti**,⁶⁵ b'mod partikolari għall-applikazzjoni tal-Artikolu (...)64a;
- (e) **jiffaċilitaw⁶⁶ il-komunikazzjoni bejn il-qrati, fejn meħtieġ, b'mod partikolari għall-applikazzjoni tal-Artikoli 12, 12a, 14 u 19;**

⁶⁵ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"F'kazijiet speċifiċi fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament, l-Awtoritajiet Ċentrali jenħtieġ li jikkooperaw ma' xulxin biex jipprovdu assistenza lill-qrati nazzjonali, l-awtoritajiet kompetenti u korpi oħra kif ukoll lid-detenturi tar-responsabbiltà tal-ġenituri. Dawn il-korpi l-oħra jistgħu jinkludu, pereżempju, organizzazzjonijiet mhux governattivi li joffru faċilitajiet biex isir kuntatt sorveljat jew korp generalment imsejjaħ bħala Assistenza tal-Qorti tal-Familja li teżisti f'xi Stati Membri. L-assistenza mogħtija mill-Awtorità Ċentrali rikjesta jenħtieġ li tinkludi, b'mod partikolari, il-lokalizzazzjoni tal-minuri, direttament jew permezz tal-qrati, ta' awtoritajiet kompetenti jew ta' korpi oħra, meta dan ikun meħtieġ biex titwettaq talba skont dan ir-Regolament, u l-ġhoti ta' kwalunkwe informazzjoni rilevanti fil-proċedimenti fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri."

⁶⁶ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"Jenħtieġ ukoll li l-Awtoritajiet Ċentrali rikjesti jieħdu l-passi kollha adatti biex jiffaċilitaw il-komunikazzjoni bejn il-qrati, fejn meħtieġ, b'mod partikolari għall-applikazzjoni tar-regoli dwar it-trasferiment tal-ġurisdizzjoni, b'miżuri proviżorji, inkluż miżuri protettivi f'kazijiet urġenti, b'mod partikolari fejn huma relatati mas-sekwestru internazzjonali ta' minuri u mmirati biex jimminimizzaw ir-riskju msemmi f'punt (b) tal-Artikolu 13(1) tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980, u dwar *lis pendens* u azzjonijiet dipendenti. Għal dan il-għan, l-ġhoti ta' informazzjoni għal komunikazzjoni diretta ulterjuri tista' tkun suffiċjenti f'xi kazijiet (pereżempju, l-ġhoti ta' dettalji ta' kuntatt tal-awtoritajiet tal-interessi tal-minuri, maġistrati tan-netwerk jew il-qorti kompetenti)."

- (f) jipprovdu tali informazzjoni u assistenza kif ikun meħtieġ mill-**qrati u** l-awtoritajiet **kompetenti** għall-applikazzjoni tal-Artikolu 65; **u**
- (g) jiffaċilitaw il-ftehim bejn id-detenturi tar-responsabbiltà tal-ġenituri permezz ta' medjazzjoni jew metodi oħra **ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim**, u jiffaċilitaw il-kooperazzjoni transfruntiera għal dan il-għan (...).
- (...)

Artikolu 64

Il-kooperazzjoni dwar il-ġbir u l-iskambju tal-informazzjoni **rilevanti fil-proċeduri fi kwistjonijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri**

1. Fuq talba magħmula b'raġunijiet ta' sostenn (...), l-Awtorità Ċentrali tal-Istat Membru fejn il-minuri jgħix jew jinsab **jew kien** jgħix (...) **jew** jinsab abitwalment (...), direttament jew permezz tal-**qrati**, l-awtoritajiet **kompetenti** jew korpi oħra:

- (a) **għandha, fejn ikun disponibbli, tipprovdi, jew tfassal u tipprovdi rapport dwar:**
  - (i) (...) is-sitwazzjoni tal-minuri;
  - (ii) (...) kwalunkwe proċedura li **għaddejjja (...) fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri għall-minuri**; jew
  - (iii) (...) deċiżjonijiet meħuda (...) **fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri għall-minuri**;

- (b) ghandha tipprovdi kwalunkwe informazzjoni ohra rilevanti għall-proċeduri fi kwistjonijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri fl-Istat membru rikjedenti, b'mod partikolari dwar is-sitwazzjoni ta' ġenitur, familjari jew persuna ohra li tista' tkun adatta biex tiegħu hsieb il-minuri, jekk is-sitwazzjoni tal-minuri titlob hekk; jew
- (c) tista' titlob lill-qorti jew lill-awtorità kompetenti tal-Istat Membru tagħha biex tqis il-htieġa li jittiegħdu miżuri għall-protezzjoni tal-persuna jew tal-proprjetà tal-minuri.

(...)

2. Fi kwalunkwe każ fejn il-minuri jkunu esposti għal periklu serju, il-qorti jew l-awtorità kompetenti li tikkontempla li tiegħu jew li tkun hadet miżuri għall-protezzjoni tal-minuri, jekk tkun taf li r-residenza tal-minuri tkun inbidlet għal, jew li l-minuri jinsab fi, Stat Membru iehor, ghandha tinforma lill-qorti jew l-awtoritajiet kompetenti ta' dak l-Istat Membru dwar il-periklu involut u l-miżuri mehuda jew li qed jiġu kkunsidrati. Din l-informazzjoni tista' tintbagħat direttament jew permezz tal-Awtoritajiet Ċentrali.

3. It-talbiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2 u kwalunkwe dokument addizzjonali għandhom ikunu akkumpanjati minn traduzzjoni bil-lingwa uffiċjali tal-Istat Membru rikjest jew, fejn ikun hemm diversi lingwi uffiċjali f'dak l-Istat Membru, bil-lingwa uffiċjali jew wahda mil-lingwi uffiċjali tal-post fejn ghandha titwettaq it-talba, jew kwalunkwe lingwa ohra li l-Istat Membru rikjest jaċċetta espressament. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw din l-aċċettazzjoni lill-Kummissjoni f'konformità mal-Artikolu 81.

4. Hlief meta jkun hemm ċirkustanzi eċċezzjonali li jagħmlu dan impossibbli,⁶⁷ l-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 għandha tintbagħat lill-Awtorità Ċentrali rikjedenti sa mhux aktar tard minn tliet xhur wara li tasal it-talba.

---

⁶⁷ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"Billi fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri ż-żmien huwa prezzjuż, l-informazzjoni mitluba skont id-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament dwar il-kooperazzjoni, inkluż dwar il-ġbir u l-iskambju ta' informazzjoni rilevanti fi proċeduri ta' kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri, u d-deċiżjoni tal-ġħoti jew tar-rifjut tal-approvazzjoni għat-tqegħid tal-minuri fi Stat Membru ieħor, jenħtieġ li tintbagħat lill-Istat Membru rikjedenti mill-Awtorità Ċentrali tal-Istat Membru rikjest sa mhux aktar tard minn tliet xhur wara l-wasla tat-talba, hlief meta ċirkostanzi eċċezzjonali jagħmlu dan impossibbli li jsir. Dan jenħtieġ li jinkludi l-obbligu li l-awtorità nazzjonali kompetenti tipprovdi l-informazzjoni lill-Awtorità Ċentrali rikjesta, jew tispjega għaliex ma tistax tipprovdiha, qabel jagħlaq iż-żmien li fih tista' tagħmel dan f'konformità ma' din l-iskadenza. Madankollu, l-awtoritajiet kompetenti kollha involuti jenħtieġ li jistinkaw biex jipprovdu t-tweġiba saħansitra qabel ma jagħlaq iż-żmien massimu."

Artikolu 64a

Implimentazzjoni ta' deċiżjonijiet fi kwistjonijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri fi Stat Membru ieħor

- 1. Qorti ta' Stat Membru tista' titlob lill-qrati jew lill-awtoritajiet kompetenti ta' Stat Membru ieħor biex jassistu fl-implimentazzjoni⁶⁸ tad-deċiżjonijiet fi kwistjonijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri mehuda taht dan ir-Regolament, b'mod partikolari għall-iżgurar tal-eżerċizzju effettiv tad-drittijiet ta' aċċess.**
- 2. It-talba msemmija fil-paragrafu 1 u kwalunkwe dokument li jkun magħha għandhom ikunu akkompanjati minn traduzzjoni bil-lingwa uffiċjali tal-Istat Membru rikjest jew, fejn ikun hemm diversi lingwi uffiċjali f'dak l-Istat Membru, bil-lingwa uffiċjali jew waħda mil-lingwi uffiċjali tal-post fejn għandha titwettaq it-talba, jew kwalunkwe lingwa oħra li l-Istat Membru rikjest jaċċetta espressament. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw din l-aċċettazzjoni lill-Kummissjoni f'konformità mal-Artikolu 81.**

---

⁶⁸ Għandha tiżdied Premessa skont dan li ġej:

"Meta qorti ta' Stat Membru tkun diġà ħadet deċiżjoni fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri jew tkun qed tikkontempla din id-deċiżjoni u l-implimentazzjoni għandha sseħħ fi Stat Membru ieħor, jenħtieġ li l-qorti tkun tista' titlob li l-qrati jew l-awtoritajiet kompetenti ta' dak l-Istat Membru l-ieħor jassistu fl-implimentazzjoni tad-deċiżjoni. Dan għandu japplika, pereżempju, għal deċiżjonijiet li jippermettu aċċess sorveljat li għandu jiġi eżerċitat fi Stat Membru ieħor għajr l-Istat Membru fejn tkun lokalizzata l-qorti li tordna l-aċċess jew li jinvolvu kwalunkwe miżura ta' akkompanjament oħra tal-qorti jew tal-awtoritajiet kompetenti fl-Istat Membru fejn għandha tiġi implimentata d-deċiżjoni."

⁶⁹ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Fejn deċiżjoni għat-tqeghid ta' minuri fil-kustodja istituzzjonali jew f'familja tkun qed tiġi kkontemplata fl-Istat Membru tar-residenza abitwali tal-minuri, il-qorti jenħtieġ li tqis, fl-aktar stadju bikri tal-proċedimenti, miżuri xierqa biex jiġi żgurat ir-rispett tad-drittijiet tal-minuri, b'mod partikolari d-dritt li jippreservaw l-identità etnika tagħhom u jzommu kuntatt mal-ġenituri, jew, fejn xieraq, ma' familjari oħra, fid-dawl tal-Artikoli 8, 9 u 20 tal-Konvenzjoni tan-NU dwar id-Drittijiet tat-Tfal. Fejn il-qorti hija konxja ta' konnessjoni mill-qrib tal-minuri ma' Stat Membru ieħor, miżuri xierqa jistgħu jinkludu b'mod partikolari, fejn il-punt(b) tal-Artikolu 37 tal-Konvenzjoni ta' Vjenna dwar ir-Relazzjonijiet Konsulari huwa applikabbli, notifika lill-korp Konsulari ta' dak l-Istat Membru. Il-qorti tista' ssir konxja wkoll ta' dan minn informazzjoni pprovduta mill-Awtorità Ċentrali ta' dak l-Istat Membru l-ieħor. Miżuri xierqa oħrajn jistgħu jinkludu wkoll talba skont dan ir-Regolament lil dak l-Istat Membru għal informazzjoni dwar ġenitur, familjari jew persuni oħra li jistgħu jkunu adatti biex jiehdu ħsieb il-minuri. Barra minn hekk, skont iċ-ċirkostanzi, il-qorti tista' titlob ukoll informazzjoni dwar il-proċedimenti u d-deċiżjonijiet rigward ġenitur jew aħwa tal-minuri. L-aħjar interessi tal-minuri għandhom jibqgħu l-kunsiderazzjoni ewlenija. B'mod partikolari, l-ebda waħda minn dawn id-dispożizzjonijiet ma għandha taffettwa l-liġi jew il-proċedura nazzjonali applikabbli għal kwalunkwe deċiżjoni ta' tqeghid mehuda mill-qorti jew mill-awtorità kompetenti fl-Istat Membru li tikkontempla t-tqeghid. B'mod partikolari, din ma tpoġġi l-ebda obbligu fuq l-awtoritajiet tal-Istat Membru li jkollu l-ġurisdizzjoni li jqiegħed lill-minuri fl-Istat Membru l-ieħor jew tkompli tinvolvi lil dak l-Istat Membru fid-deċiżjoni jew il-proċedimenti tat-tqeghid."

1. Fejn (...) **qorti jew awtorità kompetenti**, (...) tikkontempla t-tqeghid ta' minuri fi Stat Membru ieħor⁷⁰, (...) l-ewwel għandha tikseb il-kunsens tal-awtorità kompetenti f'dak l-Istat Membru l-ieħor. Għal dak il-għan (...) l-Awtorità Ċentrali (...) tal-Istat Membru **rikjedenti għandha** tibgħat lill-Awtorità Ċentrali tal-Istat Membru **rikjedenti** fejn għandu jitqiegħed il-minuri, talba għal kunsens li tinkludi rapport dwar il-minuri flimkien mar-raġunijiet għat-tqegħid jew għall-provediment ta' kura propost, **informazzjoni dwar il-finanzjament kontemplat u kwalunkwe informazzjoni oħra li tikkunsidra rilevanti, bħad-durata mistennija tat-tqegħid.**⁷¹

---

⁷⁰ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Kwalunkwe tip ta' tqegħid ta' minuri fil-kura ta' familja – jiġifieri, skont il-liġi u l-proċedura nazzjonali, ma' individwu wieħed jew aktar – jew f'kustodja istituzzjonali, pereżempju f'orfanatrofju jew dar tat-tfal, fi Stat Membru ieħor jenħtieġ li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament, sakemm ma jiġix eskluż esplicitament, bħalma huwa l-każ ta' tqegħid bi hsieb ta' adozzjoni, tqegħid ma' ġenitur jew, fejn applikabbli, ma' kwalunkwe familjari qarib ieħor kif iddikjarata mill-Istat Membru riċeventi. B'riżultat ta' dan, anke "tqegħid edukattiv" ordnat minn qorti jew organizzat minn awtorità kompetenti bil-qbil tal-ġenituri jew tal-minuri jew fuq talba tagħhom wara imġiba devjanti tal-minuri, jenħtieġ li jiġi inkluz. Huwa biss it-tqegħid – kemm jekk edukattiv jew punittiv – ordnat jew irrangat wara att tal-minuri li jista' jammonta għal att punibbli skont il-liġi kriminali nazzjonali, jekk imwettaq minn adult irrispettivament minn jekk fil-każ partikolari dan jista' jwassal għal kundanna, li jenħtieġ li jiġi eskluż."

⁷¹ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Fejn qorti jew awtorità kompetenti ta' Stat Membru tqis it-tqegħid ta' minuri fi Stat Membru ieħor, jenħtieġ li titwettaq proċedura ta' konsultazzjoni biex jinkiseb il-kunsens qabel it-tqegħid. Il-qorti jew l-awtorità kompetenti li tqis it-tqegħid jenħtieġ li tikseb il-kunsens tal-awtorità kompetenti tal-Istat Membru li l-minuri jkun ser jitqiegħed fih qabel ma tordna jew tirraġa t-tqegħid. Jenħtieġ li n-nuqqas ta' twegħiba fi żmien tliet xhur ma jinftehimx bħala kunsens u mingħajr kunsens it-tqegħid jenħtieġ li ma jsirx. It-talba għall-kunsens jenħtieġ li tinkludi mill-anqas rapport dwar il-minuri flimkien mar-raġunijiet għall-proposta tat-tqegħid jew l-għoti ta' kura, kemm mistenni jdum it-tqegħid, informazzjoni dwar kwalunkwe finanzjament, issupplimentata minn kwalunkwe informazzjoni oħra li l-Istat Membru rikjest jista' jqis bħala pertinenti bħal kwalunkwe supervizjoni prevista tal-miżura, l-arrangamenti għall-kuntatt mal-ġenituri, familjari oħra jew persuni li magħhom il-minuri għandu relazzjoni mill-qrib, jew ir-raġunijiet għaliex tali kuntatt mhux kontemplat fid-dawl tal-Artikolu 8 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem.

B'kont meħud tal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, fejn il-kunsens għat-tqegħid ikun ingħata għal perijodu speċifiku ta' żmien, dak il-kunsens jenħtieġ li ma japplikax għal deċiżjonijiet jew arrangamenti li jestendu d-durata tat-tqegħid. F'dawn iċ-ċirkostanzi, jenħtieġ li ssir talba għidida għall-kunsens."

1a. Il-paragrafu 1 m'ghandux japplika fejn il-minuri ghandu jitqiegħed ma' ġenitur.

L-Istati Membri jistghu jiddeċiedu li l-kunsens tagħhom skont il-paragrafu 1 ma jkunx meħtieġ għal tqegħid fi hdan it-territorju tagħhom stess ma' ċerti kategoriji ta' qraba minbarra ġenituri. Dawn il-kategoriji għandhom jiġu kkomunikati lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 81.

1b. L-Awtorità Ċentrali ta' Stat Membru iehor tista' tgharraf lill-qorti jew lill-awtorità kompetenti li tikkontempla tqegħid ta' minuri b'konnessjoni mill-qrib tal-minuri ma' dak l-Istat Membru. Dan m'ghandux jaffettwa l-liġi u l-proċedura nazzjonali tal-Istat Membru li jikkontempla t-tqegħid.

2. It-talba u (...) kwalunkwe dokument **addizzjonali** msemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu akkumpanjati minn traduzzjoni bil-lingwa uffiċjali **tal-Istat Membru rikjest jew, fejn ikun hemm diversi lingwi uffiċjali f'dak l-Istat Membru, bil-lingwa uffiċjali** jew waħda mil-lingwi uffiċjali (...) tal-**post fejn għandha titwettaq it-talba, jew** kwalunkwe lingwa oħra li l-Istat Membru rikjest jaċċetta espressament. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw din l-aċċettazzjoni lill-Kummissjoni f'konformità mal-Artikolu 81.

3. It-tqegħid (...) imsemmi fil-paragrafu 1 (...) **jista' jiġi ordnat jew organizzat biss** (...) mill-Istat Membru rikjedenti (...) **wara** li l-awtorità kompetenti tal-Istat Membru rikjest tkun tat il-kunsens għal dan it-tqegħid.

4. Hlief meta jkun hemm ċirkustanzi eċċezzjonali li jagħmlu dan impossibbli, id-deċiżjoni (...) tal-ġhoti jew tar-rifjut tal-kunsens **għandha tintbagħat** lill-Awtorità Ċentrali rikjedenti sa mhux aktar tard minn (...) **tliet** xhur wara li tiġi riċevuta t-talba.⁷²

---

⁷² Ara l-Premessa proposta fin-nota 67 f'qiegħ il-paġna.

5. Il-proċedura għall-akkwist tal-kunsens għandha tiġi regolata mil-liġi nazzjonali tal-Istat Membru rikjest⁷³.

6. Dan l-Artikolu ma jipprekludix lill-Awtoritajiet Ċentrali jew l-awtoritajiet kompetenti milli jidhlu fi jew iżommu ftehimiet jew arrangamenti eżistenti mal-Awtoritajiet Ċentrali jew l-awtoritajiet kompetenti ta' wiehed jew aktar mill-Istati Membri l-oħrajn billi jissimplifikaw il-proċedura ta' konsultazzjoni għall-kisba tal-kunsens fir-relazzjonijiet reċiproċi tagħhom.

Artikolu 66

(...) Spejjeż tal-Awtoritajiet Ċentrali

(...) **1.** L-assistenza provduta mill-Awtoritajiet Ċentrali skont dan ir-Regolament għandha tkun mingħajr hlas.

2. Kull Awtorità Ċentrali għandha ġġarrab l-ispejjeż tagħha stess **fl-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.**

Artikolu 67

Laqgħat tal-Awtoritajiet Ċentrali

1. L-Awtoritajiet Ċentrali, biex jiffaċilitaw l-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament, għandhom jiltaqgħu regolarment.

---

⁷³ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Barra minn hekk, f'konformità mal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, l-Istati Membri jenħtieġ li jistabbilixxu regoli u proċeduri ċari għall-finijiet tal-kunsens imsemmi f'dan ir-Regolament, sabiex tiġi żgurata ċ-ċertezza legali u l-heffa. Fost l-oħrajn, jenħtieġ li l-proċeduri jippermettu lill-awtorità kompetenti tagħti jew tirrifjuta l-kunsens tagħha minnufih."

2. Il-laqgħat tal-Awtoritajiet Ċentrali għandhom jissejhu, **b'mod partikolari, mill-Kummissjoni**⁷⁴ fi hdan il-qafas tan-Netwerk Ġudizzjarju Ewropew fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali skont id-Deciżjoni Nru 2001/470/KE.

KAPITOLU VI

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 67a0

Kamp ta' Applikazzjoni

Dan il-Kapitolu għandu japplika għall-ipproċessar ta' talbiet u applikazzjonijiet skont il-Kapitoli III sa V ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 67a

Kooperazzjoni u komunikazzjoni bejn il-qrati

1. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, il-qrati jistghu jikkooperaw u jikkomunikaw direttament ma' xulxin, jew jitolbu informazzjoni direttament lil xulxin dment li tali komunikazzjoni tirrispetta d-drittijiet proċedurali tal-partijiet għall-proċedimenti u l-kunfidenzjalità tal-informazzjoni.

---

⁷⁴ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Il-fatt li l-laqgħat tal-Awtoritajiet Ċentrali għandhom jissejhu, b'mod partikolari, mill-Kummissjoni fi hdan il-qafas tan-Netwerk Ġudizzjarju Ewropew fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali skont id-Deciżjoni Nru 2001/470/KE, jenhtieg li ma jipprekludix li jiġu organizzati laqgħat ohra tal-Awtoritajiet Ċentrali."

2. Il-kooperazzjoni msemija fil-paragrafu 1 tista' tigi implimentata bi kwalunkwe mezz li l-qorti tikkunsidra adatt. Hija tista' b'mod partikolari, tikkonċerna:

- (a) komunikazzjoni għall-finijiet tal-Artikoli 12 u 12a;**
- (b) informazzjoni f'konformità mal-Artikolu 14;**
- (c) informazzjoni dwar proċedimenti pendenti għall-finijiet tal-Artikolu 19;**
- (d) komunikazzjoni għall-finijiet tal-Kapitoli III sa V.**

Artikolu 65a

Ġbir u trasmissjoni ta' informazzjoni⁷⁵

---

⁷⁵ Għandhom jiżiedu żewġ Premessi skont dan li ġej:

- (R1) "Sakemm dan ir-Regolament ma jipprevedix mod ieħor, ir-Regolament (UE) Nru 2016/679 jenhtieg li japplika għall-ipproċessar tad-data personali mill-Istat Membru mwettaq b'applikazzjoni ta' dan ir-Regolament. B'mod partikolari, sabiex ma jkunx ipperikolat it-twettiq tat-talba skont dan ir-Regolament, pereżempju għar-ritorn tal-minuri skont il-Konvenzjoni tal-Aja dwar is-Sekwestru ta' Minuri tal-1980 jew biex qorti tqis il-htiega li jittieħdu miżuri għall-protezzjoni tal-persuna jew tal-proprjetà tal-minuri, in-notifika tas-sugġett tad-data kif mitlub mill-Artikolu 14(1)-(4) tar-Regolament (UE) Nru 2016/679, pereżempju dwar id-data mitluba għal-lokalizzazzjoni tal-minuri, tista' tigi deferita sakemm it-talba li għaliha tintalab din l-informazzjoni tkun twettqet. Din l-eċċezzjoni qed issir skont l-Artikolu 14(5) kif ukoll il-punti (f), (g), (i) u (j) tal-Artikolu 23(1) tar-Regolament (UE) Nru 2016/679."
- (R2) "Dan ma jipprekludix intermedjarju, qorti jew awtorità kompetenti li lilha tkun giet trasmessa l-informazzjoni msemija fil-paragrafu 1, milli tieħu miżuri għall-protezzjoni tal-minuri, jew milli tippermetti li jittieħdu tali miżuri, fejn il-minuri jkun fil-periklu jew ikun hemm indikazzjonijiet ta' riskju bħal dan."

1. L-Awtorità Ċentrali rikjesta għandha tibghat, kwalunkwe applikazzjoni, talba jew l-informazzjoni li tinsab hemmhekk fi kwistjonijiet tar-responsabbiltà tal-ġenituri jew sekwestru internazzjonali ta' minuri, kif adatt, skont dan ir-Regolament lill-qorti jew lill-awtorità kompetenti ġewwa l-Istat Membru tagħha jew intermedjarju iehor kif xieraq skont il-liġi u l-proċedura nazzjonali.
2. Kwalunkwe intermedjarju, qorti jew awtorità kompetenti li lilhom tkun trażmessa taht dan ir-Regolament l-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 jistgħu jużawha biss għall-finijiet ta' dan ir-Regolament.
3. L-intermedjarju, il-qorti jew l-awtorità kompetenti li għandha jew hija kompetenti li tiġbor, ġewwa l-Istat rikjest, l-informazzjoni meħtieġa għat-twettiq ta' talba jew ta' applikazzjoni skont dan ir-Regolament, għandha tipprovdi din l-informazzjoni lill-Awtorità Ċentrali rikjesta fuq talba tagħha f'każijiet fejn l-Awtorità Ċentrali rikjesta ma jkollhiex aċċess dirett għaliha.
4. L-Awtorità Ċentrali rikjesta għandha tibghat, skont il-ħtieġa, l-informazzjoni hekk miksuba lill-Awtorità Ċentrali rikjedenti skont il-liġi u l-proċedura nazzjonali.

Artikolu 67b

Notifika lis-suġġett tad-data

Fejn hemm riskju li din taf tippreġudika t-twettiq effettiv tat-talba skont dan ir-Regolament li għalih tkun qed tintbagħat l-informazzjoni, l-obbligu li jiġi notifikat is-suġġett tad-data skont l-Artikolu 14 (1) u (4) tar-Regolament (UE) 2016/679 jista' jiġi differit sakemm titwettaq it-talba.⁷⁶

Artikolu 67c

Nuqqas ta' divulgazzjoni ta' informazzjoni⁷⁷

---

⁷⁶ Ara l-Premessa proposta fin-nota 75 f'qiegħ il-paġna.

⁷⁷ It-test li ġej għandu jizdied wara l-Premessa proposta fin-nota 75 f'qiegħ il-paġna:

"F'kazijiet fejn id-divulgazzjoni jew il-konferma tal-informazzjoni rilevanti tista' jkollha friskju l-aħjar interessi tal-minuri, pereżempju fejn tkun seħħet il-vjolenza domestika u l-qorti ordnat li l-indirizz il-ġdid tal-minuri ma jiġix divulgat lill-applikant, dan ir-Regolament jagħmel li jista' biex isib bilanċ delikat. Filwaqt li dan ir-Regolament jipprevedi li jenħtieġ li Awtorità Ċentrali, qorti jew awtorità kompetenti ma tiddivulgax jew ma tikkonfermax lill-applikant jew lil parti terza kwalunkwe informazzjoni miġbura jew mibgħuta għall-finijiet ta' dan ir-Regolament jekk tiddetermina li dan jista' jipperikola s-saħħa, is-sikurezza jew il-libertà tal-minuri jew ta' persuna oħra, ir-Regolament madankollu jissottolinja li dan jenħtieġ li ma jimpedixxix il-ġbir u t-trasmissjoni tal-informazzjoni minn u bejn l-Awtoritajiet Ċentrali, il-qorti jew l-awtoritajiet kompetenti sakemm ikun meħtieġ biex jitwettqu l-obbligi skont dan ir-Regolament. Dan ifisser li fejn possibbli u xieraq, applikazzjoni tista' tiġi pproċessata skont dan ir-Regolament mingħajr ma l-applikant jingħata l-informazzjoni kollha meħtieġa biex jipproċessaha. Pereżempju, fejn il-liġi nazzjonali hekk tipprevedi, Awtorità Ċentrali tista' tagħmel rikors f'isem applikant mingħajr ma tgħaddi l-informazzjoni lill-applikant dwar fejn jinsab il-minuri. Madankollu, f'kazijiet fejn is-sempliċi talba tista' tkun diġà tipperikola s-saħħa, is-sikurezza jew il-libertà tal-minuri jew ta' persuna oħra, jenħtieġ li ma jkun hemm l-ebda obbligu skont dan ir-Regolament li ssir tali talba."

1. Awtorità Ċentrali, qorti jew awtorità kompetenti m'għandhiex tiddivulga jew tikkonferma informazzjoni miġbura jew trasmessa għall-finijiet tal-Kapitoli III sa VI jekk tiddetermina li meta tagħmel dan tista' tipperikola s-saħħa, is-sigurtà jew il-libertà tal-minuri jew ta' persuna oħra.
2. Determinazzjoni għal dan il-ghan li ssir fi Stat Membru wiehed għandu jittiehed kont tagħha mill-Awtoritajiet Ċentrali, il-qrati u l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati membri l-oħra, b'mod partikolari f'kazijiet ta' vjolenza domestika.
3. Xejn f'dan l-Artikolu m'għandu jimpedixxi l-gbir jew it-trasmissjoni tal-informazzjoni minn u bejn l-Awtoritajiet Ċentrali, il-qrati u l-awtoritajiet kompetenti sa fejn ikun meħtieġ li jitwettqu l-obbligi skont il-Kapitoli III sa VI.

Artikolu 68

Legalizzazzjoni jew formalità oħra simili

L-ebda legalizzazzjoni jew formalità simili oħra ma għandha tkun meħtieġa (...) **fil-kuntest ta' dan ir-Regolament.**

Artikolu 69

(...) Lingwi

1. Mingħajr preġudizzju għall-punt (a) tal-Artikolu 35/47j(2), fejn traduzzjoni jew translitterazzjoni tkun meħtieġa skont dan ir-Regolament, dik it-traduzzjoni jew translitterazzjoni tkun fl-ilsien uffiċjali tal-Istat Membru konċernat jew, meta jkun hemm diversi ilsna uffiċjali f'dak l-Istat Membru, fl-ilsien uffiċjali jew wiehed mill-ilsna uffiċjali tal-proċedimenti tal-qorti tal-post fejn tiġi invokata deċiżjoni meħuda fi Stat Membru ieħor jew fejn issir applikazzjoni, f'konformità mal-liġi ta' dak l-Istat Membru.

2. It-traduzzjonijiet jew it-transliterazzjonijiet tal-kontenut rilevanti taċ-ċertifikati msemmija fl-Artikoli (...) **36a, 471** u 56 jistgħu jkunu f'islen uffiċjali ieħor jew fl-ilsna tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni li l-Istat Membru konċernat ikun innotifika li jista' jaċċettahom f'konformità mal-Artikolu 81.

3. (...) **L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw mal-Kummissjoni bl-ilsien jew bl-ilsna uffiċjali tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni għajr dik tagħhom stess li fihom jistgħu jiġu aċċettati komunikazzjonijiet lill-Awtoritajiet Ċentrali.**

4. Kull traduzzjoni mitluba għall-finijiet tal-Kapitoli **III u IV** ta' dan ir-Regolament issir minn persuna kwalifikata li tagħmel it-traduzzjonijiet f'wieħed mill-Istati Membri.

KAPITOLU VII

ATTI DELEGATI

Artikolu 70

Emendi għall-annessi

Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 71 rigward l-emenda (...) **tal-Annessi [rilevanti]**⁷⁸ **sabiex taġġorna jew tagħmel bidliet tekniċi f'dawk l-Annessi.**

---

⁷⁸ Ir-referenzi għall-Annessi jiddaħhlu aktar tard.

Artikolu 71

Eżerċizzju tad-delegazzjoni

1. Is-setgħa ta' adozzjoni tal-atti delegati hija konferita lill-Kummissjoni soġġetta għall-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa ta' adozzjoni tal-atti delegati msemmija fl-Artikolu 70 tiġi konferita fuq il-Kummissjoni għal perjodu indeterminat ta' żmien minn [data ta' dħul fis-seħh ta' dan ir-Regolament].
3. Id-delegazzjoni tas-setgħa msemmija fl-Artikolu 70 tista' tiġi revokata fi kwalunkwe hin mill-Kunsill. Deċiżjoni ta' revoka għib fi tmiemha d-delegazzjoni tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Din tidhol fis-seħh fil-jum wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data aktar tard speċifikata fih. Mhix ser taffettwa l-validità tal-ebda att delegat diġà fis-seħh.
4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta mal-esperti maħtura minn kull Stat Membru f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali dwar Tfassil Ahjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016.
5. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah lill-Kunsill.
6. Att delegat skont l-Artikolu 70 għandu jidhol fis-seħh biss jekk ma tiġi espressa l-ebda oġġezzjoni mill-Kunsill f'perjodu ta' xahrejn ta' notifika ta' dak l-att lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, il-Kunsill jinforma lill-Kummissjoni li mhix ser toġġezzjona. Dak il-perjodu jiġi estiż b'xahrejn fuq inizjattiva tal-Kunsill.
7. Il-Parlament Ewropew għandu jiġi informat bl-adozzjoni tal-atti delegati mill-Kummissjoni, bi kwalunkwe oġġezzjoni fformulata għalihom, jew bir-revoka tad-delegazzjoni tas-setgħat mill-Kunsill.

KAPITOLU VIII

RELAZZJONIJIET MA' STRUMENTI OHRA

Artikolu 72

Relazzjonijiet ma' strumenti oħra⁷⁹

1. Soġġett għad-dispożizzjonijiet tal-**paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu** u l-Artikoli 73 (...) sa 78, dan ir-Regolament għandu, għall-Istati Membri, iwarrab il-konvenzjonijiet eżistenti waqt iż-żmien tad-dhul fis-seħh tar-Regolament (KE) Nru 2201/2003 li kienu ġew konkluzi bejn żewġ Stati Membri jew aktar u jirrigwardaw kwistjonijiet irregolati minn dan ir-Regolament.
2. **Il-Finlandja u l-Iżvezja ngħataw l-għażla li jiddikjaraw, skont l-Artikolu 59(2) tar-Regolament (KE) Nru 2201/2003 u soġġett għall-kondizzjonijiet stabbiliti fil-punti (b) u (c) ta' dik id-dispożizzjoni li l-Konvenzjoni tas-6 ta' Frar 1931 bejn id-Danimarka, il-Finlandja, l-Iżlanda, in-Norveġja u l-Iżvezja li tinkludi d-dispożizzjonijiet tal-liġi internazzjonali privata dwar iż-żwieġ, l-adozzjoni u t-tutela, flimkien mal-Protokoll Finali tagħha, għandhom japplikaw, fl-intier jew f'parti biss, fir-relazzjonijiet reċiproki tagħhom, minflok ir-regoli ta' dak ir-Regolament. Id-dikjarazzjonijiet rispettivi tagħhom kienu ppubblikati f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea bhala anness għar-Regolament (KE) Nru 2201/2003. Jistgħu jiġu rtirati, fl-intier jew f'parti, f'kwalsijasi hin mill-imsemmija Stati Membri.**
3. Ir-regoli ta' ġurisdizzjoni fi kwalsijasi ftehim fil-futur li jrid jiġi konkluz bejn l-Istati Membri msemmija fil-paragrafu 2 li jirrigwardaw il-kwistjonijiet regolati minn dan ir-Regolament għandhom ikunu konformi ma' dawk stabbiliti f'dan ir-Regolament.

---

⁷⁹ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Huwa mfakkar li għal ftehimiet ma' Stat terz wiehed jew aktar konkluzi minn Stat Membru qabel id-data tal-adeżjoni tiegħu mal-Unjoni, japplika l-Artikolu 351 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea."

4. Il-prinċipju li ma jkunx hemm diskriminazzjoni għal raġunijiet ta' nazżjonalità bejn iċ-ċittadini tal-Unjoni għandu jiġi rispettatt.

5. Id-deċiżjonijiet mehuda f'xi wiehed mill-Istati Nordiċi li diġà għamlu d-dikjarazzjoni msemmija fil-paragrafu 2 taht forum ta' ġurisdizzjoni li jikkorrispondi għal wiehed minn dawk stabbiliti fil-Kapitolu II ta' dan ir-Regolament, għandhom jiġu rikonoxxuti u infurzati fl-Istati Membri l-oħra skont ir-regoli stabbiliti fit-Taqsima 1 tal-Kapitolu IV ta' dan ir-Regolament.

6. L-Istati Membri għandhom jibagħtu lill-Kummissjoni:

- (a) kopja tal-ftehimiet u tal-liġijiet uniformi li jimplementaw dawn il-ftehimiet imsemmija fil-paragrafu 3;
- (b) kwalunkwe denunzja jew emenda tal-ftehimiet jew tal-liġijiet uniformi msemmija fil-paragrafi 2 u 3.

Din l-informazzjoni għandha tkun ippubblikata f'*Il-Ġurnal Uffiċjali* tal-Unjoni Ewropea.

Artikolu 73

Relazzjonijiet ma' ċerti konvenzjonijiet multilaterali

Fir-relazzjonijiet bejn l-Istati Membri, dan ir-Regolament jiehu preċedenza fuq il-konvenzjonijiet li ġejjin diment li jkunu jikkonċernaw kwistjonijiet li huma rregolati minn dan ir-Regolament:

- (a) il-Konvenzjoni tal-Aja tal-5 ta' Ottubru tal-1961 dwar il-Poteri tal-Awtoritajiet u l-Liġi Applikabli fir-rigward tal-Protezzjoni tal-Minuri;
- (b) il-Konvenzjoni tal-Lussemburgu tat-8 ta' Settembru tal-1967 dwar ir-Rikonoxximent tad-Deciżjonijiet Dwar il-Validità taż-Żwiġijiet;
- (c) il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1 ta' Ġunju tal-1970 dwar ir-Rikonoxximent tad-Divorzji u tas-Separazzjonijiet Legali;
- (d) il-Konvenzjoni Ewropea tal-20 ta' Mejju tal-1980 dwar ir-Rikonoxximent u l-Infurzar tad-Deciżjonijiet li jikkonċernaw il-Kustodja tal-Minuri u r-ritorn tal-Kustodja tal-Minuri.

Artikolu 74

Relazzjoni mal-Konvenzjoni tal-Aja tal-25 ta' Ottubru tal-1980
dwar l-Aspetti Ċivili tas-Sekwestru Internazzjonali ta' Minuri

Meta minuri jiġu mċaqalqa ingustament lejn, jew jinżammu ingustament fi Stat Membru ieħor għajr l-Istat Membru fejn il-minuri jkunu residenti abitwali immedjatament qabel it-tneħħija jew iż-żamma illegali, id-dispożizzjonijiet tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 għandhom (...) **jibqghu jiġu applikati kif ikkomplementati mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitoli III u VI ta' dan ir-Regolament. Fejn deċiżjoni li tordna r-ritorn tal-minuri skont il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1980 meħuda fi Stat Membru jkollha tiġi rikonossuta u infurzata fi Stat Membru ieħor wara tneħħija jew żamma ulterjuri illegali tal-minuri, għandu japplika l-Kapitolu IV.**

Artikolu 75

Relazzjoni mal-Konvenzjoni tal-Aja tad-19 ta' Ottubru tal-1996 dwar il-Ġurisdizzjoni, il-Liġi Applikabbli, ir-Rikonossiment, l-Infurzar u l-Koperazzjoni fir-Rigward tar-Responsabbiltà tal-Ġenituri u l-Miżuri għall-Protezzjoni tal-Minuri

1. Rigward ir-relazzjoni mal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1996 , dan ir-Regolament għandu japplika:
  - (a) soġġett għall-paragrafu 2, meta l-minuri kkonċernat ikollu r-residenza abitwali tiegħu fit-territorju ta' xi Stat Membru;
  - (b) rigward ir-rikonossiment u l-infurzar ta' deċiżjoni meħuda minn (...) **qorti** ta' Stat Membru fit-territorju ta' Stat Membru ieħor, anki jekk il-minuri kkonċernat ikollu r-residenza abitwali tiegħu fit-territorju ta' Stat li jkun Parti kontraenti għal dik Konvenzjoni u li fih dan ir-Regolament ma japplikax.

2. Minkejja l-paragrafu 1,

- (a) meta l-partijiet ikunu qablu fuq il-ġurisdizzjoni ta' (...) **qorti** fi Stat li jkun Parti għall-Konvenzjoni tal-Aja tal-1996 li fih dan ir-Regolament ma jkunx japplika, għandu japplika l-Artikolu 10 ta' dik il-Konvenzjoni;
- (b) fir-rigward tat-trasferiment tal-ġurisdizzjoni bejn (...) **qorti** fi Stat Membru u qorti fi Stat li jkun Parti għall-Konvenzjoni tal-Aja tal-1996 li fih dan ir-Regolament ma jkunx japplika, għandhom japplikaw l-Artikoli 8 u 9 ta' dik il-Konvenzjoni;
- (c) meta l-proċedimenti rigward ir-responsabbiltà tal-ġenituri jkunu pendenti quddiem (...) **qorti** ta' Stat li jkun Parti għall-Konvenzjoni tal-Aja tal-1996 li fih dan ir-Regolament ma japplikax fiż-żmien meta (...) tinfetaħ kawża quddiem **qorti** fi Stat Membru ta' proċedimenti rigward l-istess minuri u li jinvolvu l-istess azzjoni legali, għandu japplika l-Artikolu 13 ta' dik il-Konvenzjoni.⁸⁰

(...)

Artikolu 76

Kamp ta' applikazzjoni tal-effetti(...)

- 1. Il-ftehimiet u l-konvenzjonijiet imsemmija fl-Artikoli 72 sa 75 għandhom ikomplu jkollhom effett fir-rigward ta' kwistjonijiet li mhumiex regolati minn dan ir-Regolament.
- 2. Il-konvenzjonijiet imsemmija fl-Artikoli 73 (...) **sa 75**, u partikolarment il-Konvenzjonijiet tal-Aja tal-1980 u tal-1996, **għandhom** ikomplu (...) **jkollhom** **effett** bejn l-Istati Membri li huma Parti fihom, skont l-Artikoli (...) 73 **sa 75**.

---

⁸⁰ Għandha tizzied Premessa skont dan li ġej:

"Il-liġi applikabbli fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri jenhtieg li tiġi ddeterminata skont id-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu III tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1996. Fl-applikazzjoni ta' dik il-Konvenzjoni fi proċedimenti quddiem qorti ta' Stat Membru li fih japplika dan ir-Regolament, ir-referenza għall-Artikolu 15(1) ta' dik il-Konvenzjoni għad-"dispożizzjonijiet tal-Kapitolu II" ta' dik il-Konvenzjoni jenhtieg li jkunu mifhuma bħala li qed jirreferu għad-"dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament"."

Artikolu 77

Trattati mas-Santa Sede

1. Dan ir-Regolament għandu japplika mingħajr preġudizzju għat-Trattat (Konkordat) Internazzjonali bejn is-Santa Sede u l-Portugall, iffirmit fil-Belt tal-Vatikan (...) fit-**18** ta' Mejju (...) **2004**.
2. Kull deċiżjoni dwar l-invalidità taż-żwieg taht dan it-Trattat imsemmi fil-paragrafu 1 tiġi rikonoxxuta fl-Istati Membri mingħajr preġudizzju għall-kondizzjonijiet stabbiliti fis-**Subsezzjoni 1 tat-Taqsima 1** tal-Kapitolu IV.
3. Id-dispożizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafi 1 u 2 għandhom japplikaw ukoll għat-trattati internazzjonali (...) mas-Santa Sede li ġejjin:
  - (a) "Concordato lateranense" tal-11 ta' Frar 1929 bejn l-Italja u s-Santa Sede, immodifikat bil-ftehim bi Protokoll addizzjonali ffirmit f'Ruma fit-18 ta' Frar 1984;
  - (b) Ftehim bejn is-Santa Sede u Spanja dwar il-kwistjonijiet legali tat-3 ta' Jannar 1979;
  - (c) Ftehim tat-3 ta' Frar 1993 bejn is-Santa Sede u Malta dwar ir-rikonoxximent tal-effetti ċivili taż-żwieġijiet kanoniċi u tad-deċiżjonijiet ta' awtoritajiet u tribunali ekkleżjastiċi fuq dawk iż-żwieġijiet, inkluż il-Protokoll tal-applikazzjoni tal-istess data, (...) bit-**tielet** Protokoll Addizzjonali (...) tas-**27** ta' Jannar (...) **2014**.
4. Ir-rikonoxximent tad-deċiżjonijiet previsti fil-paragrafu 2 jistgħu, fi Spanja, fl-Italja jew f'Malta, ikunu sugġetti għall-istess proċeduri u għall-istess verifiki kif applikabbli għad-deċiżjonijiet tal-qradi ekkleżjastiċi mogħtija fi qbil mat-trattati internazzjonali konklużi mas-Santa Sede msemmija fil-paragrafu 3.

5. L-Istati Membri għandhom jibagħtu lill-Kummissjoni:
- (a) kopja tat-Trattati msemmija fil-paragrafi 1 u 3;
  - (b) kull denunzja ta', jew emendi għal dawk it-Trattati.

KAPITOLU IX

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

Artikolu 78

Dispożizzjonijiet tranżitorji

1. Dan ir-Regolament japplika biss għall-azzjonijiet legali mehuda, għall-istrumenti awtentiċi li ġew formalment imfassla jew irreġistrati u għall-ftehimiet (...) **irreġistrati** fi [*id-data tal-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament*] jew wara.
2. Ir-Regolament (KE) Nru 2201/2003 għandu jkompli japplika għad-deċiżjonijiet fil-kawżi li saru', għall-istrumenti awtentiċi formalment imfassla jew irreġistrati u għall-ftehimiet (...) **li saru infurzabbli fi Stat Membru fejn kienu** ġew konklużi qabel [*id-data ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament*] u li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dak ir-Regolament.

Artikolu 79

Monitoraġġ u Evalwazzjoni

1. Sa [*10 snin wara d-data tal-applikazzjoni*] il-Kummissjoni għandha tippreżenta lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew rapport dwar l-evalwazzjoni ex post ta' dan ir-Regolament bl-appoġġ tal-informazzjoni fornita mill-Istati Membri. Ir-rapport għandu jiġi akkumpanjat jekk hemm bżonn bi proposta legiſlattiva.

2. **Minn [3 snin wara d-data tal-applikazzjoni], l-Istat Membru għandu (...) jipprovdi lill-Kummissjoni fuq talba, (...) u fejn disponibbli, l-informazzjoni (...) rilevanti għall-evalwazzjoni tal-operazzjoni u l-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament** dwar:

- (a) l-għadd ta' deċiżjonijiet fi kwistjonijiet matrimonjali jew fi kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri li fihom il-ġurisdizzjoni kienet ibbażata fuq ir-raġunijiet stabbiliti f'dan ir-Regolament;
- (b) fir-rigward tal-applikazzjonijiet għall-infurzar skont l-Artikolu 32, l-għadd ta' każijiet fejn l-infurzar ma seħx fi żmien sitt gimgħat minn meta tnedew il-proċedimenti tal-infurzar;
- (c) l-għadd ta' applikazzjonijiet għar-rifjut tar-rikonoxximent ta' deċiżjoni skont l-Artikolu 39 u (...) l-għadd ta' każijiet li fihom ir-rifjut tar-rikonoxximent kien ingħata;
- (d) l-għadd ta' applikazzjonijiet għar-rifjut tal-infurzar ta' deċiżjoni skont l-Artikolu 41/47p u (...) l-għadd ta' każijiet li fihom ir-rifjut tal-infurzar kien ingħata;
- (e) l-għadd ta' appelli ppreżentati skont l-Artikoli 44/47r u 45/47r, rispettivament.

Artikolu 80

Stati Membri li għandhom żewġ ordinamenti ġuridiċi jew aktar

Rigward Stat Membru li fih japplikaw żewġ ordinamenti ġuridiċi jew settijiet ta' regoli jew aktar rigward kwistjonijiet regolati minn dan ir-Regolament f'unitajiet territorjali differenti:

- (a) kull referenza għar-residenza abitwali f'dak l-Istat Membru għandha tirreferi għar-residenza abitwali ġewwa unità territorjali;
- (b) kull referenza għan-nazzjonalità (...) għandha tirreferi għall-unità territorjali nominata mill-igi ta' dak l-Istat Membru;
- (c) kull referenza għall-awtorità ta' Stat Membru tirreferi għall-awtorità ta' unità territorjali f'dak l-Istat Membru li huwa kkonċernat;
- (d) kull referenza għar-regoli tal-Istat Membru mitlub għandha tirreferi għar-regoli tal-unità territorjali li fiha l-ġurisdizzjoni, ir-rikonoxximent u l-infurzar huwa invokat.

Artikolu 81

Informazzjoni li għandha tigi nnotifikata lill-Kummissjoni

1. L-Istati Membri għandhom jikkommunikaw lill-Kummissjoni dan li ġej:
  - (a) kwalunkwe awtorità msemmija fl-Artikolu 2(1)(b1) u (b2) u l-Artikolu 58(2);
  - (b) il-qrati u l-awtoritajiet kompetenti biex johorġu ċertifikati kif imsemmija fl-Artikolu 36a(1), l-Artikolu 56 u l-qrati kompetenti biex jirrettifikaw ċertifikati kif imsemmi fl-Artikolu 36b(1), l-Artikolu 47m(1), 47m1, u l-Artikolu 56(3) f'konnessjoni mal-Artikolu 36b(1);
  - (c) il-qrati msemmija fl-Artikolu 27(3), l-Artikolu 32/47f, l-Artikolu 39(1), l-Artikolu 41/47p(1), l-Artikolu 44/47r(2) u l-Artikolu 45/47r;
  - (d) l-awtoritajiet kompetenti għall-infurzar imsemmija fl-Artikolu 32/47f;
  - (e) il-proċeduri ta' rimedju msemmija fl-Artikoli 44/47r u 45/47r;
  - (f) l-ismijiet, l-indirizzi u l-mezzi ta' komunikazzjoni għall-Awtoritajiet Ċentrali maħtura skont l-Artikolu 60;
  - (f1) il-kategoriji ta' qraba stretti msemmija fl-Artikolu 65(1a), fejn applikabbli;
  - (g) il-lingwi aċċettati għall-komunikazzjonijiet mal-Awtoritajiet Ċentrali skont l-Artikolu (...) 69(2);
  - (h) il-lingwi aċċettati għat-traduzzjonijiet skont (...) l-Artikolu 64(3), l-Artikolu 64a(2), l-Artikolu 65(2), u l-Artikolu 69(2).
- (...)
- (...)
2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw l-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 lill-Kummissjoni sa [(...) *wiehed u għoxrin xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament* (...)].
3. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni kull tibdil (...) għall-informazzjoni **msemmija fil-paragrafu 1**.
4. Il-Kummissjoni għandha tpoġġi l-informazzjoni **msemmija fil-paragrafu 1** għad-dispożizzjoni tal-pubbliku permezz ta' mezzi xierqa, inkluż permezz tal-Portal Ewropew tal-Gustizzja Elettronika.

Artikolu 82

Thassir

1. Soġġett għall-Artikolu 78(2) **ta' dan ir-Regolament**, ir-Regolament (KE) Nru 2201/2003 jithassar minn [*id-data tal-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament*].
2. Ir-referenzi għar-Regolament imhassar jiġu interpretati bħala referenzi għal dan ir-Regolament u għandhom jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni fl-Anness [V].

Artikolu 83

Dhul fis-seħh

1. Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fl-għoxrin jum wara l-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.
2. (...) **Dan** ir-Regolament għandu japplika minn (...) [*l-ewwel jum tax-xahar wara l-iskadenza tat-tliet snin mid-data tal-pubblikazzjoni ta' dan ir-Regolament*], bl-eċċezzjoni tal-Artikoli 70, 71 u 81, li għandhom japplikaw mid-*[data tad-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament]*.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha skont it-Trattati.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Kunsill

Il-President